
Innst. 8 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Prop. 1 S (2016–2017)

**Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på
statsbudsjettet for 2017, kapitler under Nærings- og
fiskeridepartementet og Landbruks- og matdepartementet
(rammeområdene 9, 10 og 11)**

Innhold

	Side
1. Innledning	1
2. Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 9)	1
2.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster i rammeområde 9	1
2.2 Rammevedtak område 9	7
2.3 Hovedprioriteringer og primærstandpunkter for de ulike fraksjoner	7
2.3.1 Høyre og Fremskrittspartiet.....	8
2.3.2 Arbeiderpartiet.....	10
2.3.3 Kristelig Folkeparti.....	12
2.3.4 Senterpartiet.....	12
2.3.5 Venstre.....	14
2.3.6 Sosialistisk Venstreparti	20
2.3.7 Oppsummering av fraksjonenes primærforslag under rammeområde 9	21
2.4 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitlene under rammeområde 9	25
2.4.1 Kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet.....	25
2.4.2 Kap. 902 Justervesenet	26
2.4.3 Kap. 903 og kap. 3903 Norsk akkreditering	27
2.4.4 Kap. 904 Brønnøysundregistrene	27
2.4.5 Kap. 905 Norges geologiske undersøkelse.....	28
2.4.6 Kap. 906 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard	28
2.4.7 Kap. 909 Tiltak for sysselsetting av sjøfolk	29
2.4.8 Kap. 910 og kap. 3910 Sjøfartsdirektoratet.....	30
2.4.9 Kap. 911 og 3911 Konkurransetilsynet.....	30
2.4.10 Kap. 912 og kap. 3912 Klagenemndssekretariatet	32
2.4.11 Kap. 915 Regelråd for næringslivet	32
2.4.12 Kap. 920 Norges forskningsråd.....	33
2.4.13 Kap. 922 Romvirksomhet.....	33
2.4.14 Kap. 924 Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer	34
2.4.15 Kap. 930 Norsk design- og arkitektursenter	34
2.4.16 Kap. 935 og kap. 3935 Patentstyret.....	34
2.4.17 Kap. 936 og kap. 3936 Klagenemnda for industrielle rettigheter	34
2.4.18 Kap. 2421 Innovasjon Norge (jf. kap. 5325).....	34
2.4.19 Kap. 5325 Innovasjon Norge, post 50 og post 70 (jf. kap. 2421)	41
2.4.20 Kap. 5625 Renter og utbytte fra Innovasjon Norge	41
2.4.21 Kap. 2426 og kap. 5326 Siva SF	41
2.4.22 Kap. 940 Internasjonaliseringstiltak.....	42
2.4.23 Kap. 941 (Nytt) Grønt investeringsselskap	42
2.4.24 Kap. 5460 (jf. kap. 2460) Garanti-instituttet for eksportkreditt (GIEK).....	42
2.4.25 Kap. 2429 Eksportkreditt Norge AS, postene 70 og 71	42
2.4.26 Kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, postene 21–54 (jf. kap. 3950 og 5656).....	43
2.4.27 Kap. 1473 Kings Bay AS	45
2.4.28 Kap. 5656 Aksjer i selskaper under NFDs forvaltning, post 85 utbytte	45
2.4.29 Kap. 3961 Selskaper under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning.....	45
2.4.30 Oppsummering av fraksjonenes bevilgningsforslag	46
3. Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 10)	49
3.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster i rammeområde 10	49
3.2 Rammevedtak rammeområde 10	50
3.3 Hovedprioriteringer og primærstandpunkter for de ulike fraksjoner	50
3.3.1 Høyre og Fremskrittspartiet.....	50
3.3.2 Arbeiderpartiet.....	51
3.3.3 Kristelig Folkeparti.....	51
3.3.4 Senterpartiet.....	52

3.3.5	Venstre.....	52
3.3.6	Sosialistisk Venstreparti	53
3.3.7	Oppsummering av fraksjonenes primærforslag under rammeområde 10	54
3.4	Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitlene under rammeområde 10	55
3.4.1	Kap. 917 Fiskeridirektoratet.....	55
3.4.2	Kap. 919 Diverse fiskeriformål	57
3.4.3	Kap. 925 Havforskningsinstituttet.....	57
3.4.4	Oppsummering av fraksjonenes bevilgningsforslag	58
4.	Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 11).....	58
4.1	Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster i rammeområde 11	58
4.2	Rammevedtak rammeområde 11	61
4.3	Hovedprioriteringer og primærstandpunkter fra de ulike fraksjoner	61
4.3.1	Høyre og Fremskrittspartiet.....	61
4.3.2	Arbeiderpartiet.....	62
4.3.3	Kristelig Folkeparti.....	64
4.3.4	Senterpartiet.....	66
4.3.5	Venstre.....	67
4.3.6	Sosialistisk Venstreparti	69
4.3.7	Oppsummering av fraksjonenes primærforslag under rammeområde 11	69
4.4	Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitlene under rammeområde 11	72
4.4.1	Kap. 1100 og kap. 4100 Landbruks- og matdepartementet	72
4.4.2	Kap. 1112 Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet.....	73
4.4.3	Kap. 1115 Mattilsynet	73
4.4.4	Kap. 4115 Mattilsynet	73
4.4.5	Kap. 1136 og kap. 4136 Kunnskapsutvikling m.m.	74
4.4.6	Kap. 1137 Forskning og innovasjon	75
4.4.7	Kap. 1138 Støtte til organisasjoner m.m.	75
4.4.8	Kap. 1139 Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	77
4.4.9	Kap. 1141 (Nytt) Klimarådgivning	77
4.4.10	Kap. 1142 Landbruksdirektoratet.....	77
4.4.11	Kap. 1143 post 70 (Nytt) Beredsskapslagring av korn	78
4.4.12	Kap. 1144 Regionale og lokale tiltak i landbruket	78
4.4.13	Kap. 1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket.....	78
4.4.14	Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	81
4.4.15	Kap. 1151 Til gjennomføring av reindriftsavtalen	81
4.4.16	Oppsummering av fraksjonenes bevilgningsforslag	81
5.	Forslag fra mindretall.....	83
6.	Komiteens tilråding	84

Innst. 8 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Prop. 1 S (2016–2017)

Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2017, kapitler under Nærings- og fiskeridepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Ingrid Heggø, Odd Omland og Knut Storberget, fra Høyre, Frank Bakke-Jensen, Ingunn Foss, Gunnar Gundersen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad, Oskar J. Grimstad og Morten Ørsal Johansen, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, fra Senterpartiet, lederen Geir Pollestad, fra Venstre, Pål Farstad, og fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, viser til at Meld. St. 1 (2016–2017) Nasjonalbudsjettet for 2017, og Prop. 1 S (2016–2017) Statsbudsjettet medregnet folketrygden, ble lagt frem av regjeringen Solberg den 6. oktober 2016.

Komiteen viser videre til at regjeringen Solberg den 21. oktober la frem en tilleggsproposisjon til Prop. 1 S (2016–2017) og den 4. november 2016 la frem fire tilleggsproposisjoner til Prop. 1 S (2016–2017) Statsbudsjettet 2017.

Kapitler og romertallsvedtak i Prop. 1 S (2016–2017) ble fordelt til næringskomiteen i henhold til Innst. 1 S (2016–2017) av 10. oktober 2016.

Komiteen viser videre til at Stortinget den 19. juni 1997, ved behandlingen av Innst. S. nr. 243 (1996–1997), vedtok at bevilgningsreglementet og forretningsordenen for Stortinget skulle endres i forbindelse med den nye budsjettreformen.

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2017 under de rammer og kapitler som er fordelt til komiteen, jf. Innst. 1 S (2016–2017).

Følgende rammeområder er behandlet av næringskomiteen:

- Rammeområde 9: Kapitlene som er tildelt næringskomiteen under Nærings- og fiskeridepartementet.
- Rammeområde 10: Kapitlene som er tildelt næringskomiteen under Nærings- og fiskeridepartementet.
- Rammeområde 11: Kapitlene som er tildelt næringskomiteen under Landbruks- og matdepartementet.

Komiteen viser til at rammeforslagene fra Høyre og Fremskrittspartiet med subsidær støtte fra Kristelig Folkeparti og Venstre ble vedtatt i Stortinget 5. desember 2016. Det vises for øvrig til de ulike avsnitt i innstillingen som omhandler de rammeområder næringskomiteen har ansvar for.

2. Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 9)

2.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster i rammeområde 9

(90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet)

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
Utgifter			
<i>Nærings- og fiskeridepartementet</i>			
900		Nærings- og fiskeridepartementet	
	1	Driftsutgifter	431 508 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	67 800 000
	30	Miljøtiltak Søve, <i>kan overføres</i>	20 200 000
	60	Overføring til fylkeskommunene for tilskudd til regional næringsutvikling	15 400 000
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	38 925 000
	71	Miljøtiltak Raufoss	3 200 000
	72	Tilskudd til beredskapsordninger	3 600 000
	73	Tilskudd til Ungt Entreprenørskap	27 100 000
	74	Tilskudd til Visit Svalbard AS	2 200 000
	75	Tilskudd til særskilte prosjekter, <i>kan overføres</i>	12 900 000
	76	Tilskudd til Standard Norge	31 900 000
	77	Tilskudd til sjømattiltak, <i>kan overføres</i>	8 750 000
	78	Tilskudd til Akvariet i Bergen	4 200 000
	81	Tilskudd til nasjonalt program for leverandørutvikling	10 000 000
902		Justervesenet	
	1	Driftsutgifter	123 150 000
	21	Spesielle driftsutgifter	350 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 600 000
903		Norsk akkreditering	
	1	Driftsutgifter	51 000 000
904		Brønnøysundregistrene	
	1	Driftsutgifter	320 850 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 500 000
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen, <i>kan overføres</i>	216 700 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	172 000 000
905		Norges geologiske undersøkelse	
	1	Driftsutgifter	171 700 000
	21	Spesielle driftsutgifter	72 600 000
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard	
	1	Driftsutgifter	43 600 000
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	6 900 000
	31	Miljøtiltak Løkken, <i>kan overføres</i>	24 600 000
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk	
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	2 100 000 000
910		Sjøfartsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter	381 000 000
911		Konkurransetilsynet	

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
	1	Driftsutgifter	108 300 000
912		Klagenemndssekretariatet	
	1	Driftsutgifter	17 700 000
915		Regelrådet	
	1	Driftsutgifter	8 600 000
922		Romvirksomhet	
	50	Norsk Romsenter	67 800 000
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	211 950 000
	71	Internasjonal romvirksomhet	419 280 000
	72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	15 000 000
	73	EUs romprogrammer	280 200 000
	74	Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, <i>kan overføres</i>	40 300 000
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer	
	70	Tilskudd	48 616 000
930		Norsk design- og arkitektursenter	
	70	Tilskudd	71 700 000
935		Patentstyret	
	1	Driftsutgifter	238 000 000
936		Klagenemnda for industrielle rettigheter	
	1	Driftsutgifter	7 800 000
940		Internasjonaliseringstiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 600 000
950		Forvaltning av statlig eierskap	
	21	Spesielle driftsutgifter	23 400 000
	51	Tapsavsetning, egenkapitalinnskudd til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	144 000 000
	54	Tapsavsetning, investeringskapital Investinor AS	35 000 000
<i>Klima- og miljødepartementet</i>			
1473		Kings Bay AS	
	70	Tilskudd	41 635 000
<i>Statsbankene</i>			
2421		Innovasjon Norge	
	50	Innovasjon – prosjekter, fond	543 500 000
	70	Basiskostnader	167 000 000
	71	Innovative næringsmiljøer, <i>kan overføres</i>	106 500 000
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres</i>	278 700 000
	74	Reiseliv, profilering og kompetanse, <i>kan overføres</i>	514 900 000
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	434 500 000
	77	Tilskudd til pre-så Kornfond	50 000 000
	78	Administrasjonsstøtte for distriktsrettede så Kornfond	4 400 000
2429		Eksporthkreditt Norge AS	
	70	Tilskudd	108 000 000
	71	Viderefakturerte utgifter	200 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
<i>Statens forretningsdrift</i>			
2460		Garantiinstituttet for eksportkreditt	
	24	Driftsresultat:	0
		1 Driftsinntekter	-169 000 000
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	169 000 000
		Sum utgifter rammeområde 9	8 380 814 000
Inntekter			
<i>Inntekter under departementene</i>			
3900		Nærings- og fiskeridepartementet	
	1	Ymse inntekter og refusjoner knyttet til ordinære driftsutgifter	172 000
	2	Ymse inntekter og refusjoner knyttet til spesielle driftsutgifter	100 000
3902		Justervesenet	
	1	Gebyrinntekter	38 300 000
	3	Inntekter fra salg av tjenester	16 400 000
	4	Oppdragsinntekter	350 000
3903		Norsk akkreditering	
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter	45 200 000
3904		Brønnøysundregistrene	
	1	Gebyrinntekter	474 900 000
	2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	30 600 000
	3	Refusjoner og inntekter knyttet til forvaltning av Altinn-løsningen .	84 200 000
3905		Norges geologiske undersøkelse	
	3	Oppdragsinntekter og andre inntekter	76 500 000
3906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard	
	1	Leie av bergrettigheter og eiendommer	100 000
	2	Behandlingsgebyrer	750 000
3910		Sjøfartsdirektoratet	
	1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR	186 100 000
	2	Maritime personellsertifikater	13 900 000
	3	Diverse inntekter	400 000
	4	Gebyrer for skip i NIS	44 500 000
	86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	4 800 000
3911		Konkurransetilsynet	
	3	Refusjoner og andre inntekter	200 000
	86	Lovbruddsgebyr	100 000
3912		Klagenemndssekretariatet	
	1	Klagegebyr	1 100 000
	2	Refusjoner og andre inntekter	200 000
	87	Overtredelsesgebyr	100 000
3935		Patentstyret	
	1	Inntekter av informasjonstjenester	5 100 000
	2	Inntekter knyttet til NPI	4 100 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
	3	Gebyrer immaterielle rettigheter	72 200 000
3936		Klagenemnda for industrielle rettigheter	
	1	Gebyrer	700 000
3961		Selskaper under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning	
	70	Garantiprovisjon, Statkraft SF	2 100 000
	71	Garantiprovisjon, Eksportfinans ASA	2 700 000
5325		Innovasjon Norge	
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000 000
	70	Låneprovisjoner	59 000 000
5329		Eksportkreditt Norge AS	
	70	Gebyrer m.m.	30 000 000

Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.

5460		Garantiinstituttet for eksportkreditt	
	71	Tilbakeføring fra Gammel alminnelig ordning	10 400 000
	72	Tilbakeføring fra Gammel særordning for utviklingsland	7 100 000

Renter og utbytte mv.

5629		Renter fra eksportkredittordningen	
	80	Renter	1 800 000 000
		Sum inntekter rammeområde 9	3 017 372 000
		Netto rammeområde 9	5 363 442 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 1	kap. 3900 post 1
kap. 900 post 21	kap. 3900 post 2
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3 og kap. 5574 post 75
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 4
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 904 post 22	kap. 3904 post 3
kap. 905 post 21	kap. 3905 post 3
kap. 910 post 1	kap. 3910 post 3
kap. 912 post 1	kap. 3912 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 71 Miljøtiltak Raufoss, for miljøtiltak innenfor gitt garantiramme på 124 mill. kroner.
2. overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.
3. overskride bevilgningen under kap. 905 post 21, kap. 925 post 21, kap. 926 post 21 og kap. 927 post 21 i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene i 2018 under henholdsvis kap. 3905 post 3, kap. 3925 post 3, kap. 3926 post 1 og kap. 3927 post 1. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2018 under de nevnte utgiftsbevilgninger, skal alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter regnes med, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
2421		Innovasjon Norge	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter	300 mill. kroner
	76	Miljøteknologi	300 mill. kroner

2. gi tilsagn om tilskudd på 44,4 mill. euro i tillegg til eksisterende bevilgning for å delta i de frivillige programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 81,24 mill. euro.

VI

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan:

1. inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger og lignende ut over bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.
2. foreta bestillinger ut over gitt bevilgning under kap. 904 Brønnøysundregistrene, post 22 Forvaltning av Altinn-løsningen, men slik at ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 50 mill. kroner.

IV

Fullmakt til å utgifts- og inntektsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan:

1. utgifts-/inntektsføre ut-/innbetalinger knyttet til garantiansvar overfor Eksportfinans ASA uten bevilgning, under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 70 Utbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA, og kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap, post 87 Innbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA, innenfor gitt garantiramme på 225 mill. kroner.
2. utgiftsføre/inntektsføre uten bevilgning valutakurstap og valutakursgevinst i eksportkredittdelingen under henholdsvis kap. 2429 Eksportkredit Norge AS, post 89 Valutatap og kap. 5329 Eksportkredit Norge AS, post 89 Valutagevinst.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

VII

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan gi:

1. Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 40 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 165 mill. kroner.
2. Garantiinstituttet for eksportkredit fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 145 000 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning.
3. Garantiinstituttet for eksportkredit fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 3 150 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland, men likevel slik at rammen ikke

overstiger syv ganger det til enhver tid innestående beløp på ordningens grunnfond.

4. Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 5 000 mill. kroner ved byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien.
5. Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme på 20 000 mill. kroner ved etablering av langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri.

VIII

Dekning av forsikringstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 000 000 euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

IX

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 900 mill. kroner.
2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 2 500 mill. kroner.
3. gi Eksportkreditt Norge AS fullmakt til å gi tilsagn om lån i tråd med selskapets og eksportkredittdordningens formål uten en øvre ramme.

X

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til miljøtiltak

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken.

XI

Fullmakt til å bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan bortfeste hjemfalte gruveeiendommer til museale formål vederlagsfritt.

XII

Fullmakt til å erverve og avhende aksjer og opsjoner

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan gi Garantiinstituttet for eksportkreditt anledning til å erverve og avhende aksjer og opsjoner med formål å få dekning for krav i misligholds- og gjenvinningssaker. Eierskapet skal være midlertidig.

XIII

Endring i statlige eierposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner kan:

1. redusere eierskapet i Ambita AS helt eller delvis.
2. redusere eierskapet i Baneservice AS helt eller delvis.
3. redusere eierskapet i Entra ASA helt eller delvis.
4. redusere eierskapet i Mesta AS helt eller delvis.
5. redusere eierskapet i SAS AB helt eller delvis.
6. redusere eierskapet i Veterinærmedisinsk Oppdragssenter AS helt eller delvis.
7. redusere eierskapet i Telenor ASA ned mot 34 prosent.

XIV

Salgsfullmakt og nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan avhende eiendom på Raudsand i Nesset kommune i Møre og Romsdal. Utgifter knyttet til eventuell avhending kan trekkes fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 3900 post 30.

2.2 Rammevedtak område 9

Ved Stortingets vedtak av 5. desember 2016 er netto utgiftsramme for rammeområde 9 fastsatt til 5 598 979 000 kroner.

Dette er 235 537 000 kroner mer enn i framlegget fra regjeringen Solberg i Prop. 1 S (2016–2017).

2.3 Hovedprioriteringer og primærstandpunkter for de ulike fraksjoner

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017) fremmer verdiskaping og økt produkti-

vitet i norsk økonomi gjennom gode rammebetingelser for næringslivet, utvikler omstillingsevnen og styrker dermed den norske konkurransekraften. Budsjettavtalen forsterker klimaforliket, gjennomfører et grønt skattesifte og legger til rette for utvikling av ny lavutslippsteknologi og flere grønne arbeidsplasser.

Flertallet viser til at regjeringen bygger sin politikk på effektiv bruk av samfunnets ressurser. Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektivitetsreform legger til rette for dette. Flertallet viser i denne sammenheng til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der effektivitetsprosenten heves til 0,8 pst. Produktivitetskommissjonen var tydelig på at produktiviteten må løftes også i offentlig sektor. Effektivitetskravet følger opp dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til budsjettforliket, hvor den såkalte effektiviseringsreformen økes med 0,3 pst. Disse medlemmer støtter forslaget, men har teknisk valgt å legge kuttene i sin helhet på kap. 2309 post 1 under finanskomiteens rammeområde.

2.3.1 Høyre og Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at regjeringen i statsbudsjettet for 2017 prioriterer tiltak som fremmer flere jobber, bedre velferd og en tryggere hverdag. Regjeringen bruker målrettede tiltak for å skape stabile rammevilkår for næringslivet, bedre konkurransevnen og bidra til høy grad av åpenhet mot internasjonale markeder.

Disse medlemmer vil understreke at det er det private, mangfoldige og lokale eierskap som er det viktigste fundamentet for arbeidsplasser i det ganske land. Disse medlemmer peker på at regjeringen gjennom satsing på kunnskap, forskning og innovasjon, samt fortsatt reduksjoner i de veksthemmende skattene, bygger opp under dette og styrker arbeidsplassenes konkurransekraft. Regjeringen viderefører og igangsetter målrettede tiltak for å skape mer aktivitet i de regionene og bransjene som er hardest rammet av oljeprisfallet. Satsingen skal bidra til at Norge blir godt rustet til en langsiktig omstilling, økonomisk vekst og økt sysselsetting. I tråd med analysene i SSBs rapport «Innovasjons- og verdiskapingseffekter av utvalgte næringspolitiske virkemidler» fra april 2016 fortsetter regjeringen prioriteringen av landsdekkende ordninger for innovasjon og omstilling. Disse medlemmer mener at politikere ikke har spesielt gode forutsetninger for å lykkes med å plukke fremtidens vinnere, og at politikens rolle bør være å legge til rette for at fremtidens

vinnere vokser frem og blir sterke bidragsytere til å videreutvikle velferdssamfunnet. Disse medlemmer er svært tilfredse med at SSBs analyse gjennom sin konklusjon om at regjeringens innretning av de næringspolitiske virkemidlene har vært fornuftige, må kunne sies å bygge opp under dette syn.

Disse medlemmer viser til at selv om ledigheten har økt på Sør- og Vestlandet, er ledigheten redusert i 14 fylker det siste året. Det er viktig å unngå at ledigheten biter seg fast på et høyt nivå, slik den gjorde da Arbeiderpartiet styrte landet på 90-tallet. Disse medlemmer viser til at mange av arbeidsplassene som oppstod under regjeringen Stoltenberg IIs politikk fra 2005 til 2013, raskt forsvant da oljeprisfallet avdekket den manglende satsingen på omstilling av Norge, bort fra en oljedrevet økonomi og over til en næringsstruktur med flere ben å stå på. Utviklingen viser at den økte mengden arbeidsplasser som under regjeringen Stoltenberg II oppstod i privat sektor, blant annet i byggenæringen og servicenæringene, i stor grad ble bekledd av arbeidsinnvandrere – arbeidstakere som enten har forlatt landet eller blitt arbeidsledige etter oljeprisfallet. Arven etter den rødgrønne regjeringen var i realiteten ikke annet enn en større offentlig sektor og et privat næringsliv som langt fra var forberedt på den omstilling som måtte komme, og som burde ha vært påbegynt under Arbeiderpartiets styre. Det var etter disse medlemmers vurdering derfor svært viktig at Norge fikk en ny regjering i 2013, en regjering som straks gikk i gang med en målrettet økonomisk politikk for omstilling av norsk økonomi og næringsstruktur og fremme av norsk næringslivs konkurransekraft.

Siden regjeringen Solberg overtok i 2013, er satsingen på næringsrettet forskning og innovasjon økt med 2,8 mrd. kroner, inkludert beregnet skattefradrag knyttet til SkatteFUNN-ordningen. Om lag 1,1 mrd. kroner av den samlede økningen er styrking av programmer og ordninger under Innovasjon Norge og Norges forskningsråd. Det gir betydelig vekst i forskning og utvikling i næringslivet, og grunnlag for nye produkter og tjenester som gir ny verdiskaping og vekst. Disse medlemmer peker i denne sammenheng særlig på at økningen i bruk av SkatteFUNN-ordningen i stor grad har kommet i de delene av landet som har blitt rammet sterkest av oljeprisfallet. Videre viser disse medlemmer til at næringslivets forskningsinnsats er økt med hele 13,3 prosent fra 2014 til 2015, til 28,1 mrd. kroner, slik det fremkommer av SSBs tall for FoU-virksomhet i næringslivet publisert i oktober 2016. SSBs tall viser videre en klar økning i andelen foretak som utfører FoU. Etter å ha ligget rundt 20 pst. i flere år gjør denne andelen i 2015 et hopp til 25 pst. for alle foretak samlet. Etter disse medlemmers oppfatning vi-

ser dette at regjeringens næringspolitikk virker, og at tiltak innrettet mot økt konkurransekraft for alle næringer i hele landet også treffer særskilt i de bransjer og regioner der behovet har vært størst.

Det er likevel fortsatt behov for særskilt innsats for omstilling av næringslivet på Sør- og Vestlandet. Disse medlemmer viser derfor til at regjeringen over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett i hovedsak viderefører tiltakspakken fra 2016 i 2017. Den konkurransedyktige verfts-næringen på Sør- og Vestlandet har fortsatt ledig kapasitet og vil blant annet kunne nyte godt av at det foreslås bevilget 100 mill. kroner til oppgradering og utrustning av forskningsfartøy. Det foreslås også noen endringer i øvrige satsinger for å målrette innsatsen ytterligere. Blant annet styrkes tilgangen på kapital i tidlig fase gjennom å øke lånerammen for innovasjonslån i Innovasjon Norge, og mandatet for det statlige investeringsselskapet Investinor endres slik at selskapet kan investere sammen med såkalte forretningsengler og i fond i tidligfase. Regjeringen igangsetter også nyordningen Katapult, der det foreslås bevilget 50 mill. kroner i statlig støtte til etablering og utvikling av infrastruktur for testing, pilotering, simulering og visualisering. Til sammen vil dette hjelpe næringslivet til å kunne gjennomføre flere utviklingsprosjekter.

Disse medlemmer vil understreke at det er de langsiktige tiltakene for omstilling som er viktigst. Norsk økonomi er på vei fra særstilling til omstilling, olje- og gassprisene har falt, arbeidsledigheten har økt, og Norge trenger flere ben å stå på. Internasjonal uro, lavere produktivitetsvekst, en aldrende befolkning og fortsatt økte flyktningestrømmer i Europa øker usikkerheten om den økonomiske utviklingen. Selv om det nå kommer flere signaler om forsiktig bedring, blant annet synkende arbeidsledighet i store deler av landet, er Norge langt fra ferdig omstilt. Regjeringen satser offensivt for å fremme langsiktig omstilling i norsk økonomi, og disse medlemmer understreker at arbeidet for å forenkle, fornye og forbedre Norge må fortsette. Det er viktig å gjøre hverdagen enklere for både bedrifter og folk, og innsatsen med å redusere og forenkle skjemaer og innrapporteringsbyrde og å øke bruken av elektronisk kommunikasjon mellom det offentlige og bedriftene fortsetter med ufortrøden styrke. Likeledes videreføres satsingen på infrastruktur, samferdsel og opprusting av offentlige bygg og anlegg, og næringslivets samlede skattetrykk reduseres ytterligere. Dette styrker norsk næringslivs konkurransekraft, og både trygger og gir grunnlag for å skape flere arbeidsplasser i privat sektor. Norge trenger flere arbeidsplasser som bidrar inn til statsbudsjettet, og relativt sett færre som finansieres av offentlige budsjetter. I denne sammenheng peker disse medlem-

mer særlig på at langt de fleste bedrifter i Norge driver sin virksomhet uten å være i kontakt med det offentlige virkemiddelapparatet. Det er det brede, lokale, private og mangfoldige eierskapet som både er det normale i næringslivet og det grunnleggende for lønnsomme arbeidsplasser, innovasjon, nyskaping og verdiskaping i Norge. Å bedre vilkårene for det private eierskap i og av norsk næringsliv er derfor etter disse medlemmers mening helt sentralt for å sikre framtidig vekst i antall arbeidsplasser og norsk velferd, og derfor også en helt nødvendig del av næringspolitikken fremover.

Disse medlemmer peker videre på at regjeringen har styrket satsingen på utdanning og kompetanse, og understreker viktigheten av det for at alle skal kunne ta del i fremtidens arbeidsliv og verdiskaping. Økt lærlingtilskudd og muligheter for offentlige innkjøpere til å stille krav til bruk av lærlinger er blant de viktige tiltakene regjeringen har gjennomført. I tillegg viser disse medlemmer til regjeringens styrkede satsing på tidlig innsats i skolen og videre- og etterutdanning for lærere, viktige tiltak for å dekke næringslivets fremtidige behov for flere arbeidstakere med høy kompetanse.

Regjeringen fortsetter arbeidet med å avregulere og legge til rette for økt konkurranse i både privat og offentlig sektor. Disse medlemmer peker i denne sammenheng på at Regelrådet startet sin virksomhet våren 2016. Regelrådet forventes å få en viktig rolle i å sikre at fremtidige reguleringer ikke vil påføre næringslivet unødige byråkrati og kostnader. Konkurranse fremmer produktivitet og god ressursutnyttelse og er etter disse medlemmers mening også et svært godt langsiktig virkemiddel for å utjevne økonomiske forskjeller i befolkningen. Forskning fra OECD viser at konkurranseskjerpende tiltak bidrar til å omfordele fra dem som har mest til dem som har minst i samfunnet, noe som taler sterkt for å bruke konkurransemekanismer og sikre fungerende konkurranse i alle sektorer. Virksom konkurranse stimulerer også til innovasjon og produktutvikling og legger grunnlaget for konkurransedyktige bedrifter som kan skape større verdier og trygge arbeidsplasser for fremtiden.

Den omstilling norsk økonomi nå gjennomgår, stiller videre krav til at nye bedrifter og bransjer vokser frem som viktige eksportnæringer. Norsk velferd er i stor grad tuftet på vår internasjonale handel og eksport av olje- og gass, og disse medlemmer understreker viktigheten av at fallende inntekter fra olje- og gasseksport må motsvares av økende eksportinntekter fra andre næringer om vi skal klare å opprettholde og videreutvikle vårt velferdssamfunn. Disse medlemmer er derfor svært tilfreds med at regjeringen prioriterer arbeid med å sikre norske eksportrettede virksomheter markedsadgang i stadig

nye markeder, og med forhandlinger og inngåelse av nye internasjonale handelsavtaler. Likeledes mener disse medlemmer at virkemiddelapparatets bistand til internasjonalisering av nye næringer bør spille en større rolle fremover og være tilpasset den tid det tar å etablere seg i nye markeder.

2.3.2 Arbeiderpartiet

Under regjeringen Solberg skapes det knapt nye arbeidsplasser i privat sektor i Norge. Den utviklingen må snus. Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet understreker at arbeid til alle er jobb nummer én. Skal vi lykkes med denne målsettingen, er det avgjørende å ha bedrifter som driver lønnsomt i hele landet. Disse medlemmer understreker betydningen av å føre en aktiv næringspolitikk der man legger til rette for verdiskaping og utvikler arbeidsplasser i hele landet.

Disse medlemmer viser til at sysselsettingen i 2016 ligger an til å bli den laveste på over 20 år, og at arbeidsledigheten ser ut til å bite seg fast på et høyt nivå. Disse medlemmer mener at regjeringen systematisk har undervurdert alvoret i situasjonen og dermed også har vært sent ute med tiltak. Disse medlemmer mener det er helt nødvendig med målrettede tiltak for å bedre situasjonen på Sør- og Vestlandet. Situasjonen er motsatt i andre deler av landet, der lavere kronekurs har bidratt til bedre konkurransevilkår for turist- og eksportnæringer. Disse medlemmer mener at dette sammensatte bildet nødvendiggjør en økonomisk politikk som prioriterer tiltak rettet mot utsatte områder, framfor en stor, generell etterspørselsøkning i norsk økonomi, slik regjeringen legger opp til. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjettets tiltakspakke, med tiltak på tilnærmet 1 mrd. kroner utover regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til at det under regjeringen Stoltenberg II ble skapt 360 000 nye arbeidsplasser i Norge, to av tre i privat sektor. Med dagens regjering er det så langt blitt skapt bare 32 000 nye arbeidsplasser, hvorav to av tre i offentlig sektor. Disse medlemmer viser til at det er stort behov for omstilling i norsk næringsliv, nye arbeidsplasser og en aktiv næringspolitikk.

Disse medlemmer vil gjøre det mer attraktivt å drive næringsvirksomhet i hele Norge og mener en økonomisk ansvarlig politikk, et godt skatteregime for bedrifter, mindre byråkrati, økte investeringer i hele landet og satsing på kompetanse er generelle og grunnleggende virkemidler.

Disse medlemmer vil peke på at det offentlige må bidra til forskning og innovasjon som kan fremme omstilling og styrke konkurransekraften til det norske næringslivet. Disse medlemmer fremmer forslag om spesifikke satsinger, forskning

og utvikling som skaper nye arbeidsplasser, og en kraftfull satsing på miljøteknologiordningen og regionale utviklingsmidler. Det foreslås også å innføre to nye verdiskapingsprogram: ett innenfor hav og ett for landbasert bioøkonomi. Disse medlemmer fremmer forslag om at programmene opprettes i Innovasjon Norge, og at de skal mobilisere midler langs hele innovasjonskjeden, som Forskningsrådet, Enova og SIVA. Målet er at bedrifter innen disse næringene skal få en dør inn i virkemiddelapparatet, der vi samler ansvaret for å mobilisere midler på tvers av eksisterende ordninger og skaper så sømløse søknadsprosesser som mulig.

Mulighetene for økt vekst og verdiskaping basert på ressursene i havet er store. For å utnytte dem må vi satse strategisk. Disse medlemmer mener at det må samarbeides mer på tvers av sektorer – som olje og gass, fornybar energi, havbruk og fiskeri – slik at vår verdensledende kompetanse og teknologi kan tas i bruk på nye områder. Disse medlemmer vil også skape et tettere samarbeid mellom næringsliv, utdanning, forskning og myndighetene som gjør at vi kan gripe muligheter raskere.

Disse medlemmer viser også til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås opprettelse av et CO₂-fond etter modell av NO_x-fondet og vurdering av deltakelse fra skip og fiskebåter i dette.

Disse medlemmer viser også til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett foreslår bevilgning på 25 mill. kroner til forskningssentre for havrommet, etter modell av forskningssentre for miljøvennlig energi (FME), som i samarbeid med bedrifter skal tette gapet mellom forskning og næringsliv.

Disse medlemmer viser til partiets alternative budsjett, der det foreslås at regjeringen skal sette i gang forhandlinger med transportnæringen med sikte på å opprette et CO₂-fond etter modell av NO_x-fondet. Fondet skal omfatte vare- og tungransporten, og det skal også vurderes om skip og fiskebåter skal omfattes. Disse medlemmer viser videre til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å forsterke målsettingene innenfor grønn skipsfart ved nye mål om innblanding av 20 pst. biodiesel til lasteskip, og at det skal vurderes om omsetningskravet for biodrivstoff skal utvides til maritim transport.

Disse medlemmer viser til at det i Arbeiderpartiets alternative budsjett også for 2017 foreslås en styrking av miljøteknologiordningen, noe som innebærer at vi i løpet av 4 år har styrket ordningen med totalt 1 mrd. kroner. Behovet for omstilling er stort, og vi mener et klimavennlig samfunn gir store muligheter for ny næringsvirksomhet. Gjennom denne ordningen kan bedriftene få offentlige bidrag til å utvikle demonstrasjons- og pilotanlegg for teknologi som er nær kommersialisering. Disse medlemmer viser

til at vi har foreslått å styrke klyngesatsingen med 20 mill. kroner utover regjeringens forslag. Søknadsbunkene vokser for disse omstillingsmotorene, og det er viktig å følge opp med midler.

Etter disse medlemmers oppfatning må politikere legge til rette for nødvendig infrastruktur før vi kan forvente store investeringer fra næringslivet, og disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjetts økte bevilgninger til infrastruktur langs kysten, herunder landstrøm.

Disse medlemmer mener det offentlige har en viktig rolle å spille i teknologiskiftet: å sette krav og bidra til å bygge et marked tidlig, mens risikoen for bedriftene fremdeles er høy. Disse medlemmer viser til programmet for å elektrifisere flere fergestrekninger i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett, som både vil kunne skape aktivitet for norske verft og få ned utslippene. Disse medlemmer mener at Enova spiller en viktig rolle for å legge til rette for en mer klimavennlig skipsfart og viser til styrkingen i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett.

Norge trenger nye arbeidsplasser. Mange av disse vil komme i etablerte bedrifter, men en betydelig andel vil måtte komme fra nye selskaper som vokser seg store. Disse medlemmer viser derfor til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett vil styrke vekstmulighetene for norske oppstartsselskaper. Disse medlemmer mener Norge trenger kompetente venturemiljøer og økt tilgang på venturekapital for å sikre nye bedrifters vekstvilkår. Ifølge tall fra bl.a. Venturekapitalforeningen har Investinor stått for en tredjedel av alle ventureinvesteringer i Norge de siste årene. Regjeringen foreslår å trekke tilbake 1,25 mrd. kroner av Investinor, uten å kunne sannsynliggjøre at dette ikke vil svekke norske bedrifters vekstevne. Disse medlemmer støtter ikke dette. Disse medlemmer mener det må vurderes å etablere nye ordninger for å gjøre det gunstigere å kompensere ansatte i oppstartsselskaper med opsjoner, og viser til verbalforslag fra Arbeiderpartiet i skatteinnstillingen, Innst. 3 S (2016–2017).

Disse medlemmer viser til at i skatteforliket ga et bredt flertall i Stortinget regjeringen i oppdrag å utrede ulike modeller som kan gjøre det mer attraktivt å investere i oppstartsselskaper. Disse medlemmer viser til at denne prosessen ser ut til å ha stoppet opp, og viser til verbalforslag fra Arbeiderpartiet i skatteinnstillingen.

Disse medlemmer vil legge til rette for at flere skal lykkes med å gjøre sin idé til en vekstkraftig bedrift, og ser behovet for gode ordninger rundt risikovillig kapital. Disse medlemmer mener at staten bør bidra med risikoavlastning i gründerbedrifter gjennom opprettelsen av et akseleratorpro-

gram, der investeringer fra private matches med tilsvarende investeringer gjennom offentlige midler.

Disse medlemmer er bekymret for at regjeringen ikke forbereder oss på fremtiden. De teknologiske endringene går stadig raskere og treffer flere og flere sektorer i samfunnet. Disse medlemmer understreker at dette først og fremst åpner for store fremskritt, men det kreves en aktiv politikk for å høste og fordele gevinstene og begrense ulempene. For at vi skal kunne høste gevinstene, kreves det at Norge ligger i front. Disse medlemmer viser til at Norge har et sterkt behov for mer IKT-kompetanse. Disse medlemmer viser til at regjeringen ligger på etterskudd i å sikre nødvendig kompetanse for å møte det teknologiske skiftet og viser til forslag i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett.

Disse medlemmer viser til viktigheten av vekst i hele landet. Disse medlemmer ser med bekymring på at regjeringen fjerner virkemidler som virker, og kutter i ulike næringspolitiske virkemidler. Disse medlemmer er bekymret over at regjeringen innfører mer geografiføytrale virkemidler, og at landsdekkende ordninger blir prioritert foran ordninger som er rettet mot næringsutvikling i distriktene.

Regjeringen har, hvert år etter at de tiltrådte, redusert store summer til regionale utviklingsmidler. Disse midlene er med på å realisere nasjonale satsinger ute i distriktene. Regjeringens kutt i disse midlene svekker fylkenes mulighet til å drive med regional næringsutvikling og svekker også kommunenes næringsfond. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett bevilger 200 mill. kroner mer enn regjeringen på regionale utviklingsmidler og differensiert arbeidsgiveravgift.

Disse medlemmer viser til at alle skal ha tilgang på grunnleggende digital infrastruktur. Bredbånd med høy hastighet er også viktig for næringsvirksomhet over hele landet. Disse medlemmer er derfor kritiske til at regjeringen kutter i bevilningene, og viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett foreslår en økning på 106 mill. kroner mer enn regjeringens forslag. Disse medlemmer viser til at dette vil gi om lag 7 500 flere husstander bredbånd.

Disse medlemmer er opptatte av å få på plass en tydelig industripolitikk. Regjeringen er inne i sitt siste år og har enda ikke kommet med en industrimelding. Næringslivet etterspør en tydeligere industripolitikk. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet allerede i 2015 nedsatte et industriutvalg som jobbet med å legge viktige rammer for framtidens industri, og at forslag fra utvalget følges opp i alternativt budsjett.

2.3.3 Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at dette medlem fremmet forslag om Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett i finansinnstillingen. Forslaget fikk ikke flertall i stortingsbehandlingen, og Kristelig Folkepartis representanter stemte så subsidiært for forslagene som følger av budsjettenigheten mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, jf. Innst. 2 S (2016–2017). Derfor fremmer dette medlem i denne innstillingen kun de forslag som følger av budsjettenigheten, med enkelte unntak.

Dette medlem understreker at verdiskaping er grunnlaget for velferden, og at politikernes hovedoppgave er å legge til rette for gode og forutsigbare rammevilkår for å opprettholde og styrke verdiskapingen i samfunnet. Høy verdiskaping gir trygge arbeidsplasser og overskudd til fordeling til viktige fellesskapsgoder.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti ønsker et skattesystem som ikke ødelegger for entreprenørskap, innovasjon og vekst i næringslivet. Norge trenger et velfungerende arbeidsmarked som balanserer hensynet til fleksibilitet i næringslivet og rettigheter for arbeidstakerne. Dette medlem mener det er nødvendig med virksom konkurranse i næringslivet for å få en god utnyttelse av ressursene i samfunnet og for å sikre mangfold og variasjon i næringslivet. Norge er også avhengig av å ha en kunnskapsbasert skole, og best mulig høyere utdanning og forskning, for å ta vare på vår viktigste ressurs – menneskene.

Dette medlem peker på at næringslivet er inne i en krevende periode med omstilling og økt ledighet. Dette medlem mener økt satsing på inno-

vasjon og nyskaping er viktig for å skape nye arbeidsplasser og økt verdiskaping. Fallende oljepris øker behovet for nye løsninger og omstilling. Dette medlem mener at dette oppnås gjennom innovasjon og gode vilkår for gründere og entreprenører som skaper fremtidens arbeidsplasser.

Dette medlem viser til at bioøkonomien er en viktig brikke i fremtidens næringsliv, og at Norge har store ressurser innenfor havbruk, jordbruk og skog. Dette medlem mener at Norge har et stort utnyttet potensial i bioøkonomien og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å opprette en ny bioøkonomiordning på 150 mill. kroner som skal bidra til næringsutvikling under Innovasjon Norge.

Dette medlem viser til at det i Kristelig Folkepartis alternative budsjett foreslås å bevilge 40 mill. kroner til Mechatronics Innovation Lab (MIL) ved Universitet i Agder. Dette medlem viser til at dette laboratoriet har viktig kompetanse til å gjøre teknologiske undersøkelser for å sikre effektivisering innenfor olje og gass, samt teknologiutvikling på nye områder som fornybar industri og offshore vind.

Dette medlem viser til at det også foreslås å bevilge 1,5 mill. kroner til Laboratorium for undervannsteknologi på Lindesnes i Kristelig Folkepartis alternative budsjett.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 9 settes til 5 372 942 000 kroner, som er en økning på 9 500 000 kroner i forhold til regjeringens forslag.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, slik det er foreslått i Innst. 2 S (2016–2017), der det foreslås følgende endringer på ramme 9:

Kap.	Post	Formål	Mill. kroner
2421	50	Bioøkonomiordning	150
900	79	Mechatronics Innovation Lab (MIL) ved Universitetet i Agder	40
900	77	Laboratorium for undervannsteknologi, Lindesnes	1,5
903	1	Norsk Akkreditering	-10
904	50	Utsette prosjekt for ny registeringsplattform for Brønnøysundregisteret	-172

2.3.4 Senterpartiet

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil ha en aktiv næringspolitikk som sikrer vekst og verdiskaping i hele landet. Norge må utnytte sine fortrinn ved å være rike på naturressurser, ha en godt utdannet befolkning og den kompetansen som ligger i eksisterende bedrifter og næringer.

Dette medlem mener en grønn omlegging av næringslivet vil kunne bli en betydelig styrke for Norge. Derfor legger Senterpartiet blant annet opp til en kraftigere satsing på miljøteknologi enn det regje-

ringen gjør. Bioøkonomien representerer utvikling av nye løsninger og endring av markeder. Senterpartiet har en klar satsing på bioøkonominæringene landbruk, skog, fiske og oppdrett. Senterpartiet foreslår også i sitt alternative budsjett 40 mill. kroner til oppstart av en ny bioøkonomiordning hos Innovasjon Norge, til produkter utover energiformål.

Dette medlem viser til at Senterpartiet vil etablere et nytt grønt investeringsselskap med en startkapital på 10 mrd. kroner. Investeringsselskapet skal investere i selskaper som tar en ledende og stra-

tegisk rolle i utvikling av nye løsninger og teknologier basert på grønt karbon.

Dette medlem går imot endring av Investinors mandat. Dette medlem vil heller ikke tilbakeføre 1,25 mrd. kroner i egenkapital til statskassen. Å svekke Investinor vil kunne føre til at et økende antall såkornsselskaper ikke får tilgang på tilstrekkelig vekstkapi tal når de først begynner å skyte fart. Senterpartiet vil også øke satsingen på katapult-sentre og heve engangsstøtten til pre-så Kornfond.

Dette medlem vil jobbe for å få mer transport over på kjø l og vil bidra til reduserte utslipp fra maritim sektor ved å styrke innovasjonslåneordningen hos Innovasjon Norge for fornybar nybygging av skip i nærskipsfarten med hele 100 mill. kroner. Senterpartiet vil også styrke kon demneringsordningen med seks 6 mill. kroner, og foreslår samtidig at inngangskravene reduseres. Senterpartiet foreslår at regjeringen ser på mulighetene for å innføre norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann. Regjeringen Stoltenberg II varslet en utredning av det nasjonale handlingsrommet knyttet til dette i 2013. NIS-utvalget ba om det samme i sin utredning i september 2014. Til tross for dette har regjeringen så langt valgt å forholde seg passiv. Senterpartiet mener et viktig tiltak for å styrke konkurransekraften for norske rederier og norske sjøfolk vil være å fjerne taket for tilskudd til sysselsetting av sjøfolk på offshore-skip. Senterpartiet mener regjeringen bør vurdere om det er rom for en slik endring innenfor rammen av netto lønnsordningen. Senterpartiet foreslår også at sjømannsfradraget økes.

Dette medlem mener mineralnæringen er en forutsetning for ethvert grønt skifte som måtte komme. For at den norske mineralnæringen skal kunne utvikle seg videre, er man avhengig av geologisk kartlegging. Regjeringen har kuttet kraftig i bevilgningen til geologisk kartlegging i regi av Norges geologiske undersøkelse (NGU), noe som har alvorlige konsekvenser for næringen. Senterpartiet har i sitt alternative budsjett satt av 25 mill. kroner for at NGU skal kunne gjenoppta arbeidet med å kartlegge berg-

grunnen i Nord- og Sør-Norge. Senterpartiet mener også at regjeringen må utrede etableringen av et nasjonalt ressurs senter for prospektering i Norge, med midler fra blant annet Innovasjon Norge. Næringen har behov for forutsigbarhet og kapital. Staten må bli et lokomotiv for mineralutvinning i Norge. For å realisere det potensialet næringen har, er det behov for gjennomføring av tiltak. Regjeringen Stoltenberg IIs «Strategi for mineralnæringen» fra 2013 er et godt utgangspunkt. Senterpartiet mener en saksbehandling på over fem år for søknader om uttak av mineralforekomster er uhørt, og foreslår derfor en ekstrabevilgning for 2017 for å styrke Direktoratet for mineralforvaltning, slik at etterslepet på søknader om uttak av mineralforekomster kan reduseres.

Dette medlem viser til at Senterpartiet foreslår en ny satsing på ferdigvareindustrien, med en norsk eksportstøtteordning som en viktig del. Satsingen skal inneholde sentrale områder for en vellykket internasjonalisering – nemlig design, merkevarebygging og eksportutvikling når det gjelder både konkrete enkelt- og flerbedriftsprosjekter. Senterpartiet har i sitt alternative budsjett satt av 30 mill. kroner til Innovasjon Norge til en slik satsing.

Romindustrien er en stor og viktig distriktsnæring som omsetter for mer enn sju milliarder kroner årlig. Dette medlem vil derfor reversere regjeringens kutt i de nasjonale følgemidlene. Senterpartiet mener også at regjeringen må forplikte seg til å opprettholde Norges deltagelse i ESA på dagens NNI-nivå, og ikke redusere den med 70 pst. fra og med 2018 som foreslått. Dette vil ikke ha noen budsjettmessige konsekvenser for 2017-budsjettet, men har svært store konsekvenser for norsk romindustri.

Dette medlem viser til at Senterpartiet vil styrke grunnlaget for varehandel, inkludert netthandel, i hele Norge, gjennom å fjerne unntaket for mva. for netthandel fra utlandet på under 350 kroner. Dette medlem foreslår også at regjeringen legger fram en egen stortingsmelding for varehandelen, for å belyse de utfordringene denne svært omfattende næringen står overfor fremover.

Kap.	Post		Bokført (mill. kr)
900	1	NFD. Administrasjon	-5
900	21	IFE – avfallshåndtering	12
900	74	Økt satsing turisme Svalbard	1
900	79	Mechatronic Innovation Lab. Utstyr	5
902	1	Justervesenet. Administrasjon	-3
905	1	NGU – geologisk kartlegging	25
906	1	Redusere etterslepet hos Direktoratet for mineralforvaltning	5
911	1	Konkurransetilsynet (reducere pådriverrolle)	-5
922	72	Følgemidler romfart	20
915	1	Legge ned Regelrådet	-8,6

Kap.	Post		Bokført (mill. kr)
929	1	Etablering av toppindustriesenter	10
935	1	Patentstyret. Administrasjon	-2
941	95 (Ny)	Grønt investeringsselskap for utvikling av teknologibedrifter (under streken)	10 000
3950	95	Reversere kutt Investinor	1 250
2421	50	Kondemneringsordningen	6
2421	50	Ny bioøkonomiordning til produkter utover energiformål	40
2421	74	Merkevaren Norge. Ferdigvareindustri, eksportstøtteordning	30
2421	76	Miljøteknologiordningen	65,5
2421	77	Tilskudd til pre-så Kornfond	20
2426	71	Katapult-sentre	5
5325	71	Innovasjonslåneordningen for fornybar nybygg av skip	100

2.3.5 Venstre

Komiteens medlem fra Venstre mener Norge står overfor to hovedutfordringer: 1) en relativt sett høy arbeidsledighet som i det alt vesentlige skyldes en fallende oljepris kombinert med et svært høyt kostnadsnivå og 2) samtidig store miljø- og samfunnsutfordringer som krever en grønn og bærekraftig omstilling.

Dette medlem mener derfor at statsbudsjettet for 2017 både må bli et budsjett for langsiktig omstilling og et budsjett som samtidig får ned ledigheten. Vi har i mange år snakket om at vi må få de kloke hodene i oljebransjen over i andre bransjer. Nå er mange av dem sagt opp og leter etter ny jobb. Hovedutfordringen er å skape nye arbeidsplasser slik at verdifull kompetanse beholdes i det norske arbeidsmarkedet, og at kompetansen brukes til det grønne skiftet. Dette medlem viser til at Norge over år har tillatt et kostnadsnivå som ligger langt over land det er naturlig å sammenligne seg med. Skal vi fortsatt kunne konkurrere om oppdrag i en global økonomi, må vi bli enda mer produktive. Nøkkelen for å få til dette er kompetanse og teknologi. En kompetent arbeidsstyrke har vært og vil være Norges konkurransefortrinn. Derfor er det ekstra viktig at vi bevarer og videreutvikler den kompetansen vi allerede har, i en tid med økende ledighet og behov for omstilling, og at vi satser stort på teknologiutvikling.

Omstilling er utfordrende, og det er ekstra krevende for dem som i kortere eller lengre perioder blir uten arbeid som følge av urolige tider. Vår oppgave som politikere er å gjøre den perioden så kort som mulig og stimulere de mulighetene omstilling gir. For å sikre vår konkurransekraft må vi derfor utvikle et næringsliv som er mer kunnskapsbasert, eksportrettet, produktivt og miljøvennlig.

Dette medlem viser til at ingen med sikkerhet kan peke på hvem som blir vinnerne eller driverne i det grønne skiftet. Men det er ingen tvil om at

vinnerne er de som klarer å gjøre mer med mindre: mer miljøriktige og bærekraftige løsninger, mindre fossil ressursbruk. Vi vet at digitalisering åpner helt nye muligheter for både tankegang, forretningsideer og produksjon, og at det vi dag kaller delingsøkonomi, vil komme med en kraft og i et omfang som de færreste av oss aner.

Norge bør derfor sette seg noen overordnede ambisjoner og lage en plan for å møte en ny tid og en grønnere framtid.

Etter dette medlemms mening bør det dreie seg om følgende overskrifter:

- Norge skal være ledende globalt på infrastruktur for lavutslippskjøretøy og -fartøy.
- Norge skal være verdens ledende sjømatnasjon.
- Norge skal være en helseteknologisk spiss.
- Norge skal bli en storeksportør av ny fornybar energi.
- Norge skal i langt større grad bidra til framvekst av kreative næringer og næringsveier.
- Norge skal legge til rette for delings- og plattformøkonomiens framvekst.

Samtidig må det iverksettes en rekke tiltak som virker på kort sikt, og som gjennom en styrt omstilling kan bidra til økt sysselsetting, nye arbeidsplasser og nye bedrifter.

Dette medlem mener at en riktig og viktig strategi i omstilling er å satse mer på det som virker, som bidrar til omstilling og gir nye miljøvennlige arbeidsplasser. Både SIVAs inkubasjonsprogram, miljøteknologiordningen under Innovasjon Norge og forsknings- og utviklingskontrakter er eksempler på gode målrettede ordninger som dette medlem vil styrke. Samtidig er det nødvendig med nye og målrettede tiltak.

Derfor foreslår dette medlem både nye målrettede såkornfond, et eget teknologioverføringspro-

gram fra olje og gass til nye næringer, satsing på innovasjon i helse og omsorg og en gjennomgående satsing på IKT både i offentlig forvaltning og i skolesektoren.

Det er spesielt viktig for dette medlem å sikre risikovillig kapital til investeringer i tidlig fase gjennom det offentlige virkemiddelapparat. Dette medlem foreslo derfor i Venstres alternative budsjett å opprette to nye såkornfond øremerket til hhv. miljøteknologi og bioøkonomi/fornybar energi for å stimulere til økt innovasjon og flere framtidsrettede bedrifter og prosjekter. Det nye såkornfondet for miljøteknologi skulle lokaliseres til Rogaland, mens nytt såkornfond for bioøkonomi lokaliseres til Ringerike. Som et ledd i en omfattende IKT-satsing i Venstres budsjettforslag for 2017 foreslo dette medlem også å opprette et eget såkornfond på 250 mill. kroner øremerket investering i IKT-bedrifter.

Dette medlem er svært fornøyd med at Venstre i avtalen om revidert nasjonalbudsjett 2015 fikk gjennomslag for å bevilge 40 mill. kroner til et nytt såkornfond for oppstartsbedrifter i 2015. Pre-såkornfondordningen fyller et tomrom i virkemiddelapparatet. Dette er helt nødvendig for å øke tilgangen på risikokapital i den tidlige gründerfasen. Det betyr forhåpentligvis også at flere private investorer ønsker å investere langt tidligere i gründerfasen, og det betyr at sjansen øker for at flere gründere lykkes. Resultatene så langt har vist at dette har fungert etter intensjonen.

Dette medlem viser videre til at Riksrevisjonen tidligere i år la fram en rapport (Dokument 3:8 (2015–2016)) om såkornfondenes resultater. Blant tiltakene som Riksrevisjonen foreslår for å styrke og sikre avkastningen av såkornfond, er at Innovasjon Norge bør etablere mer systematikk i oppfølgingen av såkornordningene, herunder etablere en plan for tilrettelegging av deling av beste praksis tilpasset fondenes fase og behov. Dette medlem foreslo derfor i Venstres alternative budsjett en ekstra bevilgning til Innovasjon Norge på 10 mill. kroner for nettopp å følge opp og forbedre resultatene av såkornfondene.

Dette medlem mener at mange offentlige regler, skjemaer og påbud fører til unødige rapporteringskrav og kompliserte regelverk. Småbedrifter og gründere rammes ekstra hardt av «skjemaveldet», og dette medlem ser det som en oppgave å forenkle hverdagen til disse bedriftene ved å avskaffe unødvendige lover og forskrifter, samt å forenkle innrapporteringen ved økt bruk av internettbaserte løsninger.

I Sverige opprettet man som en prøveordning et regelråd i 2008. Det har bidratt til å redusere bedriftenes administrative kostnader knyttet til skjemaveldet med 7,3 pst. netto, 11 pst. brutto, og har gitt

svensk næringsliv en besparelse på over 7 mrd. svenske kroner.

Venstre var initiativtaker til å innføre et norsk regelråd etter svensk modell. Poenget med Regelrådet er at det skal vurdere om konsekvensene for næringslivet av nye regler er tilstrekkelig utredet, og om de er utformet slik at de oppnår sitt mål til en relativt sett lav administrativ kostnad for næringslivet. Det norske Regelrådet er i oppstartsfasen.

Dette medlem viser til at Estland som første land har opprettet mulighet til å registrere et firma i landet uten fysisk tilstedeværelse i Estland. Dette medlem synes det er en interessant modell som også kan ha et stort potensial i Norge, bl.a. økte skatteinntekter. Det vil imidlertid være behov for en grundig utredning av både positive og negative konsekvenser før en slik løsning eventuelt også kan gjelde for Norge.

Dette medlem vil spesielt satse på det nyskapende miljø- og klimavennlige næringslivet som handler om å legge til rette for grønn vekst. En offensiv klimapolitikk vil gjøre norsk næringsliv mer konkurransedyktig, og i tett samspill med industrien vil Venstre forsterke innsatsen for å redusere og fjerne utslippene. Skal dette lykkes, er det viktig å styrke de ordningene som bidrar til grønn teknologiutvikling og stimulerer til grønn innovasjon.

Offentlige anbud bør stimulere til nye og fremtidsrettede løsninger. Dette medlem mener at innovative offentlige anskaffelser har et potensial for å bli et kraftfullt innovasjonsverktøy som kan løse viktige samfunnsutfordringer. Dette medlem viser til at markedet for offentlige anskaffelser beløper seg til nær 400 mrd. kroner årlig. Dette medlem viser til Menon-rapporten «Utredning om insentiver/ordninger for risikoavlastning for innovative offentlige anskaffelser», som ble utarbeidet på vegne av Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet i februar i år. Rapporten viser bl.a. at offentlig sektor blir stadig viktigere for innovasjon i årene som kommer, men den viser også at det største hinder for innovasjon gjennom anskaffelser er innkjøpers opplevde risiko. Dette medlem viser videre til Stortingets behandling av anskaffelsesloven (Innst. 358 L (2015–2016)) hvor flertallet – alle unntatt Høyre og Fremskrittspartiet – gjorde følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan en risikoordning for offentlige anskaffelser kan utformes og komme tilbake til Stortinget med en sak på egnet måte.»

Dette medlem viser til at regjeringen foreløpig ikke har fulgt opp Stortingets vedtak, men nøyer seg med en to linjers kommentar i Nærings- og fiskeridepartementets budsjettproposisjon hvor det står at

«Regjeringen vil gjøre nødvendige vurderinger og melde tilbake til Stortinget på egnet måte».

Dette medlem mener det er behov for modernisering av offentlig sektor, slik at den er i stand til å utføre de oppgavene den er satt til å utføre på best mulig måte. En økning i OFU/IFU-midler vil bidra til dette. Derfor foreslo Venstre i sitt alternative budsjett en økning på 50 mill. kroner til offentlige og industrielle forsknings- og utviklingskontrakter (IFU/OFU) i regi av Innovasjon Norge. Forsknings- og utviklingskontrakter er tilskudd til forpliktende og målrettet samarbeid mellom to eller flere parter innen næringslivet (IFU) eller mellom næringslivet og det offentlige (OFU). Ordningen skal tjene som et strategisk virkemiddel til utvikling av konkurransedyktige produkter til et internasjonalt marked i samarbeid med nasjonale og internasjonale kundebedrifter og til utvikling av industrielle nettverk og miljøer.

Det er i disse programmene vi skreddersyr den norske romsatsingen på de feltene der Norge har best forutsetninger for å lykkes. Jo mer vi legger inn i ESAs frivillige programmer, jo høyere avkastning sitter Norge igjen med.

Etter den innledende budsjettbehandlingen våren 2016 ble det på oppdrag av NFD gjennomført en ekstern evaluering av de samfunnsøkonomiske forholdene ved deltakelse i ESAs frivillige programmer. Konsulentselskapet Menon gjennomførte evalueringen etter retningslinjer definert av Finansdepartementet. For nær 90 pst. av midlene som er satset i ESAs frivillige programmer etter 2004, fant de en svært høy samfunnsøkonomisk gevinst.

Menon konkluderte med at nesten all innsatsen er svært positiv med en årlig gjennomsnittlig avkastning på nær 40 pst. Rapporten sier eksplisitt at resultatene av evalueringen er svært robuste.

Dette medlem er overbevist om at mye av potensialet for vekst og verdiskaping – ikke minst i distrikts-Norge – ligger i å utnytte fornybare råvarer som Norge har stor tilgang på. Dette medlem ønsker å styrke satsingen på bioøkonomien og næringer knyttet til skog og biomasse.

Venstre ønsket derfor i sitt alternative budsjett både å styrke tilgangen på kapital gjennom å opprette et eget såkornfond for bioøkonomi på 200 mill. kroner og tidoble innsatsen i Innovasjon Norges bioøkonomistrategi, fra regjeringens forslag om 5 mill. kroner til 50 mill. kroner. I tillegg foreslår dette medlem å videreføre innovasjons- og verdiskapingsprogrammet for tre, nærmere omtalt under rammeområde 11. Dette medlem ønsker en storstilt satsing på utvikling av biodiesel basert på råvarer fra norske bioprodukter som skog gjennom å øke innblandingspåbudet og øke prisen på fossil diesel slik at biodiesel blir konkurransedyktig og et reelt alternativ for tungtransporten.

Dette medlem viser til at reiselivsnæringen er en raskt voksende næring på verdensbasis. Reiselivsnæringen har et potensial til å bli en av de viktigste næringer for Norge. Norge er flere ganger blitt kåret som et av verdens beste reisemål, og allerede nå omsetter reiselivet i Norge for nesten 70 mrd. kroner og sysselsetter rundt 140 000 mennesker. Dette er et signal om at det er mye i reiselivet som fungerer bra. På grunn av økt kjøpekraft har antall reiser økt betraktelig de siste årene sammenlignet med tidligere, men konkurransen med utenlandske attraktive reisemål er stor, og reiselivet er utsatt for en stadig hardere internasjonal konkurranse. Turisters preferanser for valg av reisemål forandrer seg. Det stiller store krav til næringens arbeid ute i markedene, slik det stiller store krav til Innovasjon Norge og andre norske instanser som skal fremme norsk reiseliv internasjonalt. Det betyr at Norge og norske reiselivsprodukt må markere seg enda sterkere i de land og markeder der potensialet er størst til å få turister fra. En sterkere reiselivsnæring vil også styrke arbeidsmarkedet og lokal utvikling for både by- og distriktsområder.

Dette medlem viser til avtalen om revidert nasjonalbudsjett 2015, hvor det ble bevilget 20 mill. kroner i tilskudd til Mechatronics Innovation Lab. Denne bevilgningen ble også videreført som følge av avtalen om statsbudsjettet for 2016. Mechatronics Innovation Lab (MIL) er et samarbeidsprosjekt mellom klyngene Global Centres of Expertise (GCE) NODE og Universitetet i Agder (UiA). MIL skal være et nasjonalt senter for innovasjon, pilotering og teknologikvalifisering. Formålet med laboratoriet er å bedre innovasjonsevnen i selskaper og øke regionens attraktivitet for investeringer i teknologiutvikling og arbeidsplasser. Et dynamisk teknologimiljø og testfasiliteter kan bidra til at internasjonale konsern fortsetter å investere og videreutvikle sine virksomheter i Norge.

Dette medlem foreslår videre å utvide programmet for klyngeutvikling og kompetanse- og teknologioverføring til også å gjelde for helseklynger som Oslo Cancer Cluster.

Norsk industri er basert på bærekraftig fornybar energi, og norske metallurgiske og prosessindustrielle forskningsmiljøer er verdensledende. Venstre vil legge til rette for å videreutvikle disse verdensledende kunnskapsmiljøene for bærekraftig industriproduksjon. En offensiv klimapolitikk kan gjøre norsk næringsliv mer konkurransedyktig. I tett samspill med industrien vil Venstre forsterke innsatsen for å redusere og fjerne utslippene. Skal dette lykkes, er det viktig å styrke de ordningene som bidrar til teknologiutvikling, som f.eks. miljøteknologiordningen under Innovasjon Norge. Ordningen bidrar til å sikre tilgang på kapital til store innovative prosjekter innen

fornybar energi og forskning innenfor miljø, klima og miljøvennlig energi.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017, hvor det foreslås en samlet

satsing på innovasjon og teknologioverføring på om lag 2,5 mrd. kroner som følger av tabellen under.

Tiltak	Mill. kr.
Miljøvennlige innkjøp DiFi	15,0
Medfinansieringsordningen for lønnsomme IKT-prosjekter	50,0
Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger i distriktene	300,0
Videreføring av Interreg-programmene	100,0
SIVAs inkubasjonsprogram	50,0
Tilskudd til Mechatronics Innovation Lab	20,0
Tilskudd til ulønnet arbeidsinnsats, SkatteFUNN	40,0
Bioøkonomistrategi	50,0
Etablering av to nye såkornfond øremerket til hhv. miljøteknologi og bioøkonomi/fornybar energi à 200 mill.	89,6
Eget såkornfond for IKT-næringer på 250 mill.	56,0
Risikoavlastning for innovative grønne anskaffelser	75,0
Basisbevilgninger Innovasjon Norge	10,0
Utvide programmet for klyngeutvikling (Norwegian Innovation Cluster)	20,0
Forskings- og utviklingskontrakter	50,0
Innovasjon Norge, marint verdiskapingsprogram	30,0
Innovasjon Norge, reiseliv	13,0
Innovasjon Norge, miljøteknologiordningen	220,0
Økt tilskudd til pre-såkornfond	50,0
Verdiskapingsprogrammet for tre	25,0
Teknologioverføringsprogram fra olje- og gass til nye næringer	60,0
Tilskudd til MET-senteret (havvind)	3,0
Støtteordning til null- lavutslippsferger i fylkessambandene utvides til å inkludere midler til gjennomføring	45,0
Folkehelseteknologi	5,0
Innovasjon i omsorg, økt bruk av velferdsteknologi og styrking av hverdagsrehabilitering	40,0
Regionalt senter for helseinnovasjon og samhandling, Kristiansund	1,0
mHelse-pilot i bedriftshelsetjenesten	8,0
Innovasjonstilskudd, aviser	2,0
Tilskudd til IKT-tiltak i grunnopplæringen	100,0
2000 nye studieplasser (hvorav 1000 til IKT og 100 til lærerutdanning)	99,0
BiA	18,0
Forny 2020	2,0
Næringsrettet forskning	50,0
50 nye næringsPhD	10,0
Biosmia – Senter for markedsdrevet bioinnovasjon, Hamar	3,0
Tilskudd til vare- og lastebiler med nullutslipp	200,0
Tilskudd til fornybart drivstoff i bransjer som har hatt lav CO ₂ -avgift	250,0
Tilskudd til bredbåndsutbygging	56,3

Tiltak	Mill. kr.
Etablere en felles nordisk teknologibørs etter modell fra NASDAQ	0,0
Dele og endre Argentums investeringsportefølje slik at selskapet splittes og halvparten av selskapets kapital investeres i selskapers tidligfase der hvor kapitaltørken er størst	0,0
Styrke SkatteFUNN-ordningen (påløpt beløp)	358,0
Redusert alkoholavgift for småskalabryggerier	11,0
Sum teknologioverføring og innovasjon	2584,9

Som et ledd i en økt satsing på teknologi- og teknologibedrifter ønsker dette medlem å få utredet mulighetene for å få etablert en felles nordisk teknologibørs etter modell av den amerikanske NASDAQ-børsen. Dette medlem henviser til nærmere omtale av forslaget under rammeområde 20 i Innst. 2 S (2016–2017).

Dette medlem viser til at mer enn 99 pst. av bedriftene i Norge har 100 ansatte eller færre. Over 90 pst. av bedriftene i privat sektor har under 10 ansatte. Når nye bedrifter etableres og eksisterende bedrifter utvikler seg, skapes og opprettholdes arbeidsplasser. Små og mellomstore bedrifter er derfor viktige bidragsyttere til verdiskapingen i Norge og til å opprettholde arbeidsplasser og bosetting i hele landet. Dette medlem mener derfor at det er av avgjørende betydning å sørge for gode rammebetingelser for de minste bedriftene, og at arbeidsledighet møtes med en strategi for entreprenørskap, gründervirksomhet, innovasjon og ved å legge til rette for at flere starter eller investerer i ny virksomhet og nye foretak.

Dette medlem ønsker spesielt å belønne dem som legger inn store egne ressurser i å utvikle nye produkter, og vil derfor foreslå å gjeninnføre ordningen med tilskudd til ulønnet forskningsinnsats, lik den som finnes for «betalt» innsats under SkatteFUNN-ordningen. Venstre foreslo i første omgang, i sitt alternative budsjett, å bevilge 40 mill. kroner til ordningen.

Norge må rette den offentlige innsatsen inn mot de bedriftene som har framtiden foran seg, og de arbeidsplassene som ennå ikke er skapt. Dette medlem vil gjøre det enklere å starte og drive egen bedrift. Dette medlem vil ha gode vilkår for alle bedrifter, og Venstre er spesielt opptatt av de minste bedriftene, gründere og selvstendig næringsdrivende.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017, hvor det foreslås en samlet satsing på gründere og selvstendig næringsdrivende på om lag 1,4 mrd. kroner som følger av tabellen under.

Tiltak	Mill. kr.
Minstefradrag for selvstendig næringsdrivende tilsvarende minstefradraget for lønns-mottakere	610,0
Heve maksimalt sparebeløp i OTP for enkeltpersonforetak til 6 pst.	150,0
Endre regler for forskuddsskattinnbetaling for selvstendig næringsdrivende	0,0
Innføre en tidsbegrenset rabatt i formuesskatten for gründere ved børsintroduksjon av det respektive selskap	0,0
Redusert alkoholavgift for småskalabryggerier	11,0
SIVAs inkubasjonsprogram	50,0
Utvide ordningen med tilskudd til bedriftshelsetjeneste til å gjelde alle bedrifter	300,0
La selvstendig næringsdrivende beholde opptjente rettigheter til dagpenger i inntil tre år ved overgang fra lønnet arbeid til egen virksomhet	0,0
Styrking av sykelønnsordning for selvstendig næringsdrivende	171,0
Tilskudd til ulønnet arbeidsinnsats, SkatteFUNN	40,0
Økt tilskudd til pre-så Kornfond	50,0
Sum tiltak for gründere og selvstendig næringsdrivende	1382,0

Dette medlem mener at den sjøfartskultur som er utviklet over mange år både innenriks og utenriks, må sikres gjennom gode skatte- og avgifts-

ordninger. Disse må være konkurransedyktige nok til at norsk skipsfart forblir en viktig del av norsk næringsliv.

Dette medlem viser til «Evalueringsordningene for sjøfolk» fra 2010 utarbeidet av Econ Pöry for Nærings- og handelsdepartementet, som konkluderte med at ordningen, hvis den ses som en sysselsettingsordning er «samfunnsøkonomisk ulønnsom».

Dette medlem deler analysen fra Econ Pöry om at tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk er samfunnsøkonomisk ulønnsom og dermed bør avvikles. Som et midlertidig tiltak, på grunn av situasjonen knyttet til petroleumsvirksomheten langs kysten, foreslo imidlertid Venstre i sitt alternative budsjett at ordningen videreføres i 2017 for sikkerhetsbemanning på skip (unntatt Hurtigruta) i NOR, men med en maksimal utbetaling på 100 000 kroner per mottaker og som prosentvis tilskudd til skip i NIS. Samlet vil en slik avgrensning av ordningen medføre en innsparing på 1 572 mill. kroner i 2017.

Dette medlem ønsker å bruke det statlige virkemiddelapparat til å fremme grønne vekstkraftige bedrifter. Til denne oppgaven må det derfor etter dette medlems synspunkt skje endringer i mandat og oppgaver for bl.a. Investinor, Innovasjon Norge og Argentum som en del av arbeidet med det grønne skiftet. I dag investerer disse selskaper på vegne av den norske stat store summer i norsk næringsliv. Felles for alle tre er at det er en for liten andel som brukes til å stimulere grønn vekst. For hver krone Ar-

gentum investerer i fond med miljøprofil, investeres 10 kroner i fond relatert til fossile brensler. Det er allerede flere bedrifter på Vestlandet som har brukt høyt kvalifisert arbeidskraft i regionen på å omstille seg til innovative grønne teknologiløsninger og produkter. Slike innovative bedrifter må Norge ha flere av for å skape nye arbeidsplasser og for å øke den norske konkurranseevnen. Det er dette medlems synspunkt at en større del av de statsfinansierte midler som investeres gjennom Argentum, må rettes mot tidlige fase, hvor kapitaltørken er størst. Verdien av Argentums investeringer er beregnet til 6,5 mrd. kroner ved utgangen av 2015.

Dette medlem støtter regjeringens forslag om å endre mandat for Investinor slik at selskapet i langt større grad kan investere i en tidligere fase og i mindre skala enn i dag. Dette medlem mener imidlertid at det endrede mandatet må komme i tillegg til, og ikke som en erstatning for, dagens mandat. Dette medlem mener også at debatten rundt regjeringens forslag om endringer knyttet til Investinor viser at det er behov for en helhetlig gjennomgang av tilgang på kapital for hele venture-segmentet i Norge, både når det gjelder offentlige og private kilder.

Samlet foreslo derfor Venstre i sitt alternative budsjett følgende konkrete endringer under rammeområde 9, Næring:

Post.kap	Tekst	Bokført (mill. kr)
900.79	Tilskudd til Mechatronics Innovation Lab	20,0
915.01	Regelrådet	1,5
921.70	Tilskudd til ulønnet arbeidsinnsats, SkatteFUNN	40,0
2421.50	Bioøkonomistrategi	50,0
2421.51	Etablering av to nye såkornfond øremerket til hhv. miljøteknologi og bio-	59,6
2421.53	økonomi/fornybar energi à 200 mill.	30,0
2421.51	Eget såkornfond for IKT-næringer på 250 mill.	37,2
2421.53		18,8
2421.54	Risikoavlastning for innovative grønne anskaffelser	75,0
(ny post)		
2421.70	Basisbevilgninger Innovasjon Norge	10,0
2421.71	Utvide programmet for klyngeutvikling (Norwegian Innovation Cluster)	20,0
2421.72	Forskings- og utviklingskontrakter	50,0
2421.73	Innovasjon Norge, marint verdiskapingsprogram	
(ny post)		30,0
2421.74	Innovasjon Norge, reiseliv	13,0
2421.76	Innovasjon Norge, miljøteknologiordningen	220,0
2421.77	Økt tilskudd til pre-såkornfond	50,0
909.73	Nettolønnsordningen for sjøfolk	-1 310,0
Sum ramme 9: Næring		-584,9

Post.kap	Tekst	Bokført (mill. kr)
«Under streken»		
2421.95	Etablering av to nye såkornfond øremerket til hhv. miljøteknologi og bio-økonomi/fornybar energi à 200 mill.	170,0
2421.95	Eget såkornfond for IKT-næringer på 250 mill.	106,3
2421.95	Pre-såkornfondordningen	100,0
3950.95	Videreføre Investinors mulighet til å investere i venture-bedrifter	-1250,0

2.3.6 Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Norge går nå inn i en kritisk fase. Vi har en unik mulighet til å bygge et nytt og grønt næringsliv med sterk økonomi og kompetente arbeidsfolk, men forandringen skjer ikke av seg selv. Regjeringen er mer opptatt av å holde kunstig åndedrett i deler av oljenæringen enn å vri denne kompetansen og teknologien over til fremtidens næringer. De er mer opptatt av å beholde gårsdagens næringsliv enn å legge til rette for framtida. Det forteller oss at det fortsatt er de gamle næringene som bestemmer norsk næringsliv, ikke hva som er viktig for Norge nå. Det er ikke framtidsrettet å fortsatt legge til rette for investeringer i olje, eiendom og verdipapirer. Taperne er oss alle. Som nasjon taper vi muligheter og arbeidsplasser, og vårt miljø svekkes. Sosialistisk Venstreparti vil snu denne utviklingen.

Derfor vil Sosialistisk Venstreparti kutte, vri og fornye. Dette medlem vil kutte satsingene på petroleum, vri disse ressursene til fornybare næringer, og fornye samfunn og industri i møte med raske teknologiske endringer.

Dette medlem mener at Norge er i ferd med å bli et høstingsland, hvor råvarer og verdiskaping sendes ut av landet i stedet for å brukes til å skape arbeidsplasser her i landet. Sosialistisk Venstreparti vil snu utviklingen gjennom nasjonal industribygging. Norge har store muligheter til å utvikle en bioøkonomi hvor vi tar vare på, og videreforedler, våre naturressurser. Derfor foreslår Sosialistisk Venstreparti blant annet en målrettet satsing på økt industriell utnyttelse av norsk tre.

Dette medlem viser til at den teknologiske utviklingen går stadig raskere fremover, og digitaliseringen har såvidt begynt. På stadig flere områder griper det digitale stadig mer inn i tjenester og produksjon, og har gått fra å være en kuriositet på kontorrekvisitarommet til å bli en integrert del av så ulike områder som helse, utdanning, industri og politi. Norge henger ikke med på denne utviklingen, derfor satser Sosialistisk Venstreparti på en raskere omstilling gjennom et nytt digitaliseringsprogram i Innovasjon Norge. Dessuten krever denne raske utviklingen stor omstilling av det norske utdanningssystemet, og Sosialistisk Venstreparti foreslår derfor at ungdom-

men lærer seg koding på skolen, og at det allerede i 2017 etableres 1 000 flere IKT-studieplasser i høyere utdanning.

Dette medlem mener at globaliseringen har snudd. Med fremveksten av neste generasjons industrideknologi, digitalisering, robotisering og automatisering er det ikke lenger slik at industrien lever best der det er lave lønnskostnader. Snarere gjør den nye teknologien det mulig at land som Norge, med mye kraft og høykompetente arbeidstakere, kan re-industrialiseres. Og tiden er moden nå.

Dette medlem mener også det er et stort behov for kartlegging av den digitale kompetansen i samfunnet. I en tid med raske teknologiske endringer må vi stadig undersøke om både utdanningssystemet og arbeidstakerne står godt nok rustet til at vi kan trygge eksisterende arbeidsplasser og samtidig skape nye arbeidsplasser.

På den bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen lage en kartlegging av arbeidskraftbehov og en strategi for å heve kompetansen blant arbeidstakerne og i utdanningssystemet til det nivået som trengs i det digitale samfunnet.»

Derfor foreslår Sosialistisk Venstreparti å gjøre det billigere for norsk industri å skaffe ny teknologi ved å gi gode og fleksible avskrivingsregler ved anskaffelse av ny teknologi. Sosialistisk Venstreparti utvider regjeringens satsing på testsentre for industrien, Katapult, og åpner for at aktører som Sørlandslab og RoboTek kan søke på denne ordningen. Videre vil Sosialistisk Venstreparti trappe opp den viktige miljøteknologiordningen, hvor gode fremtidsrettede prosjekter står i kø, men hvor regjeringen kutter.

Dette medlem mener Norge bokstavelig talt har noen himmelske konkurransefortrinn og en blomstrende romindustri som vi vil satse på. Sosialistisk Venstreparti vil blant annet gi mer penger til European Space Agency (ESA), slik at utviklingen av flere høyteknologiske arbeidsplasser kan skyte fart.

Dette medlem viser til at mange gode ideer har stoppet opp på tegnebrettet fordi det har manglet

kapital til å ta det videre til neste fase. Dessuten er kapitalen ujevnt fordelt mellom våre regioner. Sosialistisk Venstreparti vil derfor utjevne disse skjevhetene ved å forsterke presåkornsordningen, som kommer inn i den første fasen fra idé til bedrift, og bygge opp et såkornfond for Nord-Norge på 500 mill. kroner, der mulighetene er store, og der det er lite tilgjengelig kapital. Mange gründere opplever at det er stadig vanskeligere å skaffe investeringer når de skal ta steget ut for å utvide bedriften med flere ansatte. Sosialistisk Venstreparti går derfor imot regjeringens forslag om å kutte Investinor.

2.3.7 Oppsummering av fraksjonenes primærforslag under rammeområde 9

I tabellen nedenfor er de ulike fraksjonenes primærforslag under rammeområde 9 presentert.

Tabellen viser Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstres forslag på rammeområde 9, og de alternative budsjettene til Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, slik de framkommer i finansinnstillingen. Bare kapitler/poster med avvikende forslag til bevilgning er tatt med. Avvik i forhold til regjeringens forslag i parentes.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF, V	A	Sp	SV
Utgifter (i tusen kroner)							
900		Nærings- og fiskeridepartementet					
	1	Driftsutgifter	431 508	430 248 (-1 260)	431 508 (0)	426 508 (-5 000)	431 508 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	67 800	87 601 (+19 801)	137 800 (+70 000)	79 800 (+12 000)	67 800 (0)
	31	Toppindustrisenter	0	0 (0)	3 000 (+3 000)	0 (0)	0 (0)
	74	Tilskudd til Visit Svalbard AS	2 200	2 200 (0)	2 200 (0)	3 200 (+1 000)	2 200 (0)
	75	Tilskudd til særskilte prosjekter	12 900	12 900 (0)	12 900 (0)	12 900 (0)	10 400 (-2 500)
	77	Tilskudd til sjømattiltak	8 750	8 750 (0)	8 750 (0)	8 750 (0)	14 750 (+6 000)
	79	Tilskudd til Mechatronics Innovation Lab	0	30 000 (+30 000)	30 000 (+30 000)	5 000 (+5 000)	0 (0)
	82	Atomavfall Kjeller	0	0 (0)	20 000 (+20 000)	0 (0)	0 (0)
	82	Tilskudd til Laboratorium for undervannsteknologi i Lindesnes	0	1 500 (+1 500)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
902		Justervesenet					
	1	Driftsutgifter	123 150	122 788 (-362)	123 150 (0)	120 150 (-3 000)	123 150 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	350	349 (-1)	350 (0)	350 (0)	350 (0)
903		Norsk akkreditering					
	1	Driftsutgifter	51 000	50 876 (-124)	51 000 (0)	51 000 (0)	51 000 (0)
904		Brønnøysundregistrene					
	1	Driftsutgifter	320 850	320 019 (-831)	320 850 (0)	320 850 (0)	320 850 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	20 500	20 440 (-60)	20 500 (0)	20 500 (0)	20 500 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF, V	A	Sp	SV
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen	216 700	215 994 (-706)	216 700 (0)	216 700 (0)	216 700 (0)
905		Norges geologiske undersøkelse					
	1	Driftsutgifter	171 700	171 253 (-447)	196 700 (+25 000)	196 700 (+25 000)	171 700 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	72 600	72 387 (-213)	72 600 (0)	72 600 (0)	72 600 (0)
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard					
	1	Driftsutgifter	43 600	43 496 (-104)	43 600 (0)	48 600 (+5 000)	38 600 (-5 000)
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk					
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk	2 100 000	2 100 000 (0)	2 100 000 (0)	2 100 000 (0)	2 111 000 (+11 000)
910		Sjøfartsdirektoratet					
	1	Driftsutgifter	381 000	379 862 (-1 138)	381 000 (0)	381 000 (0)	381 000 (0)
911		Konkurransetilsynet					
	1	Driftsutgifter	108 300	108 015 (-285)	108 300 (0)	103 300 (-5 000)	108 300 (0)
912		Klagenemndssekretariatet					
	1	Driftsutgifter	17 700	17 676 (-24)	17 700 (0)	17 700 (0)	0 (-17 700)
915		Regelrådet					
	1	Driftsutgifter	8 600	8 569 (-31)	100 (-8 500)	0 (-8 600)	0 (-8 600)
922		Romvirksomhet					
	50	Norsk Romsenter	67 800	67 601 (-199)	67 800 (0)	67 800 (0)	73 755 (+5 955)
	72	Nasjonale følgemidler	15 000	15 000 (0)	30 000 (+15 000)	35 000 (+20 000)	24 900 (+9 900)
929		Toppindustrisenter					
	1	Driftsutgifter	0	0 (0)	0 (0)	10 000 (+10 000)	0 (0)
935		Patentstyret					
	1	Driftsutgifter	238 000	237 301 (-699)	238 000 (0)	236 000 (-2 000)	238 000 (0)
936		Klagenemnda for industrielle rettigheter					
	1	Driftsutgifter	7 800	7 779 (-21)	7 800 (0)	7 800 (0)	7 800 (0)
950		Forvaltning av statlig eierskap					

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF, V	A	Sp	SV
	21	Spesielle driftsutgifter	23 400	23 329 (-71)	23 400 (0)	23 400 (0)	23 400 (0)
	51	Tapsavsetning, egenkapital- innskudd til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	144 000	144 000 (0)	144 000 (0)	144 000 (0)	0 (-144 000)
1473		Kings Bay AS					
	70	Tilskudd	41 635	41 573 (-62)	41 635 (0)	41 635 (0)	41 635 (0)
2421		Innovasjon Norge					
	50	Innovasjon - prosjekter, fond	543 500	593 500 (+50 000)	480 300 (-63 200)	589 500 (+46 000)	606 500 (+63 000)
	51	Så Kornfond IKT-næringer, tapsavsetning	0	37 200 (+37 200)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	51	Tapsfond, så kornkapitalfond	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	74 400 (+74 400)
	53	Så kornfond IKT-næringer, risikoavlastning	0	18 800 (+18 800)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	53	Risikoavlastning for nye så- kornfond	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	37 500 (+37 500)
	70	Basiskostnader	167 000	166 489 (-511)	167 000 (0)	167 000 (0)	167 000 (0)
	71	Innovative næringsmiljøer	106 500	116 500 (+10 000)	126 500 (+20 000)	106 500 (0)	106 500 (0)
	74	Reiseliv, profilering og kom- petanse	514 900	514 900 (0)	554 900 (+40 000)	544 900 (+30 000)	514 900 (0)
	75	Marint program	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	200 000 (+200 000)
	76	Miljøteknologi	434 500	534 500 (+100 000)	684 500 (+250 000)	500 000 (+65 500)	734 500 (+300 000)
	77	Tilskudd til pre-så kornfond	50 000	50 000 (0)	0 (-50 000)	70 000 (+20 000)	100 000 (+50 000)
2429		Eksportkreditt Norge AS					
	70	Tilskudd	108 000	107 698 (-302)	108 000 (0)	108 000 (0)	108 000 (0)
	24	Driftsresultat:	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Sum utgifter			8 380 814	8 640 664 (+259 850)	8 732 114 (+351 300)	8 596 714 (+215 900)	8 960 769 (+579 955)

Inntekter (i tusen kroner)

3902		Justervesenet					
	1	Gebyrinntekter	38 300	38 188 (-112)	38 300 (0)	38 300 (0)	38 300 (0)
	3	Inntekter fra salg av tjenester	16 400	16 351 (-49)	16 400 (0)	16 400 (0)	16 400 (0)
	4	Oppdragsinntekter	350	349 (-1)	350 (0)	350 (0)	350 (0)
3903		Norsk akkreditering					

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF, V	A	Sp	SV
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter	45 200	45 094 (-106)	45 200 (0)	45 200 (0)	45 200 (0)
3904		Brønnøysundregistrene					
	1	Gebyrinntekter	474 900	473 512 (-1 388)	474 900 (0)	474 900 (0)	474 900 (0)
	2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	30 600	30 510 (-90)	30 600 (0)	30 600 (0)	30 600 (0)
	3	Refusjoner og inntekter knyttet til forvaltning av Altinn-løsningen	84 200	83 953 (-247)	84 200 (0)	84 200 (0)	84 200 (0)
3905		Norges geologiske undersøkelse					
	3	Oppdragsinntekter og andre inntekter	76 500	76 270 (-230)	76 500 (0)	76 500 (0)	76 500 (0)
3906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard					
	2	Behandlingsgebyrer	750	748 (-2)	750 (0)	750 (0)	750 (0)
3910		Sjøfartsdirektoratet					
	1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR	186 100	185 569 (-531)	186 100 (0)	186 100 (0)	186 100 (0)
	2	Maritime personellsertifikater	13 900	13 830 (-70)	13 900 (0)	13 900 (0)	13 900 (0)
	4	Gebyrer for skip i NIS	44 500	44 370 (-130)	44 500 (0)	44 500 (0)	44 500 (0)
3911		Konkurransetilsynet					
	3	Refusjoner og andre inntekter	200	199 (-1)	200 (0)	200 (0)	200 (0)
3912		Klagenemndssekretariatet					
	1	Klagegebyr	1 100	1 097 (-3)	1 100 (0)	1 100 (0)	1 100 (0)
	2	Refusjoner og andre inntekter	200	199 (-1)	200 (0)	200 (0)	200 (0)
3935		Patentstyret					
	1	Inntekter av informasjons-tjenester	5 100	5 085 (-15)	5 100 (0)	5 100 (0)	5 100 (0)
	2	Inntekter knyttet til NPI	4 100	4 088 (-12)	4 100 (0)	4 100 (0)	4 100 (0)
	3	Gebyrer immaterielle rettigheter	72 200	72 003 (-197)	72 200 (0)	72 200 (0)	72 200 (0)
3936		Klagenemnda for industrielle rettigheter					
	1	Gebyrer	700	698 (-2)	700 (0)	700 (0)	700 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF, V	A	Sp	SV
5325		Innovasjon Norge					
	50	Tilbakeføring fra landsdek- kende innovasjonsordning	5 000	32 500 (+27 500)	5 000 (0)	5 000 (0)	5 000 (0)
	71	Lån til bygging av fornybare skip	0	0 (0)	0 (0)	100 000 (+100 000)	0 (0)
		Sum inntekter	3 017 372	3 041 685 (+24 313)	3 017 372 (0)	3 117 372 (+100 000)	3 017 372 (0)
		Sum netto	5 363 442	5 598 979 (+235 537)	5 714 742 (+351 300)	5 479 342 (+115 900)	5 943 397 (+579 955)

2.4 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitlene under rammeområde 9

Komiteen viser til at det 3. desember 2016 ble inngått avtale om statsbudsjettet for 2017 mellom regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet, og Kristelig Folkeparti og Venstre. Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2016–2017) med løse forslag 5. desember 2016. Det vises videre til de respektive merknader i denne innstillingen.

2.4.1 Kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet

Det foreslås bevilget kr 677 683 000 på kap. 900.

Komiteen viser til at departementets hovedformål er størst mulig samlet verdiskapning i norsk økonomi innenfor bærekraftige rammer. Komiteen viser til at departementet har en særlig viktig rolle i en periode med lav oljepris, økt ledighet og tilhørende omstilling innen norsk økonomi.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en helhetlig gjennomgang av det næringspolitiske virkemiddelapparatet, med fokus på å sikre sømløse virkemidler langs hele innovasjonsskjeden.»

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Det foreslås bevilget kr 431 508 000 på post 1.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der posten er redusert med 5 mill. kroner. Senterpartiet er opptatt av å redusere byråkratiet i staten.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, KAN OVERFØRES

Det foreslås bevilget kr 67 800 000 på post 21.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der bevilgningen til opprydding av atomavfall på Kjeller økes med 20 mill. kroner

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å øke bevilgningen til opprydding av atomavfall på Kjeller med 20 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der posten er økt med 12 mill. kroner. Dette er nødvendig for å holde fremdrift i arbeidet med håndtering av atomavfall på Kjeller.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke post 50 med 30 mill. kroner for å rydde opp farlig atomavfall.

Akseleratorprogram

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil tilrettelegge for at flere lykkes med å gjøre sin idé til en vekstkraftig bedrift, og vil satse nært gründerne og der ideene skapes. Under etablering av en ny virksomhet er manglende risikovillig kapital en utfordring. Arbeiderpartiet mener at staten bør bidra med risikoavlastning i gründerbedrifter gjennom opprettelsen av et akseleratorprogram, der investeringer fra private investorer utløser tilsvarende investering gjennom offentlige midler. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge 300 mill. kroner til dette programmet, noe som vil utløse totalt 600 mill. kroner i risikovillig kapital.

Disse medlemmer viser til at det i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett ble foreslått å bevilge 70 mill. kroner på post 21 til tapsavsetninger under ordningen.

POST 74 TILSKUDD TIL VISIT SVALBARD AS

Det foreslås bevilget kr 2 200 000 på post 74.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der posten er økt med 1 mill. kroner. Dette vil gi grunnlag for et forsterket arbeid med å utvikle og markedsføre Svalbard som reisemål, og er en naturlig oppfølging av Svalbardmeldingen.

POST 77 TILSKUDD TIL SJØMATTILTAK

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative statsbudsjett, hvor man bevilger 3 mill. kroner til Sett sjøbein for å inspirere flere unge til å jobbe innenfor sjømatnæringen. Dette er et av mange tiltak Sosialistisk Venstreparti har foreslått for å snu den negative utviklingen i rekruttering til den høyt bejublete sjømatnæringen. Dette medlem viser også til Innst. 61 S (2016–2017), hvor Sosialistisk Venstreparti foreslår en serie tiltak for å møte rekrutteringsutfordringen for havlandet Norge. Videre foreslås bevilgningene til Fiskesprell økt også med 3 mill. kroner for å legge til rette for at barn og unge kan spise mer fisk. Ifølge undersøkelsen Ungkost spiser norske barn mer sjokolade enn fisk. Det er avgjørende viktig å snu denne trenden.

POST 79 MECHATRONICS INNOVATION LAB (MIL)

Det er ikke foreslått bevilgninger på post 79.

Komiteen registrerer at regjeringen ikke har foreslått noen bevilgning på denne posten i 2017.

Komiteen viser til at MIL er et nasjonalt senter for innovasjon, pilotering og teknologikvalifisering. Formålet med laboratoriet er å bedre innovasjonsevnen i selskaper og øke regionens attraktivitet for investeringer i teknologiutvikling og arbeidsplasser. Et dynamisk teknologimiljø og testfasiliteter kan bidra til at internasjonale konsern fortsetter å investere og videreutvikle sine virksomheter i Norge.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der det bevilges 30 000 000 kroner til Mechatronics Innovation Lab (MIL).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at prosjektet nå er i ferd med å realiseres, og mener derfor det ga et uheldig

signal at regjeringen ikke foreslo å prioritere dette i sitt forslag til statsbudsjett.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det i Arbeiderpartiets alternative budsjett foreslås å bevilge 30 mill. kroner til prosjektet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det i Kristelig Folkepartis alternative budsjett foreslås å bevilge 40 mill. kroner til Mechatronics Innovation Lab (MIL) ved Universitet i Agder.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der posten er økt med 5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative budsjett foreslo en videreføring av bevilgningen til Mechatronics Innovation Lab (MIL) i 2017 på 20 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett øker bevilgningen til Katapult med 40 mill. kroner, slik at aktører som MIL og RoboTek kan inngå i denne ordningen.

POST 81 TILSKUDD TIL NASJONALT PROGRAM FOR LEVERANDØRUTVIKLING

Det foreslås bevilget kr 10 000 000 på post 81.

POST 82 (NY) TILSKUDD TIL LABORATORIUM FOR UNDERVANNSTEKNOLOGI

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der det bevilges 1 500 000 kroner til laboratorium for undervannsteknologi i Lindesnes.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det foreslås å bevilge 1,5 mill. kroner til Laboratorium for undervannsteknologi på Lindesnes, i Kristelig Folkepartis alternative budsjett.

2.4.2 Kap. 902 Justervesenet

Det foreslås bevilget kr 127 100 000 på kap. 902.

Komiteen viser til at Justervesenet er et direktorat for måleteknikk. Justervesenet har ansvaret for at Norge har en måleteknisk infrastruktur som holder både en nasjonal og internasjonal standard. Kom i-

teen viser til at Justervesenet deltar i EU-programmet EMPIR, og at en prioritert oppgave i dette programmet er å sørge for at norsk næringsliv og norske forskningsmiljø får nytte av deltakelsen. Komiteen har merket seg at deltakelsen skal evalueres i løpet av 2017, og ser frem til resultatene av evalueringen.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Det foreslås bevilget kr 123 150 000 på post 1.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der posten er redusert med 3 mill. kroner.

2.4.3 *Kap. 903 og kap. 3903 Norsk akkreditering*

Det foreslås bevilget kr 51 000 000 på kap. 903 post 1 og kr 45 200 000 på kap. 3903.

Målet til Norsk akkreditering er å sikre at norske varer og tjenester oppfyller krav til kvalitet, helse, miljø og sikkerhet ved å akkreditere virksomheter som tester og godkjenner at bedriftenes produkter og tjenester er i overensstemmelse med gitt regelverk. Komiteen peker på viktigheten av at norske varer og tjenester har tillit nasjonalt og internasjonalt, og at akkreditering etter internasjonale standarder bidrar til at det oppnås.

Virksomheten knyttet til utføring av akkrediteringer og andre godkjenningsordninger dekkes gjennom gebyrer. Komiteen registrerer at det er økt etterspørsel etter akkreditering, og at inntektene knyttet til virksomheten derav øker.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å redusere bevilgningen til Norsk akkreditering med 10 mill. kroner.

2.4.4 *Kap. 904 Brønnøysundregistrene*

Det foreslås bevilget kr 730 050 000 på kap. 904.

Komiteen viser til at Brønnøysundregistrene skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi og gi norske bedrifter et konkurransefortrinn. Brønnøysundregistrene forvalter 18 registre på vegne av åtte departement. Registrene yter service overfor næringsliv, privatpersoner og en rekke ulike offentlige myndigheter.

Ved å tilrettelegge for effektiv ressursbruk, økonomisk trygghet og riktige registeropplysninger bidrar Brønnøysundregistrene til regjeringens arbeid med å fornye, forbedre og forenkle. Komiteen viser til at Brønnøysundregistrene skal sørge for at næringslivet har tilgang til nødvendig informasjon for å

drive sin virksomhet, og at nødvendige oppgaveplikter kan utføres enklest mulig.

Komiteen registrerer at Brønnøysundregistrene skal implementere ny strategi, IKT-plattform og ny økonomimodell med periodisert regnskap fra 2017. Dette skal kunne identifisere reelle kostnader og inntekter. Komiteen støtter at gebyrene endres i tråd med faktiske inntekter og kostnader når dette er klart. Komiteen merker seg at gebyrinntekter og refusjoner er anslått til å være 589 700 000 kroner for 2017.

Nærings- og fiskeridepartementet mener at Brønnøysundregistrenes måloppnåelse var akseptabel, samlet sett.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å redusere bevilgningen til Brønnøysundregistrenes nye registeringsplattform med 200 mill. kroner.

POST 22 FORVALTNING AV ALTINN-LØSNINGEN, KAN OVERFØRES

Det foreslås bevilget kr 216 700 000 på post 22.

Komiteen mener Altinn er en suksess, og Altinn-samarbeidet består i dag av 44 ulike forvaltningsorganer og er et svært viktig virkemiddel i regjeringens arbeid med forenkling og effektivisering. Løsningen består av infrastruktur for utvikling og drift av sikre og brukervennlige digitale tjenester med tilknytning til de nasjonale felleskomponentene ID-porten, Folkeregisteret og Enhetsregisteret. Komiteen registrerer at innsparingen for det offentlige er betydelig som følge av at bruken av Altinn er omfattende.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti ser det som viktig at det er samsvar mellom målene vi setter for Altinn, og måten vi utruker dem på for å kunne nå disse målene. Disse medlemmer ser det derfor som viktig at regjeringen følger situasjonen i Altinn nøye for å sikre at Altinn kan ivareta sin viktige funksjon.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Altinn i uttalelser til NRK har sagt at manglende bevilgninger over tid nå rammer brukerne. Disse medlemmer mener at det er kritikkverdig at dette ikke er kommunisert til Stortinget, og at konsekvensene som beskrives i uttalelser i media, ikke er mulig å lese ut av budsjettforslaget fra regjeringen.

POST 45 STØRRE UTSTYRSANSKAFFELSER OG VED- LIKEHOLD

Det foreslås bevilget kr 172 000 000 på post 45.

Komiteen registrerer at Brønnøysundregistrene har startet arbeidet med å etablere en ny fellesløsning som skal bidra til sikker og effektiv kommunikasjon mellom forvaltning og virksomheter. Komiteen viser til at Brønnøysundregistrene i dag har en IKT-plattform som består av 14 saksbehandlingssystemer som betjener 18 registre. Systemet er komplisert, uoversiktlig og bærer preg av nødløsninger. Dagens registerplattform baserer seg på over 20 år gammel teknologi og nærmer seg slutten av sin levetid. Komiteen er tilfreds med at det bevilges 172 mill. kroner i 2017 til ny registerplattform for Brønnøysundregistrene.

2.4.5 Kap. 905 Norges geologiske undersøkelse

Det foreslås bevilget kr 244 300 000 på kap. 905.

Komiteen viser til Norges geologiske undersøkelses (NGU) målsetting for virksomheten, beskrevet i Prop. 1 S (2016–2017).

Komiteen mener at NGU er en særdeles viktig etat i arbeidet for å oppnå langsiktig verdiskaping for geologiske ressurser. Komiteen viser til at i en tid med økende press på areal for utbygging o.a. er behovet for å øke omfanget av tilgjengelig geologisk kunnskap til bruk i arealplanlegging og utbygging stort. Komiteen er opptatt av at arealforvaltningen og utbyggere bruker geologisk kunnskap om skredfare, fjellkvalitet, forurensning og natur- og landskapsressurser, og at etaten bidrar til at kunnskapsgrunnlaget styrkes.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Det foreslås bevilget kr 171 700 000 på post 1.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ønsker å legge til rette for økt verdiskaping innen norsk mineral- og bergverksindustri, og følger opp regjeringens Stoltenbergs mineralstrategi fra 2013. Disse medlemmer ser med bekymring på at manglende satsing og budsjettkutt under denne regjeringen har ført til at innsatsen med å kartlegge nye mineralressurser har stanset opp, og uten denne kartleggingen legges nye begrensninger på ny industriutvikling.

Disse medlemmer understreker at mineralnæringen representerer viktige arbeidsplasser, spesielt i distriktene, og en betydelig andel av Norges FoU innen kartlegging, funn og forvaltning av mineralressurser foregår på NGU. Disse medlemmer ønsker at arbeidet skal gjenopptas, og vil bygge opp un-

der den viktige rollen som NGU spiller for norsk mineral- og bergverksnæring.

Disse medlemmer viser til de respektive partiers alternative statsbudsjett, der posten er økt med 25 mill. kroner. Regjeringen har over tid nedprioritert arbeidet med å utvikle mineralnæringen i Norge. Arbeiderpartiet og Senterpartiet ønsker at NGU skal kunne gjenoppta arbeidet med å kartlegge berggrunnen i Norge.

Disse medlemmer ser det også som ønskelig å utforske nærmere muligheter knyttet til mineralleting til havs.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede muligheter for mineralleting til havs.»

2.4.6 Kap. 906 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

Det foreslås bevilget kr 75 100 000 på kap. 906.

Komiteen har merket seg og støtter at Direktoratet for mineralforvaltnings (DMF) virksomhetsidé er å arbeide for at Norges mineralske ressurser skal forvaltes til det beste for samfunnet. Direktoratet for mineralforvaltning er statens fagetat for forvaltning og utnyttelse av mineralressursene i Norge og på Svalbard.

Komiteen viser til at bevilgningen på Svalbard gis over eget budsjettkapittel i Svalbardbudsjettet.

Komiteen har videre merket seg følgende hovedmål for etaten:

- Sørge for forsvarlig bærekraftig forvaltning av mineralressursene.
- Redusere miljømessige konsekvenser av tidligere mineraluttak.
- Sørge for forsvarlige sikringstiltak.
- Styrke kommunikasjon, kompetansebygging og brukerorientering.
- Sørge for forsvarlig og bærekraftig forvaltning av mineralressursene på Svalbard.

Komiteen er enig i disse hovedmålene og understreker at det er viktig at hvert enkelt punkt får god måloppnåelse.

Komiteen har merket seg at innenfor tildelte ressurser vil Direktoratet for mineralforvaltning i 2017 prioritere reduksjon av saksbehandlingsskøen. Det er foreslått en økning på 5 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2016. Dette vil gi rom for å øke bemanningen og for videre IKT-utvikling.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Det foreslås bevilget kr 43 600 000 på post 1.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til sitt alternative statsbudsjett, der posten er foreslått økt med 5 mill. kroner. Dette er for å redusere saksbehandlingstiden i direktoratet.

POST 31 MILJØTILTAK LØKKEN, KAN OVERFØRES

Det foreslås bevilget kr 24 600 000 på post 31.

Komiteen viser til at det foreslås bevilget 24,6 mill. kroner til miljøtiltak ved Løkken gruver, og at bevilgningen skal dekke kostnader knyttet til gjennomføring av tiltak i samsvar med tiltaksplan for Løkken gruver.

2.4.7 Kap. 909 Tiltak for sysselsetting av sjøfolk

POST 73 TILSKUDD TIL SYSSELSETTING AV SJØFOLK, OVERSLAGSBEVILGNING

Det foreslås bevilget kr 2 100 000 000 på post 73.

Komiteen viser til Prop. 1 S (2016–2017), hvor det foreslås en overslagsbevilgning på kr 2 100 000 000 til tiltak for sysselsetting av sjøfolk. Komiteen viser til at tiltak for sysselsetting av sjøfolk, den såkalte nettolønnsordningen, er et tiltak som skal sikre norsk maritim kompetanse og rekruttering av norske sjøfolk, og sikre rederiene konkurransedyktige vilkår ved delvis å kompensere for kostnadsulempen ved å sysselsette norske/EØS-sjøfolk. Komiteen påpeker at ordningen er regelstyrt. Komiteen viser til at det i 2016 ble innført en styrking og forenkling av ordningen som en oppfølging av regjeringens maritime strategi.

Komiteen viser til at det for 2017 legges opp til en styrking av ordningen gjennom en økning i maksimalutbetaling til petroleumsskip i NOR, NIS passasjerskip i utenriksfart og NIS konstruksjonsskip, fra kr 208 000 til kr 212 000 pr. tilskuddsmottaker pr år.

Komiteen viser til at ordningen er styrket ved at maksimumstaket er fjernet for flere av segmentene ordningen gjelder for.

Komiteen viser til at om lag 12 100 arbeidstakere vil bli omfattet av ordningen i 2017. Videre peker komiteen på at i rekrutteringssammenheng vil rederier som omfattes av tilskuddsordningen, betale inn kr 500 pr. arbeidstaker pr. måned til Kompetansefondet under Stiftelsen Norsk Maritim Kompetanse. Fondets utbetalinger går til opplæringsstillinger ombord og har bidratt til en positiv utvikling gjennom foregående år.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener anslaget på denne posten virker å være satt høyt. Disse medlemmer vil be regjeringen vurdere om det er grunnlag for å styrke ordningene for sjøfolk innenfor rammen av gjeldende bevilgning, sett i lys av dagens sysselsettings-situasjon.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere om det er rom for å styrke og utvide nettolønnsordningen innenfor rammen for tiltak til sysselsetting av sjøfolk.»

Disse medlemmer vil også be regjeringen utrede et krav om norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede muligheten for å stille krav om norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann og på norsk sokkel.»

Disse medlemmer merker seg at Venstre i sitt alternative statsbudsjett vil kutte nettolønnsordningen. Disse medlemmer peker på at dette viser manglende forståelse for den norske maritime klynges konkurransefortrinn og norske sjøfolks kompetanse.

Komiteens medlem fra Venstre viser til «Evaluering av sysselsettingsordningene for sjøfolk» fra 2010, utarbeidet for Nærings- og handelsdepartementet, som viser at ordningen, hvis den ses som en sysselsettingsordning, er «samfunnsøkonomisk ulønnsom». Dette medlem deler analysen og mener tilskuddsordningen dermed bør avvikles. Som et midlertidig tiltak, på grunn av situasjonen knyttet til petroleumsvirksomheten langs kysten, foreslår Venstre i sitt alternative budsjett at ordningen videreføres i 2017 for sikkerhetsbemanning på skip (unntatt Hurtigruta) i NOR, men med en maksimal utbetaling på 100 000 kroner per mottaker og som prosentvis tilskudd til skip i NIS. En slik avgrensning av ordningen medfører en innsparing på 1 310 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener det er viktig å legge til rette for gode arbeidsvilkår for sjøfolk. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår å øke kap. 909 post 73 med 11 mill. kroner, slik at man kan oppheve taket i tilskuddsord-

ningen for konstruksjonsskip i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS).

2.4.8 Kap. 910 og kap. 3910 Sjøfartsdirektoratet

Det foreslås bevilget kr 381 000 000 på kap. 910 og kr 249 700 000 på kap. 3910.

Komiteen har merket seg at Sjøfartsdirektoratet er forvaltnings- og tilsynsmyndighet for arbeidet med sikkerhet for liv, helse, miljø og materielle verdier på fartøy med norsk flagg og utenlandske fartøy i norsk farvann. Sjøfartsdirektoratet har også ansvar for å sikre rettsvern for norskregistrerte skip og rettigheter i disse.

Komiteen viser til at Sjøfartsdirektoratet har utarbeidet en ny strategiplan som gjelder fra 1. januar 2016, og som har som overordnet mål at Sjøfartsdirektoratet skal være den foretrukne maritime administrasjonen. Komiteen merker seg at strategien har som mål å videreutvikle direktoratet som en kundeorientert, effektiv og kompetent organisasjon.

Komiteen merker seg at Sjøfartsdirektoratet i 2017 skal vektlegge en forenkling innenfor den maritime næringen gjennom gode digitale og lett tilgjengelige tjenester, dialog og et tilstrekkelig, klart og brukervennlig regelverk. Komiteen merker seg videre at direktoratet skal møte behovet for omstilling til grønt skifte og nye innovative løsninger i skipsfartsnæringen. Komiteen har merket seg at Sjøfartsdirektoratet skal være en synlig og tydelig pådriver i det internasjonale regelverksarbeidet for sikkerhet og miljø gjennom å delta i organ som IMO, ILO, Paris MoU og EU.

2.4.9 Kap. 911 og 3911 Konkurransetilsynet

Det foreslås bevilget kr 108 300 000 på kap. 911 og kr 300 000 på kap. 3911.

Komiteen viser til at konkurranse gir bedre og mer effektiv utnyttelse av ressursene i økonomien og dermed mer velferd til alle, og registrerer at Konkurransetilsynet blir stadig mer synlig i samfunnsdebatten.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at nyere forskning peker på at en effektiv konkurransepolitikk er et viktig virkemiddel for å redusere ulikheter i samfunnet. Velfungerende markeder er viktig for å videreutvikle norsk økonomi. Flertallet mener strategien med å ha fokus på å avslutte saker tidlig i prosessen og å ha en effektiv dialog med partene som er involvert, er god.

Komiteen ser Konkurransetilsynet som helt sentralt for å sikre at konkurranse skjer på likeverdi-

ge betingelser, og at ingen aktører har for stor markedsrett eller får fordeler på bekostning av konkurrenter, leverandører eller forbrukere. Komiteen mener derfor det er viktig med et tilsyn som har ambisjoner om å være av de fremste i verden på kompetanse når det gjelder markeds- og konkurransepolitikk.

Konkurransetilsynet har hatt det administrative ansvar for KOFA. Komiteen tar til etterretning at ved opprettelsen av den uavhengige Konkurranseskagenemnda våren 2017, vil det administrative ansvaret for KOFA flyttes fra Konkurransetilsynet og over til et nytt, felles sekretariat for KOFA, Konkurranseskagenemnda og fire nemnder under Kulturdepartementet. Komiteen er fornøyd med at saksbehandlingstiden i KOFA nå er kort, og at sakene avklares raskt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er et mål å redusere statlig byråkrati. Under den blå regjeringen har det statlige byråkratiet økt mer enn noen gang, til tross for at Fremskrittspartiet erklærte «krig mot byråkrati» ved valget forut for regjeringdeltakelsen. Byråkratsveksten under de blå har skjedd gjennom etablering av nye sekretariat som dette, nye tilsyn og direktorater, samt generell ukontrollert økning i allerede eksisterende statlige byråkratier.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der posten er redusert med 5 mill. kroner. Senterpartiet viser til at partiet vil frata tilsynet oppgaven som pådriver for konkurranse. Dette er en politisk oppgave som ikke bør være en oppgave for et tilsyn.

INNOVATIVE ANSKAFFELSER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), hvor følgende forslag ble vedtatt:

«Stortinget ber regjeringen vurdere et mål om at minst 10 prosent av de statlige midlene som går til offentlige anskaffelse skal være innovative, klimavennlige anskaffelser, og komme tilbake til Stortinget med eventuelt forslag til hvordan dette kan realiseres.»

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, ser det som viktig at offentlige innkjøp i større grad enn i dag blir en drivkraft for grønn teknologiutvikling og mer miljøvennlige løsninger, og til å utvikle markedet for miljøteknologi. Stortinget har bedt regjeringen inn-

føre krav om minimum 30 pst. miljøvekting ved alle offentlige anbud, der det er relevant. Dette flertallet ser det som viktig at det utarbeides et sett med kriterier som setter tydelige krav til miljøarbeidet overfor dem som skal delta i anbudskonkurransen. Dette flertallet viser samtidig til at norske bedrifter i ulike sammenhenger kan møte særnorske miljøkrav. Dette flertallet ser det som viktig at i tilfeller der norske leverandører er pålagt særlige miljøkrav til produkter eller produksjon bør disse også speiles i miljøkravene til anskaffelsen, så ikke norske bedrifter påføres en konkurranseulempe grunnet særnorske krav.

Dette flertallet viser til at et samlet storting i forbindelse med behandlingen av ny lov om offentlige anskaffelser ba om at det skulle utarbeides en stortingsmelding om offentlige innkjøp.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ser det som viktig å stimulere til innovative innkjøp, og viser til at Stortinget i forbindelse med den nye loven om offentlige anskaffelser har vedtatt at hensynet til innovasjon skal vektlegges.

Disse medlemmer viser også til at Stortinget har bedt regjeringen om å utrede ordninger for risikoavlastning knyttet til innovative innkjøp.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Arbeiderpartiet vil satse på velferdsteknologi innen helsesektoren, og at Arbeiderpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår en risikoavlastende tilskuddsordning for innovative anskaffelser i norske kommuner og setter av 100 mill. kroner til dette formålet for 2017 i tillegg til allerede eksisterende ordninger.

KONKURRANSESITUASJONEN PÅ NORSK SOKKEL

Komiteen viser til at norsk petroleumsindustri har skapt enormt store verdier til det beste for det norske samfunnet. Komiteen viser til at store deler av verdikjeden knyttet til norsk petroleumsindustri er verdensledende innen sine segment. Komiteen peker på at leverandørindustrien innehar en svært viktig posisjon i den norske maritime klyngen og utgjør et avgjørende ledd i den komplette maritime verdikjeden.

Komiteen peker på at et av de vesentligste elementene som sikrer at norsk leverandørindustri er blant verdens ledende, er at den norske leverandørindustrien representerer en komplett verdikjede som innehar verdensledende kompetanse på hele bredden av områder.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Fremskrittspartiet, ser på mangfold på sokkelen som viktig for å sikre en god konkurransesituasjon for leverandørindustrien.

partiet, ser på mangfold på sokkelen som viktig for å sikre en god konkurransesituasjon for leverandørindustrien.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti viser til at det har pågått et ordskifte om konkurransesituasjonen på norsk sokkel. I ordskiftet har det kommet frem historier om en leverandørindustri som føler seg presset til å godta vilkår som ikke er bærekraftige. Flere aktører peker på at konkurransesituasjonen på norsk sokkel bidrar til en ytterligere forverring av markedssituasjonen for leverandørindustrien.

Disse medlemmer mener økt konkurranse på sokkelen er avgjørende for å fremme innovasjon og nye teknologiske løsninger. For å sikre økt konkurranse og en bedre markedsbalanse er det viktig å legge til rette for økt mangfold av aktører og flere sterke operatørselskaper, i tillegg til den viktige rollen Statoil ASA spiller på norsk sokkel og for norsk leverandørindustri.

Disse medlemmer viser til at en mangfoldig leverandørindustri møter utfordringer som følge av at det er én svært dominerende aktør på operatørsiden.

Disse medlemmer viser til at det ble avholdt en interpellasjonsdebatt i Stortinget 20. oktober 2016, der næringsministeren møtte på vegne av regjeringen. Disse medlemmer viser til at temaet for interpellasjonsdebatten var hvorvidt næringsministeren, som statsråd med konkurransepolitikk under sitt konstitusjonelle ansvarsområde, mener at konkurransetilstanden på norsk sokkel er tilfredsstillende, og hvorvidt statsråden ville ta initiativ til en gjennomgang av konkurransevilkårene for leverandørindustrien.

Disse medlemmer viser til at det i debatten ble tatt til orde for en gjennomgang av konkurranse-situasjonen på norsk sokkel fra en rekke representanter som representerer hele bredden av det politiske landskapet.

Disse medlemmer mener det er behov for en utredning av konkurransesituasjonen på norsk sokkel, som ser på hvilke utfordringer leverandørindustrien står overfor som følge av at det er én dominerende aktør på norsk sokkel.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti peker på at det er avtalt standardkontrakter mellom næringsorganisasjonene Norsk olje og gass og Norsk Industri. Bruk av standardkontraktene gir en akseptabel risiko- og gevinstdeling og sikrer balanse i forholdet mellom leverandørindustri og oljeindustri.

Disse medlemmer oppfatter at det er et stort problem at standardkontraktene i for liten grad tas i bruk, noe som forrykker balansen i makt mellom leverandørindustri og oljeindustri i favør av oljeindustri.

På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer følgende:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med behandling av plan for utbygging og drift av petroleumsutbygginger sette som krav at standardkontrakter tas i bruk.»

2.4.10 Kap. 912 og kap. 3912 Klagenemndssekretariatet

Det foreslås bevilget kr 17 700 000 på kap. 912 og kr 1 400 000 på kap. 3912.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å redusere denne posten med 17,7 mill. kroner.

2.4.11 Kap. 915 Regelråd for næringslivet

Det foreslås bevilget kr 8 600 000 på kap. 915.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at Regelrådet har i oppgave å vurdere hvilke konsekvenser nye regler for næringslivet får, og om reglene er utformet slik at de oppnår målene til en relativt sett lav kostnad for næringslivet. Flertallet viser videre til at rådet er administrativt underlagt Nærings- og fiskeridepartementet, men er faglig uavhengig i sine råd. Flertallet merker seg at regjeringens prioritering for Regelrådet for 2017 er å videreutvikle arbeidet med hovedoppgavene som er å avgi uttalelser om høringsforslag av særlig relevans for næringslivet og utarbeide veiledningsmaterieell, og at Regelrådet utover dette selv velger hvilke saker rådet skal prioritere.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti stiller seg undrende til at en regjering som sier de er opptatt av forenkling, innfører nytt byråkrati. Disse medlemmer har også merket seg signaler fra regjeringspartiene om at det er usikkert hvorvidt rådene som kommer fra Regelrådet i konkrete saker, vil bli hensyntatt.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Stoltenberg i 2011 lanserte et forenklingsprosjekt med et historisk mål om å redusere næringslivets kostnader med 10 mrd. kroner innen utgangen av 2015. Disse medlemmer viser til at forenklings-

prosjektet under regjeringen Stoltenberg var svært vellykket, og at det ved regjeringsskiftet var iverksatt tiltak som utgjorde en årlig besparelse for næringslivet på 5,4 mrd. kroner. Etter regjeringsskiftet høsten 2013 er forenklingsarbeidet bremsset opp. Disse medlemmer ser det som vesentlig at regjeringen viser gjennomføringskraft og iverksetter nye tiltak som bidrar til ytterligere forenklinger for norsk næringsliv.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at regjeringen Solberg har videreført og forsterket innsatsen knyttet til forenkling overfor næringslivet. Regjeringen har økt målsettingen i forenklingsprosjektet til 15 mrd. kroner i besparelser for næringslivet innen utgangen av 2017. Siden regjeringsskiftet er det nå realisert besparelser for næringslivet knyttet til å oppfylle lover og regler med ytterligere 7 mrd. kroner gjennom 52 nye forenklingstiltak. Regjeringen har blant annet forenklet selvangivelsen for næringsdrivende med enkle forhold, etablert elektronisk stiftelse av aksjeselskap, opphevet kravet til originalbilag til reiseregninger, ryddet opp i diettsatsene, forenklet offentlige anskaffelser og implementert A-ordningen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til de respektive partiers alternative statsbudsjett, der man foreslår å legge ned Regelrådet. Etter forskrift om vedtekter for Regelrådet § 2 fremgår det at: «Rådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt.»

Disse medlemmer viser til at selv om rådet i en rekke saker har kommet med tydelig kritikk og gitt utredningsarbeidet «rødt lys», er det ikke eksempler på at regjeringen har tatt konsekvensen av kritikk fra Regelrådet. Disse medlemmer har liten tro på å bekjempe byråkrati med byråkrati. Det ansvaret bør legges på regelverksutformerne på alle nivå.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til partiets alternative budsjett, der det foreslås å redusere bevilgningen til Regelrådet med 8,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til sine alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å redusere denne posten med 8,6 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre mener det er viktig å videreføre bevilgningen til Regelrådet,

som kun har hatt et reelt driftsår. Dette medlem viser til at Venstre i sitt alternative budsjett derfor foreslo å øke bevilgningen med 1,5 mill. kroner.

2.4.12 Kap. 920 Norges forskningsråd

Bevilgningen går i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der bevilgningene på kap. 920 post 50 økes med henholdsvis 10 000 000 kroner til BiA og 10 000 000 kroner til næringsrettet forskning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til partiets alternative budsjett, der det på kap. 920 post 50 foreslås en bevilgning på 25 mill. kroner til forskningssentre for havrommet, og en bevilgning på 25 mill. kroner til forskningssentre for landbasert bioøkonomi, etter modell av forskningssentre for miljøvennlig energi (FME), som i samarbeid med bedrifter skal tette gapet mellom forskning og næringsliv.

2.4.13 Kap. 922 Romvirksomhet

Det foreslås bevilget kr 1 034 530 000 på kap. 922.

Komiteen viser til Dokument 8:122 S (2015–2016), Innst. 97 S (2016–2017) og Stortingets debatt og vedtak 29. november 2016 vedrørende utarbeidelse av ny norsk romstrategi og Norges deltakelse i ESAs frivillige teknologiutviklingsprogrammer. Komiteen viser til at regjeringen på ESAs ministerrådsmøte 1. desember 2016 fulgte opp dette og forpliktet Norge til å videreføre innbetalingene til ESAs frivillige programmer på dagens nivå, dvs. 150 mill. euro. Så langt komiteen erfarer, har dette ikke budsjettmessig virkning i 2017, men komiteen ber regjeringen om å komme tilbake til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2017 om nødvendig.

Komiteen viser til at Norge deltar i europeisk romsamarbeid gjennom ESA, EUs jordobservasjonsprogram Copernicus og EUs satellittnavigasjonsprogrammer Galileo og EGNOS. Deltakelsen sikrer Norge markedstilgang, teknologitilgang og innsikt i rombaserte infrastruktursystemer, og utløser en rekke kontrakter og oppdrag for norske høyteknologiske bedrifter både gjennom ESA-programmer, EUs programmer og i det kommersielle markedet.

Komiteen ser det som viktig å satse på norsk romfart. Romindustrien er viktig for Norge og er en næring med et stort vekstpotensial. Satelitter overvå-

ker og sørger for kommunikasjon i våre store land- og havarealer. Komiteen er kjent med at næringen bidrar med viktige høyteknologiske arbeidsplasser og FoU som kan benyttes også i andre næringer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ser det som uheldig at regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett la opp til en stor endring i norsk romfartspolitik, som i realiteten ville bygge ned norsk romindustri. Det er uforståelig med tanke på den varslede romstrategien.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at vesentlige deler av norsk romindustri av naturlige grunner er geografisk plassert i Nord-Norge. Likevel ligger Norsk Romsenter i Oslo, langt unna den norske virksomheten. Disse medlemmer mener det vil være naturlig å vurdere om senteret kan flyttes til for eksempel Andøya, hvor det nå vil bli ledig kapasitet på flystasjonen som er vedtatt nedlagt, og foreslår følgende:

«Stortinget ber regjeringen utrede mulighetene som ligger i å flytte Norsk Romsenter til Andøya, eventuelt andre steder i Nord-Norge.»

POST 50 NORSK ROMSENTER

Det foreslås bevilget kr 67 800 000 på post 50.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative statsbudsjett, der man øker bevilgningen til Norsk Romsenter med 4,955 mill. kroner. Det foreslås også å opprette et rådgivende organ for utvikling av norsk romvirksomhet eller et nytt nasjonalt romprogram. Til dette foreslås 1 mill. kroner.

POST 72 NASJONALE FØLGEMIDLER, KAN OVERFØRES

Det foreslås bevilget kr 15 000 000 på post 72.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 15 millioner mer til følgemidler i 2017, noe som utgjør en dobling av satsingen.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår å øke følgemidlene til romfart med 20 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis

alternative statsbudsjett, der det foreslås å videreføre Norges forpliktelser til ESA på 1 NNI. Romfart er en næring med mange høyteknologiske arbeidsplasser. Bidragene til ESA er med på å legge til rette for mange av disse arbeidsplassene, og de er svært lønnsomme. Norge er nå i en fase der man trenger å utvikle flere trygge arbeidsplasser som alternativ til oljesektoren. Derfor går Sosialistisk Venstreparti imot å redusere våre ambisjoner for denne næringen. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett også foreslår å øke de nasjonale følgemidlene for romfart med 9,9 mill. kroner.

2.4.14 Kap. 924 Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer

Det foreslås bevilget kr 48 616 000 på post 70 Tilskudd.

Komiteen støtter regjeringens ønsker om å videreutvikle et tett samarbeid mellom Norge og andre land i Europa. Dette er positivt for verdiskapingen og bidrar til at norsk næringsliv kan få like gode vilkår som øvrig europeisk næringsliv. Komiteen ser at dette kan oppnås bl.a. gjennom EU-programmer som Norge kan delta i gjennom EØS-avtalen, og bidrag til Europakommisjonens arbeid med det indre marked.

Komiteen ser det som positivt at Norge, sammen med de andre EØS-EFTA landene, deltar i og bidrar med midler til programmer og tiltak for et velfungerende indre marked. Midlene dekker en rekke tiltak for å gjennomgå og utvikle det indre marked.

Komiteen registrerer at budsjettforslaget er basert på foreløpige anslag fra Europakommisjonen, og at det er knyttet usikkerhet til beløpene. Komiteen noterer seg at de endelige kontingentkravene fra Europakommisjonen kan avvike fra den fordelingen som er angitt i budsjettet, og regjeringen vil om nødvendig foreslå bevilgningsendring i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2017.

2.4.15 Kap. 930 Norsk design- og arkitektursenter

Det foreslås bevilget kr 71 700 000 på kap. 930 post 70 Tilskudd.

Norsk design- og arkitektursenter skal fremme forståelse, kunnskap og bruk av design og arkitektur fra et næringsmessig og samfunnsmessig perspektiv.

Komiteen mener Norsk design- og arkitektursenter skal arbeide for hele landet og styrke alle næringer der næringene har nasjonale fortrinn slik at målet om å øke samlet verdiskaping i Norge kan nås.

Komiteen forventer at Norsk design- og arkitektursenter skal forsterke samarbeidet med relevante aktører for god utnyttelse av kompetanse og res-

surser for å legge til rette for innovasjon og nyskaping.

2.4.16 Kap. 935 og kap. 3935 Patentstyret

Det foreslås bevilget kr 238 000 000 på kap. 935 og kr 81 400 000 på kap. 3935.

Komiteen viser til at Patentstyret er nasjonal myndighet for behandling av søknader om patent, varemerke og design. Komiteen viser til at Patentstyret har gjennomført kvalitetsmålinger på alle sine fagområder samt kundetilfredshetsundersøkelse i 2015. Komiteen har merket seg, og er tilfreds med, at på alle disse målingene kommer Patentstyret godt ut. Særlig viktig er det at Patentstyret har høy tillit og tilfredshet blant dem som bruker myndighetens tjenester.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår å redusere overføringen med 2 mill. kroner.

2.4.17 Kap. 936 og kap. 3936 Klagenemnda for industrielle rettigheter

Det foreslås bevilget kr 7 800 000 på kap. 936 og kr 700 000 på kap. 3936.

Komiteen har merka seg at det frå 2017 er innført forenkla modell for premieinnbetaling til Statens pensjonskasse for dei verksemdene som ikkje betalar premie i dag. Desse verksemdene vil få auka utgifter, og det vert i denne samanheng foreslått ein kompensasjon på 0,5 mill. kroner til Klagenemnda for industrielle rettår. Komiteen har også merka seg at det er ein auke i både nye og avvikla saker i 2015 for industrielle rettår, og at gebyrsatsane ikkje dekkjer faktiske kostnader ved klage. Komiteen støttår prinsippet om at gebyret ikkje skal vera eit hinder for å klage, og at det vert foreslått ein auke i budsjettposten. Komiteen har ingen ytterlegare kommentaarar.

2.4.18 Kap. 2421 Innovasjon Norge (jf. kap. 5325)

Det foreslås bevilget kr 2 099 500 000 på kap. 2421 postene 50–78.

Post 90 er en overslagsbevilgning og behandles av finanskomiteen.

Komiteen peker på at Innovasjon Norge er statens og fylkeskommunenes viktigste verktøy for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet.

Komiteen peker på at Innovasjon Norges hovedmål er å utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling og utløse regionens næringsmessige muligheter.

Av hovedmålet er det utledet tre delmål, som komiteen støtter:

- Flere gode gründere
- Flere vekstkraftige bedrifter
- Flere innovative næringsmiljø.

Komiteen mener at verdiskapning i hele landet er en styrke for Norge, og at virkemiddelapparatet er avgjørende også for å styrke verdiskapningen i distriktene.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet peker på at regjeringen fører en politikk for arbeid, aktivitet og omstilling, og viser til at regjeringens forslag til statsbudsjett for 2017 inneholder en rekke næringspolitiske satsinger også innenfor Innovasjon Norges ansvarsområder. Disse medlemmer mener at politikere ikke har særskilt gode forutsetninger for å lykkes med å peke ut fremtidens vinnere, og at en aktiv næringspolitikk i hovedsak består av andre og bredere innrettede virkemidler enn rent geografiske og bransjespesifikke virkemidler. En fortsatt satsing på styrket langsiktig konkurransekraft gjennom vekstfremmende skatte- og avgiftslettelser, raskere bygging av samferdselsmessig infrastruktur og mer forskning og innovasjon er avgjørende for at Norge i fremtiden skal ha en næringsstruktur bestående av flere internasjonalt konkurransedyktige bransjer. Disse medlemmer peker i denne sammenheng på SSBs rapport «Innovasjons- og verdiskapningseffekter av utvalgte næringspolitiske virkemidler» fra april 2016. SSBs analyse viser at regjeringens innretning av virkemidlene har gitt gode resultater både i antall arbeidsplasser, økt verdiskapning og økt omsetning for næringslivet, og disse medlemmer understreker viktigheten av at denne rapporten legges til grunn også for fremtidens innretning av de næringspolitiske virkemidlene. Disse medlemmer mener at en slik prioritering sikrer at det er de beste prosjektene som når opp i konkurransen om støtte, samtidig som en mindre del av bevilgningene benyttes til administrasjon. Den tøffeste og vanskeligste konkurransen er nettopp å finne fram til hvilke arbeidsplasser som har verdiskapingspotensial høyt nok til å klare å bære norsk velferdsnivå i fremtiden.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at under regjeringen Solberg skapes det knapt nye arbeidsplasser i privat sektor i Norge. Denne utviklingen må snus.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringen satser på mer generelle og landsdekkende virkemidler innenfor virkemiddelapparatet. Dette inne-

bærer bl.a. også en reduksjon av midlene til Innovasjon Norges bransjespesifikke virkemidler. Disse medlemmer vil påpeke at regjeringen ved å kutte i geografiske og bransjespesifikke virkemidler forlater en aktiv næringspolitikk til fordel for en mer næringsnøytral næringspolitikk.

Disse medlemmer viser til at regjeringen også i år kutter i tildelingen til fylkeskommunens arbeid med regional næringsutvikling. Disse medlemmer viser til at regjeringen med dette svekker muligheten for at det kan drives aktiv næringspolitikk rundt om i landet, noe som er svært negativt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, frykter at et ensidig fokus på innovasjonseffekt, uten samtidig å ta hensyn til lokale ringvirkninger og verdiskapning, vil kunne risikere å gi en skeivdeling av innovasjonsmidlene og dermed svekke verdiskapningen i deler av landet.

Flertallet understreker at Innovasjon Norge ikke bare skal bidra med kapital, men også være en medspiller med næringslivet for å sikre økt verdiskapning i hele landet. Lokal tilstedeværelse og forankring av Innovasjon Norge er etter flertallets syn en forutsetning for dette.

Flertallet viser videre til behandlingen av Prop. 89 L (2014–2015) om endringer i lov om Innovasjon Norge, og til følgende komitémerknad i Innst. 131 L (2014–2015):

«Komiteen viser til at regjeringen foreslår at lovfesting av regionale styrer oppheves. Komiteen peker på at forslaget innebærer at Innovasjon Norge ikke må ha regionale styrer, men at selskapets hovedstyre kan velge å ha det dersom det fremstår som hensiktsmessig for selskapets samlede virksomhet. Komiteen merker seg at regjeringen foreslår at kravene til regional involvering og samarbeidet med fylkeskommunene foreslås beholdt som i dag.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil innføre to nye verdiskapingsprogrammer for en satsing på bioøkonomien i Innovasjon Norge, ett for havet, og ett for landbasert bioøkonomi. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å bevilge totalt 100 mill. kroner til dette innenfor miljøteknologiordningen (post 76).

Komiteen viser til Innst. 8 S (2014–2015), der komiteen ber regjeringen utarbeide en bioøkonomi strategi. Komiteen viser til at regjeringen la frem sin bioøkonomistrategi 29. november 2016. Regjeringen har i strategien pekt ut fire innsatsområder:

- Økt samarbeid på tvers av næringer, sektorer og fagområder
- Utvikle markeder for nye produkter
- Økt gjenvinning og foredling av det som i dag kastes
- Økt produksjon av fornybare biologiske ressurser på en bærekraftig måte.

Strategien strekker seg over ti år og omfatter tiltak både for omstilling av tradisjonell industri og utvikling av nye næringer. Knyttet til gjennomføring av strategien har regjeringen i statsbudsjettet for 2017 blant annet foreslått å øke forskningsinnsatsen med 50 mill. kroner. Videre er det foreslått en bevilgning på 50 mill. kroner til å støtte investeringer i forbindelse med testfasiliteter (såkalte katapulter), som flere bedrifter og eventuelt FoU-aktører kan benytte på deling.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at bioøkonomien er en viktig brikke i fremtidens næringsliv, og at Norge har store ressurser innenfor havbruk, jordbruk og skog. Dette medlem mener at Norge har et stort utnyttet potensial i bioøkonomien og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å opprette en ny bioøkonomiordning på 150 mill. kroner som skal bidra til næringsutvikling under Innovasjon Norge.

POST 50 INNOVASJON – PROSJEKTER OG FOND

Det foreslås bevilget kr 543 500 000 på post 50.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der bevilgningen til gjennomføring av regjeringens bioøkonomistrategi økes med 50 mill. kroner. Flertallet viser til at disse midlene er en oppstart av en bioøkonomiordning under Innovasjon Norge som skal bidra til næringsutvikling innenfor bioøkonomien.

Flertallet viser til at Trebasert Innovasjonsprogram skal opprettholdes med dagens mandat som en del av denne ordningen. Trebasert Innovasjonsprogram har ifølge en undersøkelse gjort av SSB for 2015 ført til økt verdiskapning, vekst i antall ansatte og økt omsetning. Flertallet mener at denne ordningen spiller en viktig rolle for å skape nye arbeidsplasser innen bioøkonomi.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2016–2017) foreslo å avvikle ordningen Trebasert Innovasjonsprogram, men at det i budsjettforliket var enig-

het om å videreføre programmet, og at det skal innlemmes i bioøkonomisatsingen under Innovasjon Norge. Disse medlemmer støtter dette og viser til Arbeiderpartiets merknader under rammeområde 11, og til at det i partiets alternative budsjett ble foreslått å bevilge 50 mill. kroner til et verdiskapingsprogram for landbasert bioøkonomi i regi av Innovasjon Norge.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett og forslag til bevilgning på kap. 1149 post 72.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett har en tilsvarende satsing på oppfølging av bioøkonomistrategien som i budsjettforliket, men som budsjettmessig er plassert på kap. 1137 post 50.

Komiteens medlem fra Venstre er overbevist om at mye av potensialet for vekst og verdiskaping – ikke minst i distrikts-Norge – ligger i å utnytte fornybare råvarer som Norge har stor tilgang på. Venstre ønsket derfor i sitt alternative budsjett å styrke satsingen på bioøkonomien og næringer knyttet til skog og biomasse.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener Norge har store muligheter til å utvikle nye arbeidsplasser innenfor bioøkonomi. Gjennom bærekraftig utnyttelse av fornybare biologiske ressurser kan vi videreutvikle og bygge opp nye, langsiktige næringer for Norge. Derfor foreslår Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett å opprette et eget program for bioøkonomi under Innovasjon Norge på 100 mill. kroner.

SKIPSFART

Komiteen vil både føre en klimapolitikk som virker, og en aktiv næringspolitikk. Komiteen viser til at skipsfart står for nærmere en femtedel av utslippene i ikke-kvotepliktig sektor, men at skipsfart også er en del av løsningen i klimapolitikken. Klimavennlige skip og skipsfart er også en stor næringsmulighet for vår verdensledende maritime klynge.

Komiteen mener det er behov for flåtefornyelse i nærskipsfartssegmentet. Det vil være et viktig bidrag for å redusere klimautslipp fra nærskipsfartsflåten. Komiteen viser til at Stortinget ifm. behandlingen av statsbudsjettet for 2016 bevilget 40 mill. kroner til flåtefornyelse gjennom opprettelse av kondemneringstilskudd og innovasjonslånordning for skip. Kondemneringstilskuddsordningen har til hensikt å stimulere til at eldre skip kondemneres og tas ut av flåten slik at gjennom-

snittsalderen på flåten går ned. Komiteen viser til at en innovasjonslånearbeid vil være et viktig bidrag for flåtefornyelse i nærskipsskipsflåten, men merker seg at dagens ordning bare finansierer nybygg. Komiteen mener det må vurderes å utvide ordningen til også å gjelde annenhåndskjøp av moderne skip. Komiteen har registrert at det er kommet flere innspill til justeringer av kondemneringsordningen etter at den trådte i kraft, og mener flere av forslagene er fornuftige. Komiteen understreker at det er avgjørende at ordningen innrettes slik at den blir mer tilgjengelig for næringen, og at den er treffsikker for å nå målene man har satt. Komiteen har merket seg at regjeringen er i gang med å vurdere justeringer av ordningen for at den bedre skal treffe de behov som foreligger, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen Stoltenberg II i nærskipsstrategien fra 2013 foreslo å opprette en midlertidig støtteordning for å overføre mer gods til sjø. Først i forslaget til budsjett for 2017 kommer regjeringen med forslag til en slik ordning, men det er lite, og det kommer sent.

Disse medlemmer viser til at disse partiene i sine alternative statsbudsjett foreslår en kraftig økning.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår å øke bevilgningen til kondemneringsordningen med 6 mill. kroner på post 50.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener vi nå ser en rivende utvikling med digitalisering og robotisering. Teknologien utvikler seg stadig forttere, og det er viktig at næringslivet henger med på den utviklingen. I dag ser vi at regjeringen forholder seg passiv til mye av dette, og at årets budsjett i liten grad svarer på utfordringene med et mer digitalisert næringsliv. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett foreslår å opprette to nye programmer under Innovasjon Norge, Digital fremtid på 50 mill. kroner og Robot-Norge på 50 mill. kroner.

Dette medlem vil peke på at når framtidens transportmidler skal utvikles, er bare nullutslippsløsninger godt nok. Nå har man fått de første elsjarkene, og dette medlem vil legge til rette for at flere fiskere skal kunne bruke denne nye teknologien for å redusere utslipp. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett oppretter en lånearbeid for elsjark, slik at kysten kan elektrifiseres.

Dette medlem viser til at vi har dårlig tid med å omstille oss fra avhengighet av oljenæringen til et mer mangfoldig og grønnere næringsliv med trygge arbeidsplasser. Derfor vil Sosialistisk Venstreparti vri satsingen på oljearbeidsplasser under Innovasjon Norge over til andre, mer fremtidsrettede næringer. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett reduserer tilskuddene til petroleumsrelaterte satsinger under Innovasjon Norge med 197 mill. kroner.

POST 51 TAPSFOND, SÅKORNKAPITALFOND

Det er ikke foreslått bevilgninger på post 51.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der det bevilges 37 200 000 i tapsefond for nytt såkornfond for IKT-næringer på 250 mill. kroner. Flertallet peker på at fondet skal være innenfor rammen av statsstøtteregeleverket.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til partiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 37 200 000 kroner i tapsefond for nytt såkornfond for IKT-næringer på 250 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil understreke at selv om Nord-Norge har 9,5 prosent av landets innbyggere, har landsdelen bare fire prosent av formuen og tre prosent av all arv i landet. Dette er historiske skjevheter det er på tide å gjøre noe med. Nord-Norge er nøkkelen til det grønne skiftet og den blå fremtiden, men da trengs mer kapital i regionen. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett foreslår en nasjonal satsing på et nytt såkornfond for Nord-Norge gjennom en oppkapitalisering på 500 mill. kroner. Porteføljeansvaret må legges til miljøer med god historikk og tillit i finanssektoren.

På den bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag og innretning på et investeringsfond for Nord-Norge.»

POST 53 RISIKOAVLASTNING FOR NYE SÅKORNFOND

Det er ikke foreslått bevilgninger på post 53.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S

(2016–2017), der det bevilges 18 800 000 kroner i risikoavlastning for nytt såkornfond for IKT-næringer på 250 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til alternativt budsjett, der det bevilges 18,8 mill. kroner til risikoavlastning for såkornfond for IKT-næringen.

POST 71 INNOVATIVE NÆRINGSMILJØER, KAN OVERFØRES

Det foreslås bevilget kr 106 500 000 på post 71.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der bevilgningen økes med 10 000 000 kroner til utvidelse av programmet for klyngeutvikling, slik at dette også skal omfatte helseklynger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at sterke næringsklynger bidrar til innovasjon og vekst. Noen av de sterkeste næringsmiljøene i Norge er knyttet til maritim industri og leverandørindustrien.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og foreslår å styrke klyngeinnsatsen med 20 mill. kroner.

TOPPINDUSTRISENTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til Dokument 8:110 S (2015–2016) og Innst. 60 S (2016–2017), der det fremgår at næringsministeren mener et toppindus- trisenter kan være et viktig næringspolitisk initia- tiv, og at regjeringen har bidratt finansielt til forpro- sjektet for et eventuelt toppindus- trisenter. Disse medlemmer viser videre til følgende merknad fra Innst. 60 S (2016–2017):

«Flertallet anser det som hensiktsmessig at denne drøftingen tas videre i tilknytning til regjeringens varslede stortingsmelding om norsk industri i 2017.»

Flertallet anser det som viktig at både forpro- sjektet om et toppindus- trisenter ferdigstilles og at statens videre holdning til prosjektet er avklart før et toppindus- trisenter eventuelt etableres.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet vil i denne sammenheng under- streke at et toppindus- trisenter må utfylle, ikke er- statte, eksisterende virkemidler, og at det ikke må

utvikle seg til å bli et statsfinansiert konsulent- selskap. Da vil man snarere bremse enn å stimulere en utvikling. Videre mener disse medlemmer at et toppindus- trisenter bør være tilrettelagt slik at det kan spille en rolle for et bredt norsk næringsliv frem- over. 90 pst. av norske aksjeselskaper er ikke-børs- noterte selskaper, og majoriteten av disse er små eller mellomstore selskaper. Samtidig står de ikke-børs- noterte virksomhetene i Norge for om lag 80 pst. av verdiskapingen i landet. Det er en viss mulighet for at et eventuelt toppindus- trisenter vil bestå av uteluk- kende store børsnoterte selskaper, og at staten i første rekke vil bidra i en rolle som medfinansør. Disse medlemmer mener det er grunn til å tenke gjen- nom om det vil være riktig å etablere et næringspoli- tisk virkemiddel som i hovedsak vil være basert på de store og dels statseide aktørenes premisser, og i så fall hvordan et slikt virkemiddel kan innrettes for at resten av næringslivet skal kunne dra nytte av det. Disse medlemmer peker på at dette også har en EØS-rettslig side hva gjelder statsstøtteregulverket, og antar at et toppindus- trisenter uansett må underleg- ges en notifikasjonsprosess iht. dette regelverket før det kan etableres.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, viser til at den teknologiske utvik- lingen øker i hastighet og omfang og gir både store muligheter og utfordringer for norsk næringsliv. For å sikre en vellykket omstilling og digitalisering kre- ves samarbeid, kompetansedeling og testfasiliteter. Etter initiativ fra Kongsberg-gruppen har mange ak- tører i norsk næringsliv gått sammen om å etablere et Toppindus- trisenter som skal bidra til dette. Disse medlemmer viser til Dokument 8:110 S (2015– 2016) om opprettelsen av et toppindus- trisenter, og ønsker å bidra til fortsatt framgang i prosjektet og etablering av senteret i 2017.

Komiteens medlemmer fra Arbeider- partiet viser til Arbeiderpartiets alternative bud- sjett, der det foreslås en bevilgning på 3 mill. kroner på kap. 900 post 31.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at klyngene på Kongsberg, Raufoss og i Halden, som i dag er med i programmet «Klyngene som omstillingsmotor», har hver sin kompetanse som er viktig. Disse med- lemmer viser til at miljøet på Kongsberg bidrar med kunnskap og kompetanse på Systems Engine- ring, dvs. økt innovasjonstakt og kraft, mens Raufoss med Lean Manufacturing har kompetanse på automasjon og Halden på digitalisering og bruk av

intelligent teknologi og realisering av smarte samfunn. Disse medlemmer er opptatte av at disse tre viktige miljøene blir en del av toppindustrisenteret med deres tunge og verdensledende kompetanse. Disse medlemmer vil peke på at Smart Energy Markets i Halden besitter blant annet kompetanse for nye forretningsmodeller i en digitalisert fremtid. Disse medlemmer mener at vi allerede i dag skal ta lederskap og utnytte kompetansen ved eksisterende næringsklynger, som miljøet i Halden er.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der det foreslås en bevilgning til toppindustrisenteret på kap. 929 post 1 på 10 mill. kroner.

POST 72 FORSKNINGS- OG UTVIKLINGSKONTRAKTER, KAN OVERFØRES

Det foreslås bevilget kr 278 700 000 på post 72.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative budsjett foreslo en økning på 50 mill. kroner til offentlige og industrielle forsknings- og utviklingskontrakter (IFU/OFU) i regi av Innovasjon Norge.

POST 73 (NY) MARINT VERDISKAPINGSPROGRAM

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative budsjett foreslo å opprette et marint verdiskapingsprogram, med forslag om en bevilgning på 30 mill. kroner til dette formål.

POST 74 REISELIV, PROFILERING OG KOMPETANSE, KAN OVERFØRES

Det foreslås bevilget kr 514 900 000 på post 74.

REISELIV

Komiteen viser til at reiselivet er en næring i vekst som skaper arbeidsplasser over hele landet. Selv med en positiv utvikling over mange år har reiselivet fortsatt et stort potensial for økt verdiskaping. På grunn av økt kjøpekraft har antall reiser økt betraktelig de siste årene sammenlignet med tidligere, men konkurransen med utenlandske attraktive reisemål er stor, og reiselivet er utsatt for en stadig hardere internasjonal konkurranse. Turisters preferanser for valg av reisemål forandrer seg. Det stiller store krav til næringens arbeid ute i markedene, slik det stiller store krav til Innovasjon Norge og andre norske instanser som skal fremme norsk reiseliv internasjonalt. Det betyr at Norge og norske reiselivsprodukt må markere seg enda sterkere i de land og markeder der potensialet er størst til å få turister fra.

Komiteen mener vi må legge til rette for et reiseliv som skaper trygge norske arbeidsplasser, byg-

ger opp under norsk eierskap og er mest mulig bærekraftig. Komiteen ser frem til arbeidet med reiselivsmeldingen, hvor dette skal diskuteres.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er skeptiske til regjeringens oljepengebruk i hele denne perioden og viser til at en bred ekspansiv politikk i dagens situasjon kan påvirke fremtidig konkurranseevne negativt. Lav kronekurs har vært gunstig for utenlandske turister i Norge og har vært en viktig faktor for veksten i utenlandske gjestedøgn.

Disse medlemmer viser til regjeringen Stoltenbergs langsiktige satsing på å bygge Norge som reisemål, hvor bevilgninger til markedsføring av Norge som reisemål økte fra 100 mill. kroner i 2005 til 270 mill. kroner i 2014.

Disse medlemmer viser til at reiselivsbransjen er en viktig næring som skaper arbeidsplasser over hele landet, men som ikke nødvendigvis er den bransjen som preger overskriftene med store overskudd. Disse medlemmer viser til at ett av tre hotell går i minus, ifølge Norsk hotellnæring 2016. Mange reiselivsbedrifter får derfor ikke samme effekt av reduksjonen i selskapsskatten som mange andre bedrifter.

Disse medlemmer legger til grunn at målet for reiselivspolitikken bør være å utvikle en høyproduktiv og kunnskapsbasert næring der det blir flere helårsarbeidsplasser og mer solide bedrifter.

Disse medlemmer ser med undring på regjeringens manglende satsing på reiseliv og noterer at reiselivsmeldinga knapt vil bli behandlet i Stortinget før regjeringsskifte.

Disse medlemmer viser også til at denne posten benyttes til merkevarebygging, teknologisarbeid og profilering av gründere og vekstkraftige bedrifter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke posten med 40 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative budsjett foreslo at reiselivssatsingen under Innovasjon Norge burde styrkes med 13 mill. kroner i 2017.

KOMPETANSETJENESTER OG ANNEN PROFILERING

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår å bevilge 30 mill. kroner i støtte til eksportordninger for norsk ferdigvareindustri.

POST 75 (NY) MARIN FREMTID

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett foreslår å opprette en ny post 75 under kap. 2421 for å etablere et nytt program under Innovasjon Norge på 200 mill. kroner, Marin Fremtid – blå revolusjon. Dette programmet skal bidra til en bred satsing på bærekraftig og industriell utvikling av Norges havområder.

POST 76 MILJØTEKNOLOGI, KAN OVERFØRES

Det foreslås bevilget kr 434 500 000 på post 76.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der bevilgningen til miljøteknologiordningen økes med 100 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at omstillingen til et klimavennlig samfunn gir store muligheter for ny næringsutvikling og nye arbeidsplasser. Norge har gode forutsetninger for å bli en viktig leverandør av miljøteknologiske løsninger, som f.eks. teknologi som reduserer forurensing, gir mer miljøvennlige produkter og produksjonsprosesser og mer effektiv ressurs-håndtering. Disse medlemmer ser det som viktig å bidra til utvikling av demonstrasjons- og pilotanlegg for teknologi som er nær kommersialisering.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen Solberg har utviklet virkemidler og ordninger som skal bygge opp under utvikling av nye løsninger for hvordan biomasse i større grad kan utnyttes i næringsutviklingen. Det første som ble gjort, var å fjerne energiflisordningen i budsjettet for 2014. I statsbudsjettet for 2015 ble det marine verdiskapingsprogrammet i Innovasjon Norge utviklet. I neste års forslag til statsbudsjett foreslås det på ny å utvikle det trebaserte innovasjonsprogrammet, som er det siste råvarebaserte programmet i Innovasjon Norges bioøkonomisatsing.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Arbeiderpartiet i sine alternative budsjetter har foreslått å styrke Miljøteknologiordningen med 1 mrd. kroner fordelt over 4 år. For 2017 foreslås en styrking av ordningen på 250 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår å styrke miljøteknologiordningen med 65,5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at miljøteknologiordningen er en veldig vellykket ordning. Innovasjon Norge får årlig søknader for over 1 mrd. kroner under ordningen, og dette viser at det er et større behov for støtte til miljøtiltak i næringslivet enn i dag. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett foreslår å øke miljøteknologiordningen med 300 mill. kroner.

POST 77 TILSKUDD TIL PRE-SÅKORNFOND

Det foreslås bevilget kr 50 000 000 på post 77.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er kritiske til regjeringens reduksjon i bevilgningen til pre-såkorntfond. Dette er en ordning som er veldig viktig i den første fasen av utvikling av nye arbeidsplasser, og et område der det trengs mer tilgang på investeringskapital enn i dag. Disse medlemmer viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett foreslår å øke denne posten med 50 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår å bevilge 20 mill. kroner for å reversere regjeringens forslag til kutt i pre-såkorntfond.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Kristelig Folkeparti er svært fornøyde med at det i avtalen om revidert nasjonalbudsjett 2015 ble vedtatt å bevilge 40 mill. kroner til et nytt såkorntfond for oppstartsbedrifter i 2015. Pre-såkorntfondordningen fyller et tomrom i virkemiddelapparatet. Dette er helt nødvendig for å øke tilgangen på risikokapital i den tidlige gründerfasen. Det betyr forhåpentligvis også at flere private investorer ønsker å investere langt tidligere i gründerfasen, og det betyr at sjansen øker for at flere gründere lykkes. Resultatene så langt har vist at dette har fungert etter intensjonen.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative budsjett foreslo at bevilgningen skulle økes med 50 mill. kroner og holdes på samme nivå i 2017 som i 2016.

POST 95 EGENKAPITAL SÅKORNFOND FOR IKT-NÆRINGEN

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der det bevilges 106 300 000 kroner i egenkapital til nytt såkornfond for IKT-næringer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Arbeiderpartiet i alternativt budsjett støtter nytt såkornfond for IKT-næringer.

Komiteens medlem fra Senterpartiet stiller seg positiv til etableringen av et slikt såkornfond.

2.4.19 Kap. 5325 Innovasjon Norge, post 50 og post 70 (jf. kap. 2421)

Det foreslås bevilget kr 64 000 000 på kap. 5325 postene 50 og 70.

POST 50 TILBAKEFØRING FRA LANDSDEKKENDE INNOVASJONSORDNING

Det foreslås bevilget kr 5 000 000 på post 50.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der bevilgningen økes med 27 500 000 kroner knyttet til tilbakeføring av ubrukte midler i 2016, i hovedsak knyttet til ordningen for grønn skipsfart.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet registrerer at flertallspartiene har tilbakeført 27,5 mill. kroner knyttet til ordning for grønn skipsfart. Det viser at regjeringen sliter med å sette støttepartienes miljøseire ut i livet.

POST 70 LÅNEPROVISJONER

Det foreslås bevilget kr 59 000 000 på post 70.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår å styrke innovasjonslåneordningen hos Innovasjon Norge for nybygg av skip i nærskipsfarten. Prosjekter som gir nullutslipp skal prioriteres.

2.4.20 Kap. 5625 Renter og utbytte fra Innovasjon Norge

Forslag til bevilgning behandles i finanskomiteen.

POST 85 UTBYTTE, LAVRISIKOORDNINGEN

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der utbytte fra lavrisikordningen økes med 5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der utbytte fra lavrisikordningen ble foreslått økt med 5 mill. kroner.

2.4.21 Kap. 2426 og kap. 5326 Siva SF

Forslag til bevilgning behandles av kommunal- og forvaltningskomiteen.

Komiteen viser til at Siva er statens virkemiddel for tilretteleggende eierskap og utvikling av bedrifter og nærings- og kunnskapsmiljøer over hele landet. Siva har et særlig ansvar for å fremme vekstkraften i distriktene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der bevilgningen til Siva under post 70 økes med 15 mill. kroner.

Komiteen er positiv til en ny ordning for industrinære testsentre, Katapult. Komiteen viser til at ordningen skal tydeliggjøres i regjeringens varslede industrimelding, og forventer klare forslag til kriterier i denne.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti mener det bør være et mål at ordningen bidrar ytterligere til å styrke konkurranse- og omstillingsevnen til norsk næringsliv og industri ved at ny teknologi raskt kan anvendes industrielt. Det sikres best ved å legge katapultene til industrimiljøer og klynger med globalt konkurranseutsatte bedrifter og sterke FoU-miljøer som har kompetanse og teknologi med bransjeoverskridende relevans som anses særlig avgjørende for å fremme norsk industris omstillingsevne og konkurransekraft.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil påpeke viktigheten av å ferdigstille påbegynte prosjekter, og viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å bevilge 30 mill. kroner til Mechatronics Innovation Lab (MIL). Etter disse medlemmers syn er MIL å anse som

et testsenter som Katapult er ment å støtte, men det vil være uhensiktsmessig å utsette prosjektet i påvente av en ny ordning.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår å bevilge 5 mill. kroner for å øke satsingen på katapultsentre.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett hvor man foreslår å øke satsingen på katapultsentre med 40 mill. kroner. Dette legger til rette for at prosjekter som Sørlandslab og Robotek kan søke på ordningen. Dette medlem vil understreke at midlene først og fremst skal rette seg mot gode og gjennomførbare prosjekter, uansett hvor de ligger. Det betyr at prosjektene ikke nødvendigvis trenger å ligge i fysisk tilknytning til forskningsmiljøer.

2.4.22 Kap. 940 Internasjonaliseringstiltak

Det foreslås bevilget kr 7 600 000 på kap. 940.

Komiteen vil understreke nytteverdien for næringslivet ved at det vert brukt midlar til strategiske internasjonaliseringsprosjekt og til eksportfremmande tiltak, og støttar den føreslegne auken i desse midlane. Komiteen har ikkje ytterlegare merknader.

2.4.23 Kap. 941 (Nytt) Grønt investeringsselskap POST 95 (NY) INNSKUDD

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår etablering av et grønt investeringsselskap for utvikling av teknologibedrifter basert på grønt karbon.

2.4.24 Kap. 5460 (jf. kap. 2460) Garanti-instituttet for eksportkreditt (GIEK)

Det vises til forslag til bevilgninger på kapitlene 5460 og 5614.

Det foreslås bevilget kr 17 500 000 på kap. 5460 for 2017, derav kr 10 400 000 på post 71 Tilbakeføring fra gammel alminnelig ordning og kr 7 100 000 på post 72.

Komiteen viser til at GIEK er en viktig aktør for å fremme norsk eksport gjennom konkurranse-dyktige garantiordninger. Komiteen er kjent med at olje og gass utgjorde 87 pst. av utestående garanti-ansvar av den samlede porteføljen i 2015. Komiteen har merket seg at GIEK står i en utfordrende situasjon, med krevende oppfølging av kunder innenfor olje- og gassbransjen, et økt antall saker med oppfølgingsbehov og et økt antall misligholdssaker.

Komiteen merker seg at det i proposisjonen signaliseres at GIEK håndterer situasjonen godt, og ser det som positivt. Komiteen merker seg videre at departementet mener det er økt risiko for tap og økt risiko for manglende måloppnåelse knyttet til å få enkelte ordninger til å gå i balanse på sikt, og understreker at det er viktig med tett oppfølging av risiko i GIEK i tiden framover.

Komiteen ser det som positivt at GIEK arbeider med å øke spredningen i porteføljen når det gjelder land og næringer, og ved å øke kjennskapen til GIEKs tilbud i andre sektorer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at både Norsk Industri og LO lenge har etterlyst en statlig lånegarantiordning for fastlandsindustrien. Det vises i denne sammenheng til at bedre tilgang på kapital vil kunne styrke industriens konkurransevne.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å utrede muligheter for en statlig lånegarantiordning for fastlandsindustrien etter mal fra GIEK.»

2.4.25 Kap. 2429 Eksportkreditt Norge AS, postene 70 og 71

Det vises til forslag til bevilgninger på kapitlene 5329 og 5629.

90-poster behandles i finanskomiteen.

Komiteen viser til at Eksportkreditt Norge forvalter statens eksportkredittordning, og at selskapet på vegne av staten tilbyr lån til kjøpere av norske kapitalvarer og tjenester. Komiteen ser på dette som viktig for å sikre norske eksportører konkurranse-dyktig eksportfinansiering.

Komiteen har merket seg at Eksportkreditt Norge har en utfordrende situasjon, med krevende oppfølging av utestående lån knyttet til olje- og gassbransjen, samtidig som selskapet arbeider med søknader og med å markedsføre sitt tilbud.

Komiteen merker seg at det i proposisjonen signaliseres at Eksportkreditt Norge håndterer situasjonen godt, og ser det som positivt. Komiteen er også fornøyd med at samarbeidet med GIEK er styrket.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ser det som viktig å sikre konkurransedyktige eksportfinansieringsordninger også for små og mellomstore bedrifter, og mener det bør utre-

des nærmere hvordan dette ev. kan ivaretas innenfor Eksportkreditt Norge.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede om det eventuelt kan opprettes nye eksportstøtteordninger for små og mellomstore bedrifter i regi av Eksportkreditt og GIEK.»

2.4.26 Kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, postene 21–54 (jf. kap. 3950 og 5656)

Det foreslås bevilget kr 202 400 000 på postene 21–54.

90-poster behandles i finanskomiteen.

Komiteen viser til at statens direkte eierskap i 70 selskaper er fordelt på ulike departementer. De 30 selskapene i Nærings- og fiskeridepartementets portefølje opererer i en rekke ulike bransjer. Komiteen viser til at avkastningen på departementets aksjer i de sju børsnoterte selskapene i porteføljen var på 3,45 pst. i 2015.

Komiteen merker seg at regjeringen ønsker å redusere det direkte statlige eierskapet, og komiteen merker seg at regjeringen signaliserer fokus kun på utvalg – ikke oppkjøp.

Komiteen viser til at regjeringen ønsker å videreføre fullmakter knyttet til utvalg eller nedvalg av en rekke selskaper som Ambita AS, Baneservice AS, Entra ASA, Mesta AS, SAS AB og Veterinærmedisinsk Oppdragssenter AS.

I tillegg viser komiteen til regjeringens ønske om å videreføre fullmakten om nedvalg av statens eierandel i Telenor fra 54 pst. til 34 pst.

Komiteen merker seg at verdien til alle selskapene ligger på 360 mrd. kroner, og at det budsjetteres med et utbytte i 2017 på 12,465 mrd. kroner. Komiteen viser til at dette er en viktig budsjettpost som kan benyttes i statsbudsjettet til viktige formål.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sine merknader i Innst. 140 S (2014–2015) og stemmer mot alle forslag om fullmakter til utvalg og nedvalg av statlige eierskaper unntatt salg av SAS AB.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til sine merknader i Innst. 140 S (2014–2015) og stemmer mot alle forslag om fullmakter til utvalg og nedvalg av statlige selskaper unntatt SAS AB og Mesta AS.

Dette medlem viser til at utbyttet fra statlige selskaper brukes for å få inndekning for sitt budsjettforslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen og støttepartiene benytter de statlige selskapene som en ekstra sparegris i sene nattetimer når de forhandler om budsjett. I fjor så vi Statkraft bli fratatt midlene de skulle spare opp til vindkraft-, vannkraft- og fjernvarmeprosjekter, da de borgerlige partiene hentet ut et utbytte på 5 mrd. kroner for å løse sin egen budsjettfloke. Nå i år styrer regjeringen og støttepartiene de statlige selskapene på samme vis. De tar 800 mill. kroner fra Argentum og Mesta for å få råd til sitt eget budsjett, penger regjeringen valgte å la ligge i sitt eget budsjett. Det er en kortsiktig måte å styre statlige selskaper på.

Dette medlem går også imot alle forslag om fullmakter til utvalg og nedvalg av statlige selskaper.

Komiteen viser til at regjeringen i Prop. 52 S (2015–2016) foreslo å tilføre Store Norske Spitsbergen Kulkompani (SNSK) egenkapital for å iverksette utvidelse til to skift i Gruve 7 i Longyearbyen og forberedelse til driftshvile på inntil 3 år. Komiteen merker seg at driftshvilen er aktivert.

Det vises videre til behandlingen av Svalbardmeldingen, jf. Meld. St. 32 (2015–2016) og Innst. 88 S (2015–2016), der Stortinget understreket at det er viktig med en avklaring av SNSKs retning og strategi framover, både når det gjelder gruvedrift, boligutvikling, infrastruktur og ev. nye forretningsområder. Stortinget har bedt regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en sak om SNSK og der ta stilling til ev. endret formål og kategorisering av selskapet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at det er et potensial for kommersialisering av helsedata, men at dette må komme fellesskapet til gode.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede et nasjonalt selskap for industrisamarbeid knyttet til norske bio-banker og helseregistre.»

POST 51 TAPSAVSETNING, EGENKAPITALINNSKUDD TIL STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI AS

Det foreslås bevilget kr 144 000 000 på post 51.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett hvor man reduserer bevilgningene til post 51 med 144 mill. kroner.

POST 54 TAPSAVSETNING, INVESTERINGSKAPITAL INVESTOR AS

Det foreslås bevilget kr 35 000 000 på post 54.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener Norge trenger kompetente venturemiljøer og økt tilgang på venturekapital for å sikre nye bedrifters vekstvilkår. Disse medlemmer viser til at Norge trenger nye arbeidsplasser, og en betydelig andel av disse må komme i nye bedrifter. For å vokse trenger disse bedriftene kapital. Disse medlemmer viser til tall fra blant annet Venturekapitalforeningen, som viser at Investinor har stått for en tredjedel av alle ventureinvesteringer i Norge de siste årene. Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår å trekke tilbake 1,25 mrd. kroner av Investinor, uten å kunne sannsynliggjøre at dette ikke vil svekke norske bedrifters vekstevne. Disse medlemmer viser til sine alternative budsjett og støtter ikke regjeringens forslag om å trekke tilbake 1,25 mrd. kroner og å lukke Investinors mandat for nyinvesteringer.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen opprettholde Investinors egenkapital og ikke lukke mandatet for nyinvesteringer.»

Komiteen vil, med henvisning til punkt 37 i budsjettavtalen mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, videreføre dagens nivå på Investinors investeringskapital og ber regjeringen om å sørge for at de 1 250 mill. kroner som er foreslått tilbakeført til staten, beholdes til selskapets disposisjon inntil en helhetlig gjennomgang av tilgangen til venturekapital, både offentlig og privat, i Norge er gjennomført. Komiteen støtter regjeringens forslag om å åpne Investinors mandat til også å kunne investere i modne skogbedrifter.

Komiteen ber utover dette om en helhetlig gjennomgang og vurdering av Investinors mandat og rolle og ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med denne.

Komiteen viser videre til regjeringens forslag om å tilføre Investinor et nytt investeringsmandat for å investere i oppstartsfase sammen med forretningsengler og i såkornfond. Komiteen mener at dette bør komme i tillegg til dagens mandat og ikke erstatte dette. Komiteen mener at utvalget som skal gjøre den helhetlige gjennomgangen, skal ha sterk regional representasjon.

Komiteen ber også om at beløpene på kap. 950 post 54 og post 96 – henholdsvis tapsavsetning og

aksjeinnskudd til Investinor – fryses inntil den helhetlige gjennomgangen er foretatt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringens forslag til kutt kan gi bedriftene en vanskeligere adgang til kapital i venture-fasen.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man går imot å trekke kapital tilbake fra Investinor.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett, der man reverserer regjeringens forslag om å trekke kapital ut av Investinor.

Dette medlem mener det er uklokt å svekke Investinor. Dette medlem mener det er alvorlig for norske arbeidsplasser at Kristelig Folkeparti og Venstre ikke klarte å reversere kuttet i Investinor i budsjettavtalen. Investinor er i dag en avgjørende aktør for selskap som er i ekspanderingsfasen. Selskapet kommer ofte inn med investeringer i det som kalles «dødens dal», en fase der oppstartsbedrifter er på vei til å bli større, mer selvgående og lønnsomme bedrifter. I denne fasen er det ofte vanskelig å få investeringer. Kuttet i Investinor som regjeringen foreslår, vil det ha store konsekvenser for dem som jobber med å skape morgendagens arbeidsplasser.

Dette medlem vil peke på at tallet på ventureinvesteringer har gått drastisk ned de siste årene, samtidig som Investinors andel har gått opp. I dag bidrar Investinor til en høyere andel private investeringer, fordi Investinor-støtte utløser disse. Dersom Investinor kuttet, er det gode grunner til å tro at antallet private investeringer også vil gå ned. Samlet sett vil dette være veldig uheldig og gjøre at «dødens dal» blir enda tøffere for mange bedrifter. I praksis vil dette være et hinder for alt arbeid som gjøres for å skape nye bedrifter opp mot forskning, TTO-er på universitetene og gründere. Med regjeringens forslag vil Norge gå inn i 2017 og være dårligere rustet til å skape nye arbeidsplasser.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Investinor tidligere har hatt avkastningskrav som har stått i veien for investeringer i skogsektoren. Det kan være fornuftig å undersøke om avkastningskravene til selskapet er på riktig nivå for å sørge for at selskapet kan investere i fremtidige lønnsomme arbeidsplasser.

På den bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå avkastningskravene til Investinor for å sikre at de ikke er til hinder for fornuftige og samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer.»

2.4.27 Kap. 1473 Kings Bay AS

Det foreslås bevilget kr 41 635 000 på kap. 1473.

Komiteen har merket seg og støtter, slik det fremgår av Svalbardmeldingen, Meld. St. 32 (2015–2016), at ansvaret for forvaltningen av eierskapet i Kings Bay AS og Bjørnøen AS overføres fra Nærings- og fiskeridepartementet til Klima- og miljødepartementet fra 1. januar 2017.

Komiteen har merket seg at overføringen gjøres for å bidra til å samle og tydeliggjøre ansvaret for å følge opp overordnede mål og strategier for Ny-Ålesund, herunder at relevante problemstillinger kan sees mer i sammenheng. Tilskuddet til Kings Bay AS bevilges fra 2017 på Klima- og miljødepartementets budsjettområde.

2.4.28 Kap. 5656 Aksjer i selskaper under NFDs forvaltning, post 85 utbytte

Forslag til bevilgning behandles i finanskomiteen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der utbyttet fra Argentum økes med 550 mill. kroner, utbyttet fra Mesta økes med 250 mill. kroner og utbyttet fra Siva økes med 146,7 mill. kroner. Flertallet peker på at utbyttet fra Siva finansieres gjennom realisering av eiendommer på Fornebu dersom Siva har behov for å frigjøre likviditet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der utbyttet fra Argentum ble foreslått økt med 250 mill. kroner og utbyttet fra Mesta foreslått økt med 250 mill. kroner. Disse medlemmer støtter også at utbyttet fra SIVA økes med 146,7 mill. kroner knyttet til realisering av eiendommer på Fornebu.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener det er uheldig å bruke utbyttepolitikken til å saldere budsjettavtaler.

2.4.29 Kap. 3961 Selskaper under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning

Det foreslås bevilget kr 4 800 000 på kap. 3961.

POST 90 (NY) EGENKAPITAL TIL SPACE NORWAY

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det er viktig at Norge opprettholder og videreutvikler sitt engasjement i nordområdene og Arktis og har relevante virkemidler for å kunne gjøre dette på en god og effektiv måte. Telekommunikasjon vil være sentralt for å kunne møte utfordringene. Nord for 75 grader nord er det i dag en meget begrenset datakapasitet. I lys av økt aktivitet i nordområdene og Arktis er det behov for raskt å få på plass en robust, satellittbasert bredbåndsløsning som tilfredsstiller nasjonale kommunikasjonsbehov i dette strategisk viktige området.

Disse medlemmer viser til representantforslag om å sikre bredbåndstelekommunikasjon i nordområdene, Dokument 8:76 S (2015–2016), jf. Innst. 304 S (2015–2016). Arbeiderpartiet og Senterpartiet ba ved behandlingen av representantforslaget om at «regjeringen fremme forslag til hvordan bredbåndstelekommunikasjon konkret kan sikres i norsk del av nordområdene, og at dette følges opp med nødvendige egenkapitalavsetninger senest i statsbudsjettet for 2017». Regjeringen fikk imidlertid flertall for å sette i gang ytterligere utredninger av saken.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor det statlig eide selskapet Space Norway AS tilføres 500 mill. kroner i ny egenkapital. Space Norway AS er statens verktøy for å realisere en løsning med god satellittbasert bredbåndsløsning, og vil kunne bidra til å sikre en løsning hvor kommersielle muligheter kan bidra til å finansiere en løsning. Egenkapitaltilførselen vil sette Space Norway i stand til å starte på dette viktige arbeidet i 2017.

2.4.30 Oppsummering av fraksjonenes bevilgningsforslag

Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 9.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF, V
Utgifter (i tusen kroner)				
900		Nærings- og fiskeridepartementet		
	1	Driftsutgifter	431 508	430 248 (-1 260)
	21	Spesielle driftsutgifter	67 800	87 601 (+19 801)
	79	Tilskudd til Mechatronics Innovation Lab	0	30 000 (+30 000)
	82	Tilskudd til Laboratorium for undervannsteknologi i Lindesnes	0	1 500 (+1 500)
902		Justervesenet		
	1	Driftsutgifter	123 150	122 788 (-362)
	21	Spesielle driftsutgifter	350	349 (-1)
903		Norsk akkreditering		
	1	Driftsutgifter	51 000	50 876 (-124)
904		Brønnøysundregistrene		
	1	Driftsutgifter	320 850	320 019 (-831)
	21	Spesielle driftsutgifter	20 500	20 440 (-60)
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen	216 700	215 994 (-706)
905		Norges geologiske undersøkelse		
	1	Driftsutgifter	171 700	171 253 (-447)
	21	Spesielle driftsutgifter	72 600	72 387 (-213)
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	1	Driftsutgifter	43 600	43 496 (-104)
910		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	381 000	379 862 (-1 138)
911		Konkurransetilsynet		
	1	Driftsutgifter	108 300	108 015 (-285)
912		Klagenemndssekretariatet		
	1	Driftsutgifter	17 700	17 676 (-24)
915		Regelrådet		

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF, V
	1	Driftsutgifter	8 600	8 569 (-31)
922		Romvirksomhet		
	50	Norsk Romsenter	67 800	67 601 (-199)
935		Patentstyret		
	1	Driftsutgifter	238 000	237 301 (-699)
936		Klagenemnda for industrielle rettigheter		
	1	Driftsutgifter	7 800	7 779 (-21)
950		Forvaltning av statlig eierskap		
	21	Spesielle driftsutgifter	23 400	23 329 (-71)
1473		Kings Bay AS		
	70	Tilskudd	41 635	41 573 (-62)
2421		Innovasjon Norge		
	50	Innovasjon - prosjekter, fond	543 500	593 500 (+50 000)
	51	Så Kornfond IKT-næringer, tapsavsetning	0	37 200 (+37 200)
	53	Så Kornfond IKT-næringer, risikoavlasting	0	18 800 (+18 800)
	70	Basiskostnader	167 000	166 489 (-511)
	71	Innovative næringsmiljøer	106 500	116 500 (+10 000)
	76	Miljøteknologi	434 500	534 500 (+100 000)
2429		Eksportkreditt Norge AS		
	70	Tilskudd	108 000	107 698 (-302)
	24	Driftsresultat:	0	0 (0)
		Sum utgifter	8 380 814	8 640 664 (+259 850)

Inntekter (i tusen kroner)

3902		Justervesenet		
	1	Gebyrinntekter	38 300	38 188 (-112)
	3	Inntekter fra salg av tjenester	16 400	16 351 (-49)
	4	Oppdragsinntekter	350	349 (-1)
3903		Norsk akkreditering		
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter	45 200	45 094 (-106)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF, V
3904		Brønnøysundregistrene		
	1	Gebyrinntekter	474 900	473 512 (-1 388)
	2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	30 600	30 510 (-90)
	3	Refusjoner og inntekter knyttet til forvaltning av Altinn-løsningen	84 200	83 953 (-247)
3905		Norges geologiske undersøkelse		
	3	Oppdragsinntekter og andre inntekter	76 500	76 270 (-230)
3906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	2	Behandlingsgebyrer	750	748 (-2)
3910		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR	186 100	185 569 (-531)
	2	Maritime personellsertifikater	13 900	13 830 (-70)
	4	Gebyrer for skip i NIS	44 500	44 370 (-130)
3911		Konkurransetilsynet		
	3	Refusjoner og andre inntekter	200	199 (-1)
3912		Klagenemndssekretariatet		
	1	Klagegebyr	1 100	1 097 (-3)
	2	Refusjoner og andre inntekter	200	199 (-1)
3935		Patentstyret		
	1	Inntekter av informasjonstjenester	5 100	5 085 (-15)
	2	Inntekter knyttet til NPI	4 100	4 088 (-12)
	3	Gebyrer immaterielle rettigheter	72 200	72 003 (-197)
3936		Klagenemnda for industrielle rettigheter		
	1	Gebyrer	700	698 (-2)
5325		Innovasjon Norge		
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000	32 500 (+27 500)
Sum inntekter			3 017 372	3 041 685 (+24 313)
Sum netto			5 363 442	5 598 979 (+235 537)

3. Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 10)

3.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster i rammeområde 10

(90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet)

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 10

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016-2017)
Utgifter			
<i>Nærings- og fiskeridepartementet</i>			
917		Fiskeridirektoratet	
	1	Driftsutgifter	407 700 000
	21	Spesielle driftsutgifter	10 500 000
	22	Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i>	67 800 000
919		Diverse fiskeriformål	
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	8 000 000
	71	Tilskudd til velferdsstasjoner, <i>kan overføres</i>	2 200 000
	72	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	2 100 000
	74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	1 930 000
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	36 200 000
	76	Tilskudd til fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	22 100 000
	79	Tilskudd til informasjon om ressursforvaltning, <i>kan overføres</i> ...	820 000
Sum utgifter rammeområde 10			559 350 000
Inntekter			
<i>Inntekter under departementene</i>			
3917		Fiskeridirektoratet	
	1	Refusjoner og diverse inntekter	100 000
	5	Saksbehandlingsgebyr	17 500 000
	13	Inntekter vederlag oppdrettskonsesjoner	10 000 000
	22	Inntekter ordningen fiskeforsøk og utvikling	4 400 000
	86	Forvaltningssanksjoner	1 000 000
Sum inntekter rammeområde 10			33 000 000
Netto rammeområde 10			526 350 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 917 post 1	kap. 3917 post 1
kap. 917 post 21	kap. 3917 post 22

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de

statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 919 post 60 med 50 pst. av merinntekt under kap. 3917 post 13.
3. overskride bevilgningen under kap. 917 post 22 og kap. 919 post 76 slik at summen av overskridelser under kap. 917 post 22, kap. 919 post 76, kap. 925 post 22 og kap. 927 post 22 tilsvarer merinntekter under kap. 5574 post 74.

3.2 Rammevedtak rammeområde 10

Ved Stortingets vedtak av 5. desember 2016 er netto rammebeløp for rammeområde 10 satt til kr 527 785 000. Dette er 1 435 000 kroner mer enn regjeringen Solbergs forslag i Prop. 1 S (2016–2017).

3.3 Hovedprioriteringer og primærstandpunkter for de ulike fraksjoner

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017) fremmer verdiskaping og økt produktivitet i norsk økonomi gjennom gode rammebetingelser for næringslivet, utvikler omstillingsevnen og styrker dermed den norske konkurransekraften. Budsjettavtalen forsterker klimaforliket, gjennomfører et grønt skattesifte og legger til rette for utvikling av ny lavutslippsteknologi og flere grønne arbeidsplasser.

Flertallet viser til at regjeringen bygger sin politikk på effektiv bruk av samfunnets ressurser. Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektivitetsreform legger til rette for dette. Flertallet viser i denne sammenheng til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017) der effektivitetsprosenten heves til 0,8 pst. Produktivitetskommisjonen var tydelig på at produktiviteten må løftes også i offentlig sektor. Effektivitetskravet følger opp dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til budsjettforliket, hvor den såkalte effektiviseringsreformen økes med 0,3 pst. Disse medlemmer støtter forslaget, men har teknisk valgt å legge kuttene i sin helhet på kap. 2309 post 1 under finanskomiteens rammeområde.

3.3.1 Høyre og Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at regjeringens for-

slag til budsjett for 2017 handler om arbeid, aktivitet og omstilling. Sjømatnæringen er en svært viktig næring som bidrar til arbeidsplasser og aktivitet særlig langs kysten, og må få gode rammevilkår til å vokse. Forutsigbar bærekraftig vekst i fiskeri- og havbruksnæringene vil styrke norsk konkurransekraft og skape trygge arbeidsplasser langs hele kysten.

Disse medlemmer viser også til Stortingets behandling av Meld. St. 10 (2015–2016) En konkurransekraftig sjømatindustri, og peker på at regjeringen fremover følger opp fiskeripolitikken med vekt på tiltak som forenkler og effektiviserer, samt øker innovasjon og omstillingsevne i industrien.

Norge eksporterer om lag 95 prosent av all fisk som tas opp av havet. Godt over halvparten av sjømaten går til EU. Storbritannia er et viktig eksportmarked, der Brexit vil kunne få konsekvenser for markedsadgangen. Disse medlemmer understreker viktigheten av fortsatt fokus på arbeidet med markedsadgang for norsk sjømat.

Disse medlemmer har merket seg at bioøkonomi er et satsingsområde, og viser til at regjeringen 29. november 2016 la frem sin bioøkonomistrategi der bioøkonomiens viktige fremtidige rolle i norsk økonomi ble lagt frem.

Disse medlemmer viser til regjeringens satsing på havbruksnæringen for å øke produksjonen mens innføring av det nye produksjonsreguleringsregimet som Stortinget sluttet seg til i 2015, forbedres. Det nye produksjonsreguleringsregimet gir havbruksnæringen sterke insentiver til å utvikle og ta i bruk teknologi som sikrer at det miljømessige fotavtrykket holdes innenfor akseptable rammer selv om produksjonsvolumet økes. Nærings- og fiskeridepartementet tar sikte på at første kapasitetsjustering etter det nye systemet kan skje i 2017. Disse medlemmer er for øvrig svært tilfreds med at grunnlaget for en fremtidsrettet, bærekraftig og verdiskapende havbruksnæring er bredt forankret i Stortinget. Dette er viktig for at havbruksnæringens betydelige potensial skal kunne utløses og realiseres.

Disse medlemmer mener god fiskehelse og miljømessig bærekraft er en viktig forutsetning for vekst. Disse medlemmer viser til at det i næringen og i forskningsmiljøene arbeides med utvikling av tiltak for å redusere forekomsten av lakselus. Disse medlemmer vil nøye følge oppdrettsnæringens tiltak for helse blant fisk i oppdrett og tiltakenes påvirkning på villaks og ørret i 2017. Disse medlemmer vil også med interesse følge utviklingen av nye, innovative tiltak for å redusere forekomsten av lakselus.

Disse medlemmer påpeker at regjeringens forslag til statsbudsjett styrker den forvaltningsrettede marine forskningen i 2017 gjennom å bygge et nytt kystgående forskningsfartøy og gjennom opp-

gradering av eksisterende fartøy. Disse medlemmer viser også til regjeringens forslag om å styrke forskningen for økt og mer effektiv og lønnsom utnyttelse av marine ressurser innenfor bioøkonomien. Disse medlemmer vurderer verdiskapingspotensialet knyttet til bioøkonomien som stort. Forskning for økt og mer effektiv og lønnsom utnyttelse av marine ressurser innenfor bioøkonomien foreslås styrket i 2017.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har igangsatt en konseptvalgutredning hvor mulighetene for samlokalisering og felles infrastruktur skal vurderes for Havforskningsinstituttet, Veterinærinstituttet, Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning, Nofima, og det marine FoU-miljøet ved Universitetet i Bergen og eventuelt øvrige interesser.

Disse medlemmer viser til at regjeringen legger stor vekt på arbeidet for å forbedre markedsgangen til EU for norske sjømatprodukter, samt på frihandelsavtaler med land utenfor EU. Norsk mat skal være trygg og av god kvalitet, slik at den blir foretrukket i det globale markedet.

Disse medlemmer vil videreføre utvikling av kvotesystemet og de årlige fiskerireguleringene og bekjempelse av ulovlig, urapportert og uregistrert fiske og fiskerikriminalitet som prioriteringer for fiskerinæringen i 2017. Disse medlemmer viser i så henseende til at det er fastsatt en ny landings-sluttseddelforskrift, hvor det er lagt spesielt vekt på å styrke to områder som er vesentlige for å sikre en korrekt oversikt over ressursuttaket: vekter/veing og utvidet journalføringsplikt.

3.3.2 *Arbeiderpartiet*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Arbeiderpartiets målsetting er at Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon. For å nå dette målet, må det satses i hele den marine verdikjeden, og man må videreføre mer av ressursene her i landet. Disse medlemmer vil satse på de naturgitte fortrinnene som havet, fjordene og den lange kystlinja gir, for å sikre verdiskaping og sysselsetting. Den norske sjømatnæringen opererer i et globalt marked og må være basert på lønnsom drift. Disse medlemmer har merket seg at fiskeriministeren tar til orde for at Norge bør gå ut av EØS-avtalen. Disse medlemmer viser til at om lag 60 pst. av den norske sjømateksporten går til EU-land, og at samarbeidet Norge har med EU gjennom EØS-avtalen på fiskeri- og akvakulturområdet, er av stor betydning for Norge som sjømatnasjon.

Disse medlemmer viser til at den totale biomasseproduksjonen innen marin sektor er stor, også i internasjonal sammenheng, og er kommet langt på visse områder. Kunnskap om ressursene er avgjørende for å øke bidraget fra marin sektor innen bioøko-

nomien. Disse medlemmer mener bestandsforskningen må styrkes for å sikre en bærekraftig forvaltning av ressursene i havet. Stortinget har vedtatt at det må lages en opptrappingplan for ressursforskning, og disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet følger opp dette i sitt alternative budsjett.

BIOØKONOMISK SATSING

Disse medlemmer mener de sterke kompetansemiljøer og den industri Norge har, ligger i front når det gjelder å benytte biobaserte ressurser. Reduserte globale klimautslipp er avhengig av en bioøkonomi i vekst. En slik vekst gir nye muligheter for verdiskaping og verdikjeder innen marin sektor, jord og skog. En sentral forutsetning for å lykkes med utviklingen av en bærekraftig bioøkonomi er å etablere en kunnskapsflyt på tvers av fag og etablerte sektorer og næringer. Disse medlemmer vil legge til rette for en bred og sterk bioøkonomi i Norge, og mener det er behov for en målrettet satsing innen både grønn og blå sektor.

Gjennom økt forskning innen marin sektor vil disse medlemmer legge grunnlaget for nye verdikjeder og nye produkter basert på ressursene i havet. Disse medlemmer vektlegger betydningen av en sterk og lønnsom bearbeidingsindustri som en forutsetning for å lykkes. Arbeiderpartiet vil legge til rette for at det offentlige kan bidra til pilotering og demo-anlegg innen havbruk, bl.a. gjennom økte rammer til miljøteknologiordningen. Disse medlemmer viser til at regjeringen har avviklet det marine verdiskapingsprogrammet i Innovasjon Norge, noe som er beklagelig. Det må satses mer på forskning, utvikling og innovasjon innen denne sektoren, ikke mindre.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å etablere et nytt verdiskapingsprogram for havet i Innovasjon Norge. Det foreslås også en bevilgning på 25 mill. kroner til forskningssentre for havrommet, etter modell av forskningssentre for miljøvennlig energi (FME), som i samarbeid med bedrifter skal tette gapet mellom forskning og næringsliv.

Disse medlemmer viser til at sjømatnæringen er avhengig av god infrastruktur rundt om i landet. Arbeiderpartiet ser det som viktig at investeringer i og vedlikehold av fiskerihavner fortsatt skal være et statlig ansvar.

3.3.3 *Kristelig Folkeparti*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti peker på at norsk fiskerinæring i generasjoner har vært en viktig næring som både har stor betydning for lokalsamfunnene langs kysten og for hele landets velferd. Ikke minst er fiskerinæringen en viktig verdiskaper og eksportnæring for Norge. Dette

medlem mener det er gledelig at en god norsk fiskeriforvaltning ført under skiftende regjeringer har gjort at fiskebestandene nå stort sett er høye.

Dette medlem viser til at sjømatnæringen er viktig både på grunn av den direkte innvirkningen og ringvirkningene næringen har på lokalsamfunnene langs kysten, men også på grunn av rollen næringen har som en av de største verdiskapende næringene i Norge. Dette medlem viser til at norsk sjømat er en av våre viktigste eksportvarer, nest etter olje og gass, og at Norge eksporterer sjømat til omtrent 140 land. Dette medlem mener derfor det er avgjørende med stabile rammevilkår for å opprettholde lønnsomheten og øke internasjonale markedsandeler.

Dette medlem viser til at deltakerloven og fiskesalgslagsloven er viktige pilarer for å forvalte felles fiskeriressurser, og mener kvotesystemet må opprettholdes for å sikre en langsiktig og bærekraftig avkastning.

Dette medlem mener det bør være et mål at mer av fisken blir videreforedlet i Norge. Dette medlem viser til at frakt av fersk fisk til Østen for bearbeiding og retur til markedet i Europa er både miljømessig feil og dårlig for distriktsarbeidsplasser knyttet til næringen. Dette medlem understreker at det må reageres strengt mot dumping av fisk og uriktig rapportering, samtidig som man legger til rette for levering av bifangst. Straffereaksjonene for forsettlig ressurskriminalitet må skjerpes.

Dette medlem ønsker å styrke lønnsomheten i fiskerinæringen og sikre en fiskerinæring med forankring i distriktene.

Økt forståelse for næringskjedene i havet er en grunnstein for bærekraftig beskatning av fiskeressursene. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås 10 mill. kroner til bestandsforskningen i regi av Havforskningsinstituttet. Dette medlem mener dette vil gi en bedre

forståelse for hvordan høsting av ressurser i ett ledd av næringskjeden påvirker resten av kjeden, og gi bedre grunnlag for bærekraftig forvaltning og økt verdiskapning. Dette medlem mener havbruksnæringen er en viktig næring langs hele norskekysten som gir viktige distriktsarbeidsplasser.

Dette medlem viser til at bestander av villaks representerer betydelige verdier som næringsgrunnlag for rettighetshaverne og som grunnlag for turisme i en rekke lokalsamfunn. Villaksen er også en viktig kilde til rekreasjon og naturopplevelser. For oppdrettsnæringen utgjør livskraftige bestander av villaks både grunnlaget for dagens næring og en viktig genetisk ressurs for fremtidig utvikling.

Dette medlem mener at potensialet fra havet er større enn bare fiskeri og havbruk, og mener det ligger store verdier i høsting av et større spekter av ressurser i havet. Dette medlem mener det alltid må ligge et føre var prinsipp til grunn for slik høsting og fangst. Dette gjør at forskning og kunnskap er av den største betydning, og at ressurser må investeres i kunnskapsinnhenting. Dette medlem viser til at kysten og havet har evigvarende og fornybare ressurser i stort omfang som kan komme alle framtidige generasjoner til gode. Dette forutsetter at god forvaltning legges til grunn for all høsting av ressurser.

3.3.4 Senterpartiet

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener forvaltningen av fiskeriressursene må gjøres i evighetens perspektiv. Forskning som kan gi økt kunnskap om situasjonen i havet, er viktig, og Senterpartiet vil derfor styrke bestandsforskningen med 20 mill. kroner. For å opprettholde lokale fiskerimiljøer og en variert flåtestruktur foreslår vi også å øke føringstilskuddet og fiskerifradraget.

Kap.	Post	Bokført (mill. kr)
917	1	Fiskeridirektoratet. Administrasjon -3
919	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene. Føringstilskudd 5
925	1	Bestandsforskning 20

3.3.5 Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Norge, med vår lange kyststripe og fem ganger så mye hav som land, rår over store fornybare ressurser. Dersom ressursene utnyttes optimalt, er det potensial for en verdiskaping som kan være større og mer varig enn oljeinntektene. Med gode rammevilkår kan sjømatnæringene sikre vekst og inntektsgrunnlag langs hele kysten vår. Norge har innen fiskeri, havbruk og marin bioteknologi et stort konkurransefortrinn ut fra naturgitte forutsetninger og en omfattende kompe-

tanse utviklet gjennom generasjoner og gjennom målrettet forskning. Dette medlem vil utvikle en sjømatpolitikk som sikrer en konkurransedyktig og allsidig sjømatnæring.

Dette medlem mener det er en forutsetning at Norge gjennom en aktiv handelspolitikk får redusert sine handelshindringer, og at Norge får fri markedsadgang for sjømat til EU og de øvrige viktigste markeder på globalt plan. Norge har i dag ikke frihandel med noen av de 15 viktigste sjømatmarkedene. En slik friere markedsadgang vil være essensielt for økt

verdiskaping i hele verdikjeden for sjømat. Regelverket innenfor alle deler av sjømatsektoren må forenkles og ha som hovedmål å sørge for miljøvennlig, bærekraftig forvaltning og lokal verdiskaping.

Dette medlem mener at fiskeressursene er en nasjonal ressurs og skal forvaltes nasjonalt.

Dette medlem er av den oppfatning at den tradisjonelle fiskerinæringen skal reguleres gjennom kvotebestemmelser, slik at langtidsbeskatningen ikke er større enn det økologisk bærekraftige. Det må reageres strengt på overtredelser og andre former for juks med disse kvotene. Norge må i internasjonale forhandlinger være en pådriver for å få et bærekraftig fiske. Fastsetting av kvoter må så langt som mulig bygge på økosystemforvaltning, slik at beskatning av en art ikke truer langtidsutbytte fra andre arter. Internasjonale avtaler og effektiv kontroll må sikre den økologiske balansen.

Dette medlem viser til Innst. 361 S (2014–2015) i forbindelse med Stortingets behandling av Meld. St. 15 (2014–2015) Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett. Dette medlem er fornøyd med at det er igangsatt et arbeid for å gjennomgå gjeldende lakselusreguleringer for å tilpasse regelverket til næringens nye rammebetingelser, der hensynet til fiskehelse og fiskevelferd på den enkelte lokalitet, samt samlet belastning innenfor produksjonsområder, ivaretas. Videre utarbeides det en strategi mot rømming som tar utgangspunkt i en nullvisjon. De ulike vedtak, pågående strategier og fremtidige nye produksjonsområder med dertil hørende nye risikoprofiler vil gjøre oppdrettsnæringen mer miljømessig bærekraftig over tid. Dette medlem mener at det i større grad enn i dag må gjøres mer for å styrke arbeidet mot lakselus, og foreslår derfor at Mattilsynets kontroll av lakselus styrkes under rammeområde 11. Dette medlem viser videre til forslag under rammeområde 13 om en betydelig styrking av arbeidet med bevaring av villaksstammen.

Dette medlem mener at Norge innen fiskeri, havbruk og marin bioteknologi har et stort konkurransefortrinn ut fra naturgitte forutsetninger og en omfattende kompetanse utviklet gjennom generasjoner, samt målrettet forskning. Norge har også et enormt potensial for å produsere sunn og klimavennlig mat fra havet. Norge har et potensial til å øke den marine verdiskapingen. Dette medlem mener det skal skje gjennom en kombinasjon av vekst på bærekraftige premisser i fiske og oppdrett, og en sterk satsing på nye framvoksende marine næringer, blant annet krill, økt algeproduksjon og foredling av tare til medisiner, kosmetikk og matvarer.

Dette medlem viser til at det fortsatt er nødvendig med en høyt prioritert bestandsforskning. Ved en slik økt prioritering vil Norge kunne få et mer presist grunnlag for å fastsette kvoter og bedre ressursutnyttelse. Økt bestandsforskning vil også i fremtiden kunne skape økt vekst og verdiskaping for fiskerinæringen. Dette medlem viser til at det i statsbudsjettet for 2016 ble satt av 10 mill. kroner ekstra for å styrke bestandsforskningen. Hvis man ser på den nåværende og potensielle totale verdiskaping i fiskerinæringen, og den målrettete prioritering for å styrke bestandsforskningen, mener dette medlem at det fremdeles må skje en høyere prioritering til bestandsforskningen.

Dette medlem mener det fortsatt er utfordringer med lus i norsk oppdrettsnæring og at Fiskeridirektoratets kontrollaktivitet på lus derfor må styrkes med 10 mill. kroner.

Dette medlem mener at satsing på føringstilskudd og et godt utbygd nett av mottaksstasjoner er avgjørende for å opprettholde en differensiert flåtestruktur. Uten dette vil det mange steder være umulig å være bosatt for yrkesfiskere med små båter, og det vil igjen føre til at verdifulle fiskeressurser ikke blir utnyttet.

På bakgrunn av dette foreslo Venstre i sitt alternative budsjett følgende konkrete endringer under rammeområde 10, Fiskeri:

Post.kap	Tekst	Bokført (mill. kr)
917.01	Fiskeridirektoratet	10,0
919.75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene	10,0
Sum ramme 10: fiskeri		20,0

3.3.6 Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at vi i dag ser at arbeidsledigheten er høy, og vi ser en nedgang i oljeindustrien. I en slik situasjon blir det ekstra viktig at vi gjør alt som står i vår makt for å fremme en politikk som sørger for arbeidsplasser og langsiktig verdiskaping i Norge. Vi må derfor føre en politikk for sjømatnærin-

ga som gjør at vi henter ut størst mulig verdi av fisken vår på bærekraftig vis, til samfunnets beste, til kystsamfunnenes beste og til næringas beste.

Disse medlemmer viser til at Norge er et havland, og uansett hvordan fremtiden blir, vil havet stå sentralt. Men satsingen må skje på en skånsom og bærekraftig måte. Sosialistisk Venstreparti foreslår derfor at innovasjonsprogrammet «Marin fremtid»

etableres, for å skape en industriell bærekraftig fremtid til havs. Dette medlem vil elektrifisere kysten gjennom ulike ordninger for å innfase elsjaker og generell elektrifisering av kysttransport.

Dette medlem vil understreke havressurslovas viktige formulering av den sentrale ideen i norsk fiskeripolitikk: Fisken hører fellesskapet til og skal komme kystsamfunnene til gode. I dag trues disse prinsippene av en feilslått politikk fra regjeringen, som i praksis svekker kystflåten og kystsamfunnene. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti har foreslått å grunnlovsfeste prinsippene i § 1 og § 2 i Havressurslova for å sikre at disse blir gjeldende også for kommende generasjoner.

Dette medlem viser til at fiskekvoter i dag samles på færre og færre hender, samtidig som de flyttes sørover. Dette medlem vil stoppe denne utviklingen og heller legge til rette for en politikk der kystsamfunn og de mindre båtene også kan ta del i næringa.

Dette medlem venter på regjeringens behandling av pliktkommisjonens anbefalinger og vil understreke hvor viktig det er å finne en løsning som kommer kystsamfunnene til gode. Forslaget fra pliktkommisjonen betyr i praksis at størstedelen av ressursene tildeles de store trålerne, mens lokalsamfunnene blir sittende igjen med veldig lite. Det er en misforstått løsning som overser den historiske bakgrun-

nen for pliktsystemet, at formålet var å legge til rette for verdiskaping og arbeid langs hele kysten.

Dette medlem vil legge til rette for at mer av fisken leveres fersk på land i stedet for å bli fraktet som frossenfisk ut av landet. Sosialistisk Venstreparti vil gjennomføre tiltak som bidrar til at mer fersk fisk leveres på land. Samtidig vil man satse på teknologi og roboter som kan bidra til god bearbeiding av fisken på land.

Dette medlem mener det er veldig viktig å legge til rette for ungdom som vil inn i fiskerinæringa. I dag ser vi at fiskeriministeren og regjeringen lukker døren for stadig flere unge som vil leve av å fiske. Prisen på kvoter har gått i taket, og det kan være dyrere å få seg en fiskekvote enn å få seg et hus. Dette medlem vil snu denne utviklingen.

Dette medlem mener at fiskerinæringas fremtid er å utnytte alt råstoffet. I en tid der Norge mer enn på lenge trenger kraftfull satsing på nye arbeidsplasser og økt verdiskaping, trenger vi offensiv politikk og støtte fra myndighetene for å fremme innovasjon og nyskaping på dette området.

3.3.7 Oppsummering av fraksjonenes primærforslag under rammeområde 10

I tabellen nedenfor er de ulike fraksjonenes primærforslag under rammeområde 10 presentert.

Tabellen viser Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre sitt forslag på rammeområde 10, og de alternative budsjettene til Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti slik de framkommer i finansinnstillingen. Bare kapitler/poster med avvikende forslag til bevilgning er tatt med. Avvik i forhold til regjeringens forslag i parentes.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF, V	A	Sp	SV
Utgifter (i tusen kroner)							
917		Fiskeridirektoratet					
	1	Driftsutgifter	407 700	409 100 (+1 400)	407 700 (0)	404 700 (-3 000)	412 700 (+5 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	10 500	10 469 (-31)	10 500 (0)	10 500 (0)	10 500 (0)
919		Diverse fiskeriformål					
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	8 000	8 000 (0)	8 000 (0)	8 000 (0)	355 000 (+347 000)
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene	36 200	36 200 (0)	41 200 (+5 000)	41 200 (+5 000)	36 200 (0)
		Sum utgifter	559 350	560 719 (+1 369)	564 350 (+5 000)	561 350 (+2 000)	911 350 (+352 000)

Inntekter (i tusen kroner)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF, V	A	Sp	SV
3917		Fiskeridirektoratet					
	5	Saksbehandlingsgebyr	17 500	17 446 (-54)	17 500 (0)	17 500 (0)	17 500 (0)
	22	Inntekter ordningen fiskeforsøk og utvikling	4 400	4 388 (-12)	4 400 (0)	4 400 (0)	4 400 (0)
		Sum inntekter	33 000	32 934 (-66)	33 000 (0)	33 000 (0)	33 000 (0)
		Sum netto	526 350	527 785 (+1 435)	531 350 (+5 000)	528 350 (+2 000)	878 350 (+352 000)

3.4 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitlene under rammeområde 10

Komiteen viser til at det 3. desember 2016 ble inngått avtale om statsbudsjettet for 2017 mellom regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet, og Kristelig Folkeparti og Venstre. Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2016–2017) med løse forslag 5. desember 2016. Det vises videre til de respektive merknader i denne innstillingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen og Innst. 2 S (2016–2017), hvor det er vedtatt innføring av lik CO₂-avgift i ikke-kvotepliktig sektor i 2018. Flertallet viser til at fiskerinæringen og landbruket foreløpig er unntatt fra dette, og at det skal settes ned partssammensatte utvalg som skal vurdere muligheten for å innføre gradvis økt CO₂-avgift for disse sektorene og foreslå andre klimatiltak. Flertallet understreker at dette arbeidet skal skje under forutsetning av at distriktspolitiske, landbrukspolitiske og fiskeripolitiske målsettinger ivaretas. Flertallet mener det er viktig at de partsammensatte utvalgene er bredt sammensatt med representanter fra ulike deler av disse næringene, og viser til at dette utvalget også skal se på andre tiltak med positive klimaeffekter.

Flertallet understreker at produksjon av fiske, fiskeolje og fiskefôr er en del av fiskerinæringen og derfor også foreløpig skal unntas lik CO₂-avgift. Flertallet peker på at disse fabrikkene i hovedsak bruker mineralolje som energikilde og dermed betaler redusert CO₂-avgift. Flertallet viser til at en økning i avgifter vil redusere konkurranseevnen og vil kunne stimulere til flere landinger av fangst i andre land med lavere avgiftsnivå.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås at regjeringen skal sette i gang forhandlinger med transportnæringen med sikte på å

opprette et CO₂-fond etter modell av NO_x-fondet. Fondet skal omfatte vare- og tungtransporten, og det skal også vurderes om skip og fiskebåter skal omfattes.

Disse medlemmer viser også til at Arbeiderpartiet foreslo å forsterke målsettingene innenfor grønn skipsfart ved nye mål om innblanding av 20 pst. biodiesel til lasteskip og 20 pst. biodiesel i fiskeflåten.

Komiteens medlem fra Senterpartiet er kritisk til at det settes i gang en prosess der man vurderer en CO₂-avgift for fiskeri- og landbruksnæring. Dette medlem mener at økt norsk matproduksjon vil være et viktig grep for å redusere CO₂-utslippene globalt. Avgift på f.eks. produksjon av storfekjøtt eller utslipp ved fangst av fisk vil svekke norsk matproduksjon.

Komiteen viser til at fiskebestandene trekker nordover, noe som gir økt aktivitet for fiske- og fangstfartøy og potensial for ny næringsvirksomhet på Svalbard. Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede muligheter for fiskeindustri på Svalbard.»

3.4.1 Kap. 917 Fiskeridirektoratet

Det foreslås bevilget kr 486 000 000 på kap. 917.

Komiteen viser til at Fiskeridirektoratet er det sentrale rådgivende og utøvende forvaltningsorganet for fiskeri- og havbruksnæringen. Fiskeridirektoratets hovedmål er å fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø. De faglige oppgavene i Fiskeridirektoratet er delt i tre virksomhetsområder: havressursforvaltning, havbruksforvaltning og marin arealforvaltning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti,

Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, viser til regjeringens omtale av Veterinærinstituttet, hvor det står:

«I 2017 skal instituttet prioritere kunnskapsutvikling og faglig arbeid som kan understøtte målene regjeringen har presentert i Meld. St. 16 (2014–2015) Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett.»

Flertallet vil understreke at Veterinærinstituttets faglige arbeid skal ta utgangspunkt i uavhengig forskning. Dette er fundamentalt for tilliten til at beslutninger hviler på best mulig faglig grunn. Instituttet står derfor fritt til også å prioritere forskning som ikke understøtter målene i Meld. St. 16 (2014–2015) dersom en finner faglige grunner til dette, innenfor rammene av instituttets virksomhet.

Komiteen gjør oppmerksom på at det er Stortingets behandling av stortingsmeldingen gjennom Innst. 361 S (2014–2015) som er det overordnede styringsdokumentet for regjeringens arbeid med norsk lakse- og ørretoppdrett.

Komiteen har merket seg at håndhevelsen av landingsforskriften 1. januar 2015 skal iverksettes fra 1. januar 2017. Komiteen vil henstille til at håndhevelsen blir smidig og fleksibel, at bedriftene blir gitt tilstrekkelig tid til å få nødvendige systemer på plass, og at en finner løsninger som ivaretar også de små bedriftene på en akseptabel måte uten for mye byråkrati.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti er uroet over den skjerpede administrative byrden som pålegges sjømatbedriftene når nye krav om journalføring for fiskemottakene iverksettes fra 1. januar 2017.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen revurdere de nye journalføringskravene etter landingsforskriften.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at den forrige regjeringen startet arbeidet med denne forskriftsendringen og endelig forskrift som vil bli iverksatt fra 1. januar 2017, vil være justert basert på høringsinnspill fra næringen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, viser til Stortingets enstemmige

vedtak nr. 919 (2015–2016), 15. juni 2016, vedrørende instruksendringen:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å implementere forslagene fra Fiskarlaget og melde tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Flertallet registrerer at instruksene ikke er endret. Regjeringen har ikke meldt tilbake til Stortinget hvilke vurderinger som er gjort av forslagene fra Fiskarlaget. Flertallet ber om at en oversikt over utviklingen i de berørte flåtegruppene siden instruksene kom, og utfallet av vurderingen av forslagene fra Fiskarlaget, blir forelagt Stortinget senest i forbindelse med oppfølgingen av Eidesen-utvalgets NOU.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Fiskeridirektoratets tall som viser hvordan salget av torskekvoter ut av Finnmark og Troms har skutt fart etter at reglene for hhv. fartøysbegrensninger og fylkesbegrensninger ble endret. Fiskarlagene er bekymret for utviklingen.

Dette medlem viser til Stortingets behandling av sjømatindustrimeldingen, Innst. 215 S (2015–2016), hvor komiteen uttalte:

«Komiteen mener at effektivisering av endringsforslag vedrørende strukturering bør avvende Eidesen-utvalgets arbeid, slik at man får en helhetlig tilnærming til strukturpolitikken, og dermed synliggjort hvilke konsekvenser disse endringene vil gi.»

Det samme kom til uttrykk fra en samlet komité i behandlingen av instruksaken i Innst. 416 S (2015–2016), hvor komiteen uttalte:

«Komiteen viser til at Stortinget vil foreta en helhetlig behandling av strukturspørsmål i fiskeflåten som en del av oppfølgingen etter regjeringens ekspertutvalg som skal utrede hvordan kvotesystemet for fiskeflåten bør være i framtiden.»

Dette medlem konstaterer at den samlede effekten av de to regelendringene innen størrelsesbegrensninger og fylkesbegrensninger bidrar til vesentlige endringer i fiskeflåten. Dette er ikke i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Det foreslås bevilget kr 407 700 000 på post 1.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der bevilgningen til Fiskeridirektoratets arbeid med kontroll av lakselus økes med 5 mill. kroner og bevilgningen til direktoratets driftsutgifter for øvrig reduseres med 2,5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår å redusere administrasjonskostnadene i Fiskeridirektoratet med 3 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative statsbudsjett, hvor man øker post 1 med 5 mill. kroner for å styrke pilotprosjektet for grønn oppdrettsteknologi i Hardangerfjorden.

3.4.2 *Kap. 919 Diverse fiskeriformål*

Det foreslås bevilget kr 73 350 000 på kap. 919.

Komiteen viser til at bevilgningen skal fordeles som tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, tilskudd til velferdsstasjoner, tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere, erstatninger, tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, tilskudd til fiskeriforskning og tilskudd til informasjon om ressursforvaltning.

POST 60 TILSKUDD TIL KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER

Det foreslås bevilget kr 8 000 000 på post 60.

Komiteen viser til behandlingen av sjømatindustrimeldingen, der et samlet Storting gikk inn for opprettelse av et havbruksfond. Stortinget slo også fast betydningen av forutsigbare og langsiktige inntekter til kommunene for å sikre fremtidig areal til havbruksmeldingen. Havbruksfondet ble opprettet 1. januar 2016. 80 pst. av innbetalinger fra kapasitetsvekst og nye konsesjoner skal tilfalle fondet. Fordelingsnøkkel på disse er 70 pst. til kommunene og 10 pst. til fylkeskommunene. 20 pst. tilfaller staten. Komiteen konstaterer at det nesten ikke er kommet innbetalinger til fondet, og understreker at innbetalinger vedrørende kapasitetsvekst og konsesjoner som er kommet etter 1. januar 2016, skal tilfalle fondet og fordeles etter overnevnte fordelingsnøkkel.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor man foreslår en ny ressursrente for oppdrettsnæringen som skal komme kommuner og fylkeskommuner til gode. Gjennom å innføre en grunnrente på produksjonen av laks og ørret på 25 øre/kg, vil dette kunne bidra til at lokalsamfunn får ta del i en større del av verdiskapingen som skjer i havbruksnæringen. Det foreslås at grunnrenten går inn i dagens havbruksfond og fordeles etter nøkkelen 80 pst. til kommunene og 20 pst. fylkeskommunene. Grunnrenten betales årlig og kommer i tillegg til dagens engangsavgift på konsesjonene.

POST 75 TILSKUDD TIL NÆRINGSTILTAK I FISKERIENE, KAN OVERFØRES.

Det foreslås bevilget kr 36 200 000 på post 75.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, mener at satsingen på føringstilskudd og et godt utbygd nett av mottaksstasjoner er avgjørende for å opprettholde en variert flåtestruktur. Uten dette vil det mange steder være umulig å være bosatt for yrkesfiskere med små båter, og det vil igjen føre til at verdifulle fiskeressurser ikke blir utnyttet. I mange år har det vært en utvikling mot stadig færre fiskebedrifter. Flertallet frykter at denne trenden vil fortsette, og for å snu utviklingen er føringstilskudd særdeles viktig.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til partiets alternative budsjett, der det foreslås å øke føringstilskuddet med 5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der man foreslår å øke føringstilskuddet med 5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative budsjett foreslo at bevilgningene til «Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene» økes med 10 mill. kroner.

3.4.3 *Kap. 925 Havforskningsinstituttet*

Forslag til bevilgning behandles i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der bevilgningen til Havforskningsinstituttets arbeid mot lakselus økes med 6,5 mill. kroner, der tilskuddet til Havforskningsinstituttets arbeid med bestandsforskning økes med 2 mill. kroner, og der arbeidet i Norwegian Blue Forest Network styrkes med 3 mill. kroner.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, mener mer bestandsforskning er nødvendig for en best mulig forvaltning av våre fiskeressurser. Flertallet mener vi er avhengige av å forstå sammenhengene i havet og hvordan beskatning av én art påvirker en annen. Dette gir bedre mu-

ligheter til å sette korrekte kvoter og oppnå maksimal verdiskaping.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til partiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen til ressursforskning med 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å bevilge 10 mill. kroner til bestandsforskning.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett der man foreslår å styrke bestandsforskningen med 20 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett der man øker bestandforskningen med 27,9 mill. kroner.

3.4.4 Oppsummering av fraksjonenes bevilgningsforslag

I tabellen nedenfor er det laget en oversikt over de ulike partienes forslag til bevilgning innenfor rammeområde 10 på kapittel- og postnivå.

I henhold til Stortingets forretningsorden § 43 femte ledd kan det i fagkomiteene ikke utformes forslag til bevilgningsvedtak som avviker fra de rammer Stortinget har vedtatt.

Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 10

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF, V
Utgifter (i tusen kroner)				
917		Fiskeridirektoratet		
	1	Driftsutgifter	407 700	409 100 (+1 400)
	21	Spesielle driftsutgifter	10 500	10 469 (-31)
		Sum utgifter	559 350	560 719 (+1 369)
Inntekter (i tusen kroner)				
3917		Fiskeridirektoratet		
	5	Saksbehandlingsgebyr	17 500	17 446 (-54)
	22	Inntekter ordningen fiskeforsøk og utvikling	4 400	4 388 (-12)
		Sum inntekter	33 000	32 934 (-66)
		Sum netto	526 350	527 785 (+1 435)

4. Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 11)

4.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster i rammeområde 11

(90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet)

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
Utgifter			
<i>Landbruks- og matdepartementet</i>			
1100		Landbruks- og matdepartementet	
	1	Driftsutgifter	163 144 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 545 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 693 000
	50	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	290 000
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet	
	50	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Veterinærinstituttet	95 938 000
1115		Mattilsynet	
	1	Driftsutgifter	1 351 510 000
	22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	13 419 000
	71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	4 200 000
1136		Kunnskapsutvikling m.m	
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap, Norsk institutt for bioøkonomi	226 646 000
1138		Støtte til organisasjoner m.m.	
	70	Støtte til organisasjoner, <i>kan overføres</i>	29 509 000
	71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	1 251 000
	72	Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk (NORSØK)	5 000 000
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	
	71	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	24 019 000
1142		Landbruksdirektoratet	
	1	Driftsutgifter	225 564 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 299 000
	50	Arealressurskart	7 617 000
	60	Tilskudd til veterinærdekning	142 664 000
	70	Tilskudd til fjellstuer	808 000
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	4 400 000
	72	Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, <i>overslagsbevilgning</i>	302 000
	73	Tilskudd til erstatninger mv. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i>	55 610 000
	74	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	1 000 000
	80	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i>	500 000
1148		Naturskade - erstatninger	
	71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	169 000 000
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	95 570 000
	73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, <i>kan overføres</i>	42 247 000
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	21 500 000
	50	Tilskudd til Landbrukets Utviklingsfond	1 148 053 000
	70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	315 100 000
	71	Tilskudd til erstatninger m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	43 000 000
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	3 298 535 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	7 965 410 000
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	246 380 000
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 541 954 000
1151		Til gjennomføring av reindriftsavtalen	
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	31 600 000
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	6 100 000
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	74 200 000
	79	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	2 600 000
1161		Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn	
	70	Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver	14 215 000
	75	Tilskudd til oppsyn i statsallmenninger	10 156 000
		Sum utgifter rammeområde 11	17 384 548 000

Inntekter

Inntekter under departementene

4100		Landbruks- og matdepartementet	
	1	Refusjoner m.m.	117 000
	30	Husleie	910 000
4115		Mattilsynet	
	1	Gebyr m.m.	193 764 000
	2	Driftsinntekter og refusjoner m.m.	5 731 000
4136		Kunnskapsutvikling m.m.	
	30	Husleie, Norsk institutt for bioøkonomi	20 286 000
4142		Landbruksdirektoratet	
	1	Driftsinntekter, refusjoner m.m.	41 496 000
		Sum inntekter rammeområde 11	262 304 000
		Netto rammeområde 11	17 122 244 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2017 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1115 post 1	kap. 4115 post 2
kap. 1137 post 54	kap. 5576 post 70
kap. 1142 post 1	kap. 4142 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, med et beløp som tilsvarer

merinntektene fra salg av eiendom. Ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2017 kan overskride bevilgningen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 1 Driftsut-

gifter, med inntil 0,5 mill. kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2017 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade, erstatninger	40,5 mill. kroner
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	75,0 mill. kroner

V

Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2017 kan selge innkjøpt og opprinnelig statseiendom for inntil 25 mill. kroner.

4.2 Rammevedtak rammeområde 11

Ved Stortingets vedtak av 5. desember 2016 er netto utgiftsramme for rammeområde 11 fastsatt til kr 17 162 579 000. Dette er 40 335 000 kroner mer enn framlegget fra regjeringen Solberg i Prop. 1 S (2016–2017).

4.3 Hovedprioriteringer og primærstandpunkter fra de ulike fraksjoner

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017) fremmer verdiskaping og økt produktivitet i norsk økonomi gjennom gode rammebetingelser for næringslivet, utvikler omstillingsevnen og styrker dermed den norske konkurransekraften. Budsjettavtalen forsterker klimaforliket, gjennomfører et grønt skatteskifte og legger til rette for utvikling av ny lavutslippsteknologi og flere grønne arbeidsplasser.

Flertallet viser til at regjeringen bygger sin politikk på effektiv bruk av samfunnets ressurser. Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektivitetsreform legger til rette for dette. Flertallet viser i denne sammenheng til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der effektivitets-

prosenten heves til 0,8 pst. Produktivitetskommissjonen var tydelig på at produktiviteten må løftes også i offentlig sektor. Effektivitetskravet følger opp dette.

4.3.1 Høyre og Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at regjeringen gjennom de tre siste jordbruksoppgjørene har lagt om til et taktskifte i norsk landbrukspolitikk. Det legges til rette for økt norsk matproduksjon blant annet ved å øke konsesjonsgrenser, produksjonskvoter og slakte-tilskudd, og for at bønder i større grad skal få utnytte gårdens samlede ressurser ved å styrke satsningen på andre landbruksbaserte næringer. De tre siste jordbruksoppgjørene har også vært tidenes forenkling i jordbruket. Siden regjeringsskiftet har jordbruket for øvrig hatt en solid inntektsvekst, og vi har sett en økning i matproduksjon i Norge. Disse medlemmer viser til at regjeringen har lagt stor vekt på forenkling og målretting av virkemidlene slik at jordbruksoppgjørene samlet bidrar til økt matproduksjon og verdiskaping.

Disse medlemmer viser til at regjeringen og stortingsflertallet vil legge til rette for landbruk over hele landet, og at dette krever differensiert virkemiddelbruk. Disse medlemmer mener at årets jordbruksavtale, som ble inngått mellom staten og Norges Bondelag 15. mai 2016, følger opp dette på en god måte. Gjennom årets jordbruksavtale er endringene regjeringen fikk flertall for i fjor, befestet også av Norges Bondelag. Det betyr bedre vilkår for heltidsbønder, og at det lønner seg mer å produsere mat i Norge, noe disse medlemmer mener er svært viktig for norsk landbruks fremtidige utvikling.

Disse medlemmer vil gi bonden større frihet til å være selvstendig næringsdrivende samt ha større

råderett over egen eiendom. Retten til å disponere over egen eiendom anses av disse medlemmer som en grunnleggende rettighet.

Disse medlemmer viser til at regjeringen vil satse på alternativ næringsutvikling for å gi grunnlag for en mer fremtidsrettet landbruksproduksjon. Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Meld. St. 31 (2014–2015) Garden som ressurs – marknaden som mål, som synliggjør hvordan potensialet for økt verdiskaping og innovasjon innen de landbruksbaserte næringene, utenom tradisjonelt jord- og skogbruk, kan utløses. Disse medlemmer viser til viktigheten av at politikken som føres, skal legge til rette for vekst og utvikling uavhengig av størrelsen på gårdsbruket. Disse medlemmer mener også at landbruksgründere skal kunne utnytte det totale ressursgrunnlaget i inn- og utmark på landbrukseiendommen uten unødvendige hindre, og viser til regjeringens arbeid med å se på en rekke forenklinger generelt og forenklinger i regelverk spesielt, for å stimulere til vekst og utvikling.

Disse medlemmer ønsker å videreføre regjeringens mål om forenkling, fornying og forbedring av norsk landbrukspolitikk i 2017. Det er viktig og riktig å legge til rette for en moderne og ressurseffektiv matproduksjon, bygd på strenge krav til mattrygghet. God dyrehelse og god dyrevelferd er viktig for produksjon av trygg mat og for omdømmet til norsk matproduksjon. Regjeringen har vedtatt en nasjonal strategi mot antibiotikaresistens for 2015–2020. Globalt er antibiotikaresistens et betydelig og voksende problem som medfører store belastninger på helsevesenet og mange dødsfall. Disse medlemmer viser til at regjeringen styrker kampen mot antibiotikaresistens i fjørfe- og svineholdet ved å øke bevilgningen til overvåking, forskning og kunnskapsutvikling ved Veterinærinstituttet, og viderefører målsettingen om å hindre at antibiotikaresistente MRSA-bakterier får fotfeste i norsk svinehold. Disse medlemmer påpeker viktigheten av en slik satsing, da slike bakterier kan smitte mellom dyr og mennesker. Norge har blant verdens reneste og tryggeste landbruks- og matproduksjon, og det er et konkurransefortrinn både i hjemmemarkedet og for norsk eksport av landbruksprodukter. Dette må vi ivareta og bygge videre på.

Disse medlemmer viser til viktigheten av å legge til rette for bedre utnytting av skogressursene. Skognæringen vil være viktig for å skape nye arbeidsplasser og verdiskaping i tiden fremover. Skog og tre lagrer også karbon, samtidig som trevirke kan være et klima- og miljøvennlig alternativ til fossil energi.

Disse medlemmer viser til regjeringens ambisjon om å bedre infrastrukturen i skogbruket. Norge har den laveste skogsveidekningen i Skandinavia.

Utbygging av nye skogsveier har vært en viktig prioritet for denne regjeringen. Siden 2013 har innsatsen blitt doblet på bygging av tømmerkaier og innsatsen på skogsveier økt med 80 prosent. En stor del av de eksisterende skogsveiene er gamle, og det er derfor viktig at det investeres i nye.

Disse medlemmer viser til regjeringens arbeid med å innhente kunnskap om hvordan jordbruket kan redusere klimagassutslippene sine, samt at kunnskap om hvordan landbruket kan tilpasse seg et klima i endring, vil ha høy prioritet.

Disse medlemmer ønsker at flere som begår kriminalitet mot dyr, skal straffes for dette, og setter derfor pris på at regjeringen høsten 2016 utvider dyrepolitioordningen slik at den nå omfatter både Sør-Trøndelag og Rogaland.

Disse medlemmer viser til regjeringens ambisjon om å øke produktivitet og effektivitet i landbruks- og matforvaltningen, der Landbruks- og matdepartementet nå arbeider med avbyråkratisering og forenkling av forvaltningen.

4.3.2 Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener regjeringen er for passiv i å skape flere jobber basert på norske ressurser. Jobb til alle er jobb nr. 1. Det fremlagte budsjettforslaget fra regjeringen er etter disse medlemmers oppfatning for svakt til å skape flere jobber. Det avgjørende er å ha bedrifter og et næringsliv som driver lønnsomt og har vekst i hele landet. Norge har heldigvis næringer og områder der det går bra. Dette gjelder særlig den delen av næringslivet som nyter godt av lav kronekurs. Fallende oljepriser har medført lavere investeringer i petroleumsrelatert virksomhet, og mange bedrifter i den maritime klyngen og leverandørindustrien sliter. Mange har mistet jobben og er usikre på framtiden. Disse medlemmer mener derfor at aktivitet med jord og skog blir svært viktig for Norge, som basis også for bl.a. matindustri, reiseliv og andre næringer. I et grønt skifte vil satsing på jord og skog spille en avgjørende rolle. Satsing på bioenergi må få større politisk oppmerksomhet også fra regjeringens side. Regjeringens stadige angrep på viktige bærebjelker i jord- og skogpolitikken er alvorlig i en tid hvor alle ressurser burde vært brukt til å få god og bærekraftig vekst samt sikre god kapitaltilgang, lønnsomhet og rekruttering.

Disse medlemmer ser det som uheldig at regjeringen, til tross for lovnader før valget, kommer med stadige skatteskjerpelser for landbruket. Disse medlemmer støtter ikke forslaget om å skattlegge investeringsmidler til landbruket under BU-ordningen, da det vil svekke lønnsomheten spesielt i distriktslandbruket. Disse medlemmer mener dette ikke er forenlig med målsettingen om å øke norsk

matproduksjon og sikre rekruttering i landbruket. Disse medlemmer ser det også som uheldig at regjeringen foreslår at aksjeselskap skal kunne benytte seg av jordbruksfradraget, da det på sikt vil kunne føre til store endringer i eierstrukturen i norsk landbruk. Disse medlemmer støtter ikke dette forslaget.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede en fondsordning for investeringer i klimatiltak i landbruket.»

Disse medlemmer savner en bred satsing på å utvikle og forsterke norsk matproduksjon og sikre et landbruk over hele landet. Regjeringens iver etter å kutte i budsjettene har i løpet av de siste tre årene medført manglende offensiv satsing på det området som spiller en av de mest sentrale rollene i det grønne skiftet. For å sikre fremtidens velferd og samtidig redusere utslippene av klimagasser må Norge gjennomføre et omfattende grønt skifte. Verdiskaping og utvikling av verdikjeder basert på de fornybare ressursene fra jord, skog og marin sektor blir bærebjelker i en fremtidig bioøkonomi. Ved å ta utgangspunkt i naturressurser, teknologisk og industriell kompetanse vil næringslivet kunne utvikle høyverdige produkter og tjenester som vil være attraktive på hjemme- og eksportmarkedet.

Disse medlemmer er tilhengere av reelle gode forenklinger som i realiteten faktisk innebærer forenkling. Så langt har regjeringens tiltak for forenklinger i mange tilfeller resultert i forverring. Å fjerne tilskuddsordninger kan innebære redusert byråkrati, men kan i stor grad også innebære forverring om dette resulterer i redusert lønnsomhet.

Disse medlemmer er fortsatt svært skeptiske til at de frivillige krefter i landbruksfeltet skal få forverrede rammevilkår, og vil derfor øke tilskuddene til disse og ikke gjøre om støtten fra grunnstøtte til prosjektstøtte

Bioøkonomisk satsing

Disse medlemmer mener de sterke kompetansemiljøer og den industri Norge har, ligger i front når det gjelder å benytte biobaserte ressurser. Reduserte globale klimautslipp er avhengig av en bioøkonomi i vekst. En slik vekst gir nye muligheter for verdiskaping og verdikjeder innen marin sektor, jord og skog. En sentral forutsetning for å lykkes med utviklingen av en bærekraftig bioøkonomi, er å etablere en kunnskapsflyt på tvers av fag og etablerte sektorer og næringer.

Disse medlemmer vil legge til rette for en bred og sterk bioøkonomi i Norge, og mener det er behov for en målrettet satsing innen både grønn og

blå sektor. Skognæringen utvikler og investerer selv for å sikre langsiktig verdiskaping basert på norsk råstoff. Arbeiderpartiet mener også det offentlige må bidra med risikokapital og støtte til forskning og innovasjon som kan fremme omstilling og styrke konkurransekraften i skognæringen. Utvikling av nye produkter eller utvikling av nye verdikjeder basert på norsk produksjon kan skje både ved omstilling av eksisterende virksomhet og ved etablering av helt ny industri. God infrastruktur er også viktig, med skogsbilveier og tømmerkaier.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet vil kutte klimagassutslippene med 40 pst. innen 2030 for å oppfylle den internasjonale klimaavtalen fra Paris 2015. Da må utslippene i transportsektoren kuttet kraftig. Disse medlemmer ser på biodrivstoff som en nøkkel til å redusere utslippene. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke innblandingen av biodrivstoff – gjennom en forpliktende opptappingsplan for omsetningskravet for å nå målet om 40 pst. biodrivstoff innen 2030:

- 20 pst. i 2020
- 25 pst. i 2025 (en kontrollstasjon i 2022 hvor tilgangen på bærekraftig biodrivstoff vurderes som grunnlag for 2025-målet)
- 40 pst. i 2030

Disse medlemmer ser det som viktig å stimulere til produksjon av bærekraftig biodrivstoff i Norge, basert på norsk skog. Slik kan vi skape nye arbeidsplasser, samtidig som vi bidrar til å redusere klimagassutslippene.

Disse medlemmer viser til Innst. 9 S (2016–2017), der det foreslås at regjeringen skal utarbeide en strategi for en industriell verdikjede for bærekraftig biodrivstoffproduksjon basert på norsk biomasse blant annet fra norsk skog, og at strategien skal legges fram i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2017.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet vil bygge videre på de sterke kompetansemiljøene knyttet til genteknologi, plante- og dyrehelse og husdyravl, og vil også styrke kompetansemiljøene innen forskning og utvikling innen bioøkonomi. «Foods of Norway» er et godt eksempel. En vil støtte opp om viktige utviklingsprosjekter i industrien. Borregaard er et godt eksempel på en bedrift som ligger i front på dette området.

Disse medlemmer mener det offentlige må bidra til mer forskning og pilotering av blant annet dyrking av alger, tang, tare og skogressurser, enten det er som fôrstoff eller til bioenergi.

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2017 som i 2016 å utvikle det trebaserte innovasjonsprogrammet. Arbeiderpartiet er uenig i dette.

Disse medlemmer foreslår i sitt alternative budsjett en bevilgning på totalt 150 mill. kroner til en bioøkonomisatsing innen jord/skog og marin sektor. Det foreslås å opprette to verdiskapingsprogrammer i Innovasjon Norge – ett som innrettes mot havet, og ett mot landbasert bioøkonomi. Videre foreslås det bevilgninger på 50 mill. kroner til Forskningsrådet for å opprette forskningssentre for henholdsvis havet og landbasert bioøkonomi. Sentrene skal innrettes etter modell av forskningssentre for miljøvennlig energi (FME), som i samarbeid med bedrifter skal tette gapet mellom forskning og næringsliv.

Disse medlemmer mener det offentlige må bidra til forskning og innovasjon som kan fremme omstilling og styrke konkurransekraften til det norske næringslivet.

Kapitalsituasjonen innen primærnæringene er ulik. Den landbruksbaserte industrien er preget av liten lønnsomhet og begrenset tilgang på risikovillig kapital. Disse medlemmer mener politiske virkemidler må innrettes med sikte på å stimulere til innovasjon og kommersialisering med utgangspunkt i opparbeidede komparative fortrinn innen for eksempel plante- og dyrehelse, dyrevelferd, genetikk og en åpen og transparent produksjon.

Disse medlemmer mener kanaliseringspolitikken må videreføres for å sikre at egnede arealer over hele landet kan tas i bruk til matproduksjon. Dette vil gi en mest mulig optimal utnyttelse av det samlede produksjonsgrunnlaget. Det må fortsatt gis tilskudd for å gjøre det lønnsomt å drive småskala-landbruk i marginale områder. I tillegg vil disse medlemmer stimulere til tilstrekkelig volum i alle produksjoner, noe som er viktig for næringsmiddelindustrien.

Norge har spesielle forutsetninger for å lykkes innen den grønne bioøkonomien. Disse medlemmer er uenige i regjeringens næringsnøytrale politikk, og mener at en større del av fellesskapets innsats bør rettes inn mot disse områdene. Vi vil ta hele landet i bruk og bygge opp under at vi også i fremtiden skal ha matproduksjon over hele landet.

4.3.3 *Kristelig Folkeparti*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti peker på at det er tre mål som er viktige for Kristelig Folkeparti i utformingen av landbrukspolitikken: økt matproduksjon, landbruk i hele landet og økt rekruttering. Flere av disse målene er overlappende og har i stor grad felles løsninger. Den viktigste forutsetningen for økt matproduksjon er å ta i bruk alle tilgjengelige ressurser i hele landet. Den viktigste forutsetningen for at alle tilgjengelige res-

surser i hele landet tas i bruk, er å legge til rette for lønnsom drift i hele landet, noe som også fordrer tilretteleggelse for variert bruksstruktur. Økt lønnsomhet er også den viktigste forutsetningen for økt rekruttering.

Dette medlem viser til at store deler av rammeområde 11 er bundet opp av jordbruksforhandlingene. Dette medlem vil videreføre prinsippet om at det hvert år er et hovedoppgjør i landbrukssektoren som fastsetter overføringer over kap. 1150, målpriser og andre landbrukspolitiske virkemidler og ordninger. Et av de viktigste målene for norsk landbruk er økt matproduksjon. Også i landbruket er det behov for økt forskning og innovasjon for stadig å effektivisere og øke produktiviteten.

Dette medlem mener at familielandbruket har vært viktig for norsk matproduksjon gjennom generasjoner. Skal vi nå målet om økt matproduksjon, må hele landet tas i bruk, og vi trenger innovative bønder som ser muligheter og ønsker å investere i gårdsvirksomhet. Dette medlem viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2016–2017) foreslår å fjerne skattefritaket for bygdeutviklingsmidlene. Dette medlem mener dette er en særlig viktig ordning for unge bønder og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det kommer fram at Kristelig Folkeparti går imot regjeringens forslag. Dette medlem vil også gå imot regjeringens forslag om at jordbruksfradraget skal åpnes for AS. Dette medlem mener at et slikt forslag eventuelt hører hjemme i behandlingen av den varslede landbruksmeldingen, og mener at regjeringen heller skal komme tilbake med en vurdering av konsekvensene av å inkludere AS i jordbruksfradraget i denne meldingen, slik at Stortinget kan få en helhetlig vurdering og grunnlag for vedtak.

Dette medlem mener frivillige organisasjoner er en avgjørende ressurs for å styrke det norske samholdet og den sosiale kapitalen, samtidig som de gjør en viktig arbeidsinnsats for å styrke velferdssamfunnet. Dette medlem viser til at det i regjeringserklæringen står at: «Regjeringen vil bedre vilkårene for frivillige organisasjoner. De økonomiske ordningene må styrkes, reglene bli enklere og byråkratiet mindre.» Dette medlem er enig i dette og ønsker stabilitet og forutsigbarhet i tilskuddet til frivillige organisasjoner som får støtte fra Landbruks- og matdepartementet. Dette medlem støtter ikke regjeringens forslag om å legge om fra grunnstøtte til prosjektstøtte for disse organisasjonene.

Dette medlem peker på at Norge nå har 900 millioner kubikkmeter med skog – dobbelt så mye som på 60-tallet. Allikevel avvirkes det kun omtrent 11 millioner kubikkmeter skog i året, og mye av det som står igjen, vil nå råtne. Dette medlem peker på at det er avgjørende å ha tilgang til ressursene for

å få nytte av det store lageret av skog vi har. Dette medlem deler derfor regjeringens mål om at det må satses mer på infrastruktur og veier. Dette gjelder blant annet skogsbilveier, kaier og jernbaneterminaler. Dette medlem mener det er behov for i større grad å styrke skognæringen for å legge til rette for overgangen fra ikke-fornybare energikilder til fornybare energikilder. Dette medlem mener bioøkonomi har et stort potensiale i Norge og kan legge grunnlaget for nye grønne arbeidsplasser.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås et flaskehalsprogram over fem år for å effektivisere tømmertransporten. Programmet starter med 30 mill. kroner i 2017 utover regjeringens forslag.

Dette medlem viser til at regjeringen reduserer bevilgningen til forskningsprogrammet ENER-GIX i sitt forslag til statsbudsjett. Dette medlem mener dette er en viktig ordning som bidrar til økt kunnskap om bioøkonomi, og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å reversere regjeringens kutt på 13,5 mill. kroner

Dette medlem viser til at regjeringen foreslår å avvikle ordningen Trebasert Innovasjonsprogram. Dette medlem mener denne ordningen er viktig for å skape utvikling og ny kunnskap i skognæringen. Dette medlem viser til at norske skogressurser er viktig i fremtidens bioøkonomi og at det derfor er viktig å opprettholde Trebasert Innovasjonsprogram. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å reversere regjeringens kutt på 19,5 mill. kroner.

Dette medlem viser til at antibiotikaresistente bakterier er et folkehelseproblem, og at svinebøndene står i fremste rekke for å forhindre smitte i Norge. Dette medlem mener at kompensasjonssatsene ved sanering av svinebesetninger må gjenspeile bøndenes driftstap bedre, og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å øke kompensasjonssatsene med 20 mill. kroner.

Dette medlem viser til at landbruket står for de største utslippene, ved siden av transportsektoren, i ikke-kvotepliktig sektor. Dette medlem mener at vi skal ha et sterkt og klimavennlig landbruk i fremtiden. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det totalt foreslås 15 mill. kroner til klimarådgivning på gårdene for å sikre at tiltak som settes inn, er tilpasset den enkelte gårds situasjon og dermed blir mest mulig effektive.

Dette medlem viser også til at det i Kristelig Folkepartis alternative budsjett foreslås 10 mill. kroner til forskning på gjødsling og 10 mill. kroner til forskning på fôr. Dette medlem vil peke på at dette er to områder hvor det er mulig å redusere utslipp i landbruket, og at det trengs mer forskning om

hvordan dette kan gjøres mest mulig effektivt gjennom riktig gjødsling og fôr.

Dette medlem viser videre til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås 10 mill. kroner til planteforedling. Dette medlem viser til at det er potensial for økt kvalitet og produksjon av for eksempel tømmer ved bruk av planteforedling, og at man ved slike foredlingsgevinster kan redusere klimautslipp.

Dette medlem viser til Innst. 101 S (2015–2016), hvor Stortinget vedtok å utfase eksportsubsidier. Dette medlem viser til at det skal komme avbøtende tiltak i forbindelse med utfasingen. Dette medlem ber regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett med en sak om avbøtende tiltak i forbindelse med utfasing av eksportsubsidier, og at dette hensyntas i statens tilbud til bondeorganisasjonene i oppgjøret for 2017.

Dette medlem viser til at økt bruk av drenering/grøfting er et av tiltakene som ifølge rapporten «Landbruk og Klima» har størst klimaeffekt. Dette medlem vil peke på at dette tiltaket dermed bør brukes mer der hvor det er mulig og hensiktsmessig, men at dagens sats er for lav. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å doble satsen for drenering fra 1 000 kroner per dekar til 2 000 kroner per dekar og å bevilge 70 mill. kroner til dette.

Dette medlem mener at Matsentralen i Oslo er viktig for å redusere matsvinn og for å sikre at frivillige organisasjoner får tilgang til overskuddsmat som kan gis videre til mennesker som trenger denne. Dette medlem viser til at Matsentralen i Oslo først og fremst finansieres i samarbeid mellom matindustri, dagligvarebransjen og organisasjonene, og at bare en svært liten andel er offentlig støtte. Dette medlem mener at Matsentralen i Oslo må opprettholdes, og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å bevilge 1 mill. kroner til Matsentralen i Oslo.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative statsbudsjett forslår at ramme 11 settes til 17 307 744 000 kroner, som er en økning på 185 500 000 kroner i forhold til regjeringens forslag.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, slik det er foreslått i Innst. 2 S (2016–2017), der det foreslås følgende endringer på ramme 11:

Kap.	Post	Formål	Mill. kroner
1136	50	Forskning för (10 mill.) og gjødsling (10 mill.)	20
1141	52	Klimarådgivning på gårder, styrt av Bondelaget	15
1138	70	Matsentralen i Oslo	1
1142	73	MRSA-erstatning til bønder	20
1149	71	Tilskudd til tømmerkaier og skogsveger	30
1149	72	Trebasert innovasjon (rette opp kutt)	19,5
1149	73	Planteforedling	10
1150	50	Doble satsen til drenering/grøfting fra 1000 kr til 2000 kr per dekar	70
1137	50	Reversere kutt i bioøkonomiforskningsprogrammet ENERGIX	13,5

4.3.4 Senterpartiet

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil øke norsk matproduksjon og satse mer på landbruk. Senterpartiet foreslår derfor kraftfulle tiltak i hele verdikjeden fra mat til bord. Senterpartiet foreslår i sitt alternative budsjett en økning til NIBIO på 50 mill. kroner. Økt kunnskap er en forutsetning for økt matproduksjon. I tillegg styrker vi både Mattilsynet og Veterinærinstituttet. Senterpartiet vil ha en kraftfull investeringspakke for landbruket. Denne skal innrettes på en måte som bidrar til at vi har moderne bruk – både små og store – som kan utnytte ressursgrunnlaget i hele Norge. Senterpartiet setter også i budsjettet for 2017 av midler til å følge opp jordvernstrategien som Stortinget har vedtatt. Regjeringen har foreløpig ikke kommet med noen konkrete tiltak som oppfølging av strategien, men Senterpartiet er utålmodige og mener at tiltak må iverksettes for å nå det ambisiøse, men viktige, målet for 2020.

Dette medlem vil peke på at organisasjonene som jobber for landbruk- og bygdeinteresser, også er viktige for så vel rekruttering til landbruket som for arbeid med dyrevelferd, biologisk mangfold, kulturarv og lokalmiljøutvikling. Senterpartiet er derfor svært kritiske til regjeringens forslag om å endre støtten til disse organisasjonene fra grunnstøtte til prosjektstøtte. Dette vil gi økt byråkratisering og svekket forutsigbarhet for organisasjonene. Senterpartiet reagerer også på at støtten ikke har vært prisjustert de siste årene, og foreslår en økning på 5,5 mill. kroner i støtten til disse organisasjonene.

Dette medlem mener norsk landbruk er viktig for muligheten til klimavennlig matproduksjon i fremtiden. Landbruket selv er offensive i sine klimamål, og Senterpartiet vil bidra med midler til blant annet forskning, rådgivning på det enkelte bruk, klimainvesteringer og økt støtte til drenering.

Dette medlem viser videre til at Senterpartiet venter utålmodig på regjeringens svært forsinkede bioøkonomistrategi, og har foreløpig satt av 50 mill. kroner til konkret oppfølging av denne. Hvordan dis-

se midlene skal brukes, vil avhenge av hvordan bioøkonomistrategien ser ut når den til slutt kommer til Stortinget.

Dette medlem mener regjeringens stadige skatteskjerpelser for denne næringen er svært kritikkverdig, og foreslår å beholde skattefritak for investeringstilskudd i distriktene. Senterpartiet foreslår også å øke jordbruksfradraget. I likhet med næringa mener Senterpartiet at regjeringens forslag om å innføre jordbruksfradrag for aksjeselskap vil være ødeleggende for familielandbruket. Senterpartiet foreslår derfor at fradraget fjernes for aksjeselskaper.

Dette medlem mener også at skogen er en del av løsningen for å nå klima- og miljømål innenfor flere sektorer. Senterpartiet mener skogen er en formidabel ressurs som også vil være motoren i det grønne skiftet, og legger opp til en kraftig økning i satsingen på økt hogst, skogplanting og ikke minst på nye bruksområder for skog. Senterpartiet har i sitt alternative budsjett blant annet prioritert 50 mill. kroner til skogplanting, gjødsling og planteforedling. Senterpartiet satser også 50 mill. kroner utover regjeringens satsning på infrastruktur gjennom både skogsbilveier og tømmerkaier. Flaskehalser på det offentlige vegnettet må elimineres. Senterpartiet er også kritisk til at «Trebasert innovasjonsprogram» foreslås nedlagt, og vil bruke 25 mill. kroner på å videreføre den suksessen regjeringen selv skriver at dette har vært.

Dette medlem viser til at Senterpartiet vil styrke arbeidet med matvaresikkerhet og -beredskap. Blant annet vil Senterpartiet gi full kompensasjon ved utbrudd av MRSA, etablere beredskapslager for matkorn og bygge opp norsk produksjon av bier (humler) for å eliminere behovet for import til pollinering i veksthus.

Senterpartiet vil også bruke 20 mill. kroner på tiltak mot antibiotikaresistens samt sette av midler til økt kontroll av dyr innført til Norge. Spesielt mener vi at kontrollen av såkalte gatehunder må økes betydelig, inntil et forbud mot denne typen import foreligger.

Dette medlem viser videre til at Senterpartiet vil styrke dyrevelferden. Vi foreslår derfor å styrke Mattilsynet og å øke veterinærdekningen. Vi foreslår også at støtten til sekretariat for Norecopa sikres.

Dette medlem mener fiskeoppdrett er en fremtidsnæring. Næringen har likevel betydelige utfordringer som må løses, særlig knyttet til lakselus og rømming. Senterpartiet vil styrke Mattilsynet for å sikre tettere oppfølging av oppdrettsnæringen.

Kap.	Post		Bokført (mill.kr)
1100	1	LMD. Administrasjon	-2
1112	50	Veterinærinstituttet. Dyrevelferd og beredskap på matområdet	30
1112	50	Tiltak mot antibiotikaresistens	20
1115	1	Økt kontroll med import av kjæledyr	2
1115	1	Mattilsynet. Administrasjon	-6
1115	1	Mattilsynet, matsikkerhet, dyrevelferd. Oppfølging oppdrettsnæring	30
1136	50	NIBIO. Økt matproduksjon. Miljøvennlig produksjon. Klima – mat	50
1137	50	Styrka landbruksforskning	20
1137	50	Bioøkonomistrategi	50
1138	70	Matsentralen i Oslo	0,5
1138	70	Økt støtte til organisasjonene	5,5
1139	71	Bieprogram/norske bier	5
1139	71	Nord-Norsk Hestesenter og Norsk Fjordhestsenter og sjeldne husdyr-raser	2
1142	1	Landbruksdirektoratet. Drift	-4
1141	52	Bedriftsrettet klimarådgiving og klimainvesteringer i landbruket	15
1142	60	Styrke veterinærordning	5
1142	73	Full erstatning ved MRSA	20
1143	70	Beredskapslagring korn	10
1144	78 (NY)	Oppfølging jordvernstrategi	21
1149	51	Utviklingsfondet	3,6
1149	71	Skogsbilveier og tømmerkaier	50
1149	72	Trebasert utviklingsprogram	25
1149	73	Skog, klima, miljø. Skogplanting, gjødsling og planteforedling	50
1150	50	Investeringsmidler for landbruket	200
1150	50	Støtte til matfestivaler	2
1150	50	Klimatiltak landbruk. Grøfting	50
4115	1	Reduserte gebyr Mattilsynet	30

4.3.5 Venstre

Komiteens medlem fra Venstre mener at landbruket har en viktig plass i framtidens Norge. Derfor vil Venstre ha et innovativt, bærekraftig og miljøvennlig landbruk. Norsk landbruk er avgjørende for å sikre bosetting i hele landet, biologisk mangfold, matsikkerhet, kulturlandskap og trygg matproduksjon.

Dette medlem ser bonden som en selvstendig næringsdrivende med et spesielt forvalteransvar. Derfor er det viktig at gründermentaliteten får en viktig plass innenfor landbruket. Ressursgrunnlaget på

bygdene må i større grad utnyttes til næringsutvikling og til bosetting også for folk uten direkte tilknytning til primærnæringene. Det må bli mer mangfold i landbruket. Lokale myndigheter må få større anledning til lokal tilpasning og til å se landbrukspolitikken i sammenheng med øvrig næringspolitikk. Landbruket må få mindre øremerking, færre skjemaer, færre og enklere retningslinjer. I tillegg til å produsere mat og biomasse, må landbruket få en mer sentral rolle i å oppfylle samfunns mål om livskraftige lokalsamfunn, levende kulturlandskap og natur- og miljøgoder.

Dette medlem ønsker overføringer til landbruket på om lag dagens nivå, men med mer produksjonsnøytrale og miljøvennlige tilskuddsordninger. I tillegg mener dette medlem at det må etableres en klarere deling av landbrukspolitikken, der det stimuleres til økt effektivitet og større produksjonsmengde hos produsentene av «ordinære» landbruksprodukter, mens det på den annen side legges mer til rette for at landbrukseiendommene kan være et utgangspunkt for noe mer enn «ordinær» produksjon, det være seg mer nisjeproduksjoner eller «opplevelsesproduksjon».

Dette medlem vil ha en mer aktiv bosettingspolitikk for de landbrukseiendommene som i all hovedsak er et sted å bo. Det bør bli enklere å få kjøpt småbruk, for å sikre bosetting og økt mangfold på bygdene.

Dette medlem vil sikre Norge et fortsatt handlingsrom for en nasjonal landbrukspolitik innenfor rammen av WTO og andre internasjonale avtaleverk. Det er likevel åpenbart at både WTO-avtalen og den fremtidige TTIP-avtalen vil kreve en omstilling av den norske landbrukspolitikken. Ikke minst gjelder dette en felles forståelse av at fremtidig avvikling av eksportsubsidier og et noe redusert tollvern er nødvendig for å slippe til U-land, for å leve opp til fremtidige internasjonale handelsavtaler som Norge velger å tre inn i, og for å sikre en bærekraftig konkurranseevne for fremtidens norske landbruk.

Det kompliserte regelverket og mange av landbrukets lover og forskrifter er et hinder for utvikling av et mer fleksibelt landbruk, der de som har lyst til å satse på næringen, får mulighet til å gjøre det.

Dette medlem viser til regjeringens forslag om å avvikle tilskuddet til økt bruk av tre som en del av verdiskapnings- og utviklingstiltak i skogbruket. Som en del av det grønne skiftet og som del i innsatsen for å skape bedre rammevilkår for innovasjon, økt sysselsetting og økt eksport innenfor bruk av skogens ressurser, mener dette medlem at tilskuddet bør opprettholdes.

Skogsbilveier er en utfordring for inngrepsfri natur i Norge, og støtteordninger som tilskudd til skogsbilveier gjør det mer lønnsomt å hugge i biologisk viktige områder. Det er sammenheng mellom gammel skog med truede arter og utilgjengelighet for skogbruk, og disse støtteordningene treffer ofte områder som er potensielle for vern. Dette medlem foreslår derfor å redusere tilskuddene til denne type aktivitet med 72 mill. kroner. Som en logisk konsekvens av dette foreslo Venstre derfor i sitt alternative budsjett å videreføre tilskuddet til Utviklingsfondet for skogbruket på 3,6 mill. kroner som regjeringen har foreslått fjernet under henvisning til økte tilskudd til skogsbilveier m.m.

Dette medlem viser til at det fortsatt er dyrevelferdsmessige utfordringer i norsk pelsdyrnæring. Dette medlem mener derfor at Norge må avvikle sin pelsdyrnæring. Som et ledd i en slik avvikling foreslår dette medlem at det gis en omstillingsstøtte på 15 mill. kroner for bønder som driver med pelsdyroppdrett. Tilskuddet foreslås innført fra og med neste jordbruksavtale. En slik omstillingsstøtte finansieres ved å fjerne subsidiene til avløserordningen i pelsdyrnæringen på 15 mill. kroner.

Dette medlem vil ha en forsterket satsing på forskning på økologisk landbruk og matproduksjon. Dette medlem viser i så måte til forslag om ekstra skattefradrag for bønder som driver eller legger om til økologisk produksjon, og forslag om å redusere momsen på økologiske matvarer, frukt og grønt – se nærmere omtale under rammeområde 21 i Innst. 2 S (2016–2017).

For varig fruktbarhet i jorda, nok rent vann, dyrevern og dyrevelferd, naturmangfold og lokal mattrygghet, er økologisk landbruk et viktig alternativ og supplement til konvensjonelt landbruk. Arbeidet som gjøres i det økologiske miljøet på Tingvoll, står helt sentralt for å få til dette. NORSØK og NIBIO på Tingvoll er særdeles viktig som nasjonalt kompetansesenter for økologisk landbruk. Samtidig er forskningssenteret en viktig del av forskningsmiljøet i Møre og Romsdal, et forskningsmiljø som sentrale myndigheter i altfor beskjedne grad satser på.

Dette medlem vil øke bevilgningen til prøveprosjektene med dyrepoliti gjennom å utvide ordningen med to enheter, én i Innlandet (Hedmark) og én i Finnmark. Dette medlem mener dette vil styrke myndighetenes muligheter til å lykkes i arbeidet med å sikre dyrevelferden. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017, der det ble foreslått 2,1 mill. kroner til oppfølging hos Mattilsynet og 5,9 mill. kroner til politiet under rammeområde 5.

Dette medlem ønsker at Stortinget skal be regjeringen om å endre erstatningen for sau tapt til rovdyr, slik at den gir bedre økonomiske insentiver for å unngå tap.

Venstre foreslo i sitt alternative budsjett å øke bevilgningene til de to hestesentrene Norsk Fjordhestesenter i Nordfjordeid og Nord-Norsk hestesenter i Målselv. Dette medlem mener videre det er viktig å ta vare på sjeldne husdyrraser og ønsker derfor å styrke dette arbeidet. Dette medlem viser til utfordringen med lus i norsk oppdrettsnæring, og Venstre ønsket i sitt alternative budsjett å styrke Mattilsynets arbeid med dette med 10 mill. kroner.

Dette medlem mener at det i dag gjøres mye bra arbeid for å styrke dyrevelferden i Norge, men at det gjennom blant annet offentlig støtte til organisasjoner kan gjøres mer. For å styrke det offentliges

støtte til organisasjoner som arbeider med å styrke dyrevelferden i Norge, foreslo Venstre at støtten til NOAH økes til 1 mill. kroner og at støtten til Dyrevernalliansen økes til 1 mill. kroner i 2017 gjennom LMDs støtteordning for ulike organisasjoner. Ven-

stre mener på den andre side at tilskuddet til Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk bør avvikles.

Samlet foreslår dette medlem følgende konkrete endringer under rammeområde 11, Landbruk:

Post.kap	Tekst	Bokført (mill. kr)
1115.01	Styrking av mattilsynet	10,0
1115.01	Dyrepoliti, to nye enheter	2,1
1138.70	Støtte til dyrevernorganisasjoner	1,0
1139.71	Støtte til hestesenter	1,5
1139.71	Sjeldne husdyrraser	2,0
1149.51	Utviklingsfondet for skogbruket	3,6
1149.72	Verdiskapingsprogrammet for tre	25,0
1149.73	Klimakartlegging	10,0
1150.77	Omstillingsstøtte, pelsdyr	15,0
1138.70	Avvikling av støtte til Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk	-1,6
1149.71	Reduksjon av tilskudd til bygging av skogsbilveier.	-20,0
1150.50		-52,0
1150.70	Avvikle tilskudd til eksportstøtte til bearbeidede varer	-12,9
1150.77	Fjerning av subsidier til avløserordning i pelsdyrnæringen	-15,0
Sum ramme 11: Landbruk		-31,3

4.3.6 Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener vi lever i en usikker verdenssituasjon. Da er det viktig at Norge tar mål av seg til å bli mer selvberget, både i mat- og fôrproduksjon. Sosialistisk Venstreparti vil derfor ha et landbruk spredt over hele landet, hvor det er plass til mindre bruk, både kombinasjonsbrukerne og heltidsbønder. Regjeringens politikk går i motsatt retning.

Dette medlem vil satse på kvalitet, ren mat, økologi og en bærekraftig og ikke minst dyrevennlig produksjon. Regjeringen fører en politikk som tar oss i motsatt retning. Økt fôrimport, redusert bruk av landareal, svekking av små og mellomstore bruk, større inntektsgap, sentralisering og ingen plan for overgang til økologisk landbruk er kjennetegnene på de siste tre årene under blåblått styre i jordbrukspolitikken. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti derfor foreslo å sende årets jordbruksoppgjør som helhet tilbake til regjeringen.

Dette medlem viser til at Norge er et karrig land. Vi har et tøft og barskt klima, og vi bor spredt. Det krever av oss at vi tar i bruk de verktøy og virkemidler vi har for å sikre matproduksjon der det er mulig. Det totale jordbruksarealet har blitt redusert med 537 000 dekar fra 1999 til 2015. Det er over 5 pst. av

jordbruksarealet. Dette medlem kommer fra et av de fylkene som har fått størst reduksjon, Troms.

Dette medlem mener at vi må ta i bruk et helt annet sett av virkemidler for å snu denne utviklingen og ta hele landet i bruk. Da er det viktig at melkeproduksjonen forblir i sine tradisjonelle områder i stedet for å flyttes til arealer som tradisjonelt har vært brukt til dyrking av korn. De små og mellomstore brukene må satses på, slik at vi kan utnytte hele potensialet for det norske jordbruket.

Dette medlem ønsker økt rekruttering til landbruket. I dag ligger aktørene i landbruket etter andre grupper inntektsmessig. Skal landbruket bli en realistisk levevei for flere, må inntektsgapet mellom jordbruket og andre yrkesgrupper i samfunnet reduseres.

Dette medlem viser til at det er store muligheter for å redusere klimagassutslippene fra norsk matproduksjon, og at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett øker støtten til klimarådgiving. Dette medlem viser for øvrig til Sosialistisk Venstrepartis merknader fra jordbruksoppgjøret Innst. 412 S (2016–2017).

4.3.7 Oppsummering av fraksjonenes primærforslag under rammeområde 11

Tabellen viser Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre sitt forslag på rammeområde 11, og de alternative budsjettene til Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti slik de framkommer

i finansinnstillingen. Bare kapitler/poster med avvikende forslag til bevilgning er tatt med. Avvik i forhold til regjeringens forslag i parentes.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF, V	A	Sp	SV
Utgifter (i tusen kroner)							
1100		Landbruks- og matdepartementet					
	1	Driftsutgifter	163 144	162 676 (-468)	163 144 (0)	161 144 (-2 000)	163 144 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	1 545	1 542 (-3)	1 545 (0)	1 545 (0)	1 545 (0)
	50	Større utstysanskaffelser og vedlikehold - forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	290	289 (-1)	290 (0)	290 (0)	290 (0)
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet					
	50	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Veterinærinstituttet	95 938	95 661 (-277)	95 938 (0)	145 938 (+50 000)	96 138 (+200)
1115		Mattilsynet					
	1	Driftsutgifter	1 351 510	1 347 945 (-3 565)	1 361 510 (+10 000)	1 377 510 (+26 000)	1 351 510 (0)
	22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	13 419	13 379 (-40)	13 419 (0)	13 419 (0)	13 419 (0)
1136		Kunnskapsutvikling m.m					
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap, Norsk institutt for bioøkonomi	226 646	227 979 (+1 333)	241 646 (+15 000)	276 646 (+50 000)	226 646 (0)
1138		Støtte til organisasjoner m.m.					
	70	Støtte til organisasjoner	29 509	30 509 (+1 000)	35 509 (+6 000)	35 509 (+6 000)	34 509 (+5 000)
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer					
	71	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak	24 019	25 519 (+1 500)	24 019 (0)	31 019 (+7 000)	25 519 (+1 500)
	72	Tilskudd til klimarådgivning i landbruket	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	20 000 (+20 000)
1141		Klimatiltak i landbruket					
	52	Bedriftsrettet klimarådgivning	0	0 (0)	0 (0)	15 000 (+15 000)	0 (0)
1142		Landbruksdirektoratet					
	1	Driftsutgifter	225 564	224 905 (-659)	225 564 (0)	221 564 (-4 000)	225 564 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF, V	A	Sp	SV
	50	Arealressurskart	7 617	7 594 (-23)	7 617 (0)	7 617 (0)	7 617 (0)
	60	Tilskudd til veterinærdekning	142 664	142 664 (0)	142 664 (0)	147 664 (+5 000)	142 664 (0)
	73	Tilskudd til erstatninger mv. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon	55 610	55 610 (0)	55 610 (0)	75 610 (+20 000)	55 610 (0)
	75	Tilskudd til klimarådgivning på gårder	0	20 000 (+20 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
1143		Matberedskap					
	70	Beredskapslagring korn	0	0 (0)	0 (0)	10 000 (+10 000)	0 (0)
1144		Jordvern					
	78	Oppfølging jordvernstrategi	0	0 (0)	0 (0)	20 000 (+20 000)	0 (0)
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket					
	51	Utviklingsfond for skogbruket	0	0 (0)	0 (0)	3 600 (+3 600)	0 (0)
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	0	3 500 (+3 500)	0 (0)	0 (0)	4 000 (+4 000)
	71	Tilskudd til verdiskapningstiltak i skogbruket	95 570	107 070 (+11 500)	95 570 (0)	145 570 (+50 000)	70 570 (-25 000)
	72	Trebasert innovasjonsprogram	0	0 (0)	19 500 (+19 500)	25 000 (+25 000)	55 000 (+55 000)
	73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak	42 247	48 247 (+6 000)	42 247 (0)	92 247 (+50 000)	42 247 (0)
	74	Tilskudd til industriell bruk av biomasse	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 000 (+5 000)
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.					
	50	Tilskudd til Landbrukets Utviklingsfond	1 148 053	1 148 053 (0)	1 148 053 (0)	1 400 053 (+252 000)	1 028 053 (-120 000)
	78	Velferdsordninger	1 541 954	1 541 954 (0)	1 526 954 (-15 000)	1 541 954 (0)	1 541 954 (0)
1161		Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn					
	70	Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver	14 215	14 173 (-42)	14 215 (0)	14 215 (0)	14 215 (0)
	75	Tilskudd til oppsyn i statsallmenninger	10 156	10 126 (-30)	10 156 (0)	10 156 (0)	10 156 (0)
		Sum utgifter	17 384 548	17 424 273 (+39 725)	17 420 048 (+35 500)	17 968 148 (+583 600)	17 330 248 (-54 300)

Inntekter (i tusen kroner)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF, V	A	Sp	SV
4115		Mattilsynet					
	1	Gebyr m.m.	193 764	193 293 (-471)	193 764 (0)	163 764 (-30 000)	193 764 (0)
	2	Driftsinntekter og refusjoner m.m.	5 731	5 714 (-17)	5 731 (0)	5 731 (0)	5 731 (0)
4142		Landbruksdirektoratet					
	1	Driftsinntekter, refusjoner m.m.	41 496	41 374 (-122)	41 496 (0)	41 496 (0)	41 496 (0)
		Sum inntekter	262 304	261 694 (-610)	262 304 (0)	232 304 (-30 000)	262 304 (0)
		Sum netto	17 122 244	17 162 579 (+40 335)	17 157 744 (+35 500)	17 735 844 (+613 600)	17 067 944 (-54 300)

4.4 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitlene under rammeområde 11

Komiteen viser til at det 3. desember 2016 ble inngått avtale om statsbudsjettet for 2017 mellom regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet, og Kristelig Folkeparti og Venstre. Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2016–2017) med løse forslag 5. desember 2016. Det vises videre til de respektive merknader i denne innstillingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen og Innst. 2 S (2016–2017), hvor det er vedtatt innføring av lik CO₂-avgift i ikke-kvotepliktig sektor i 2018. Flertallet viser til at fiskerinæringen og landbruket foreløpig er unntatt dette, og at det skal settes ned partssammensatte utvalg som skal vurdere muligheten for å innføre gradvis økt CO₂-avgift for disse sektorene og foreslå andre klimatiltak. Flertallet understreker at dette arbeidet skal skje under forutsetning av at distriktpolitiske, landbrukspolitiske og fiskeripolitiske målsettinger ivaretas. Flertallet mener det er viktig at de partsammensatte utvalgene er bredt sammensatt med representanter fra ulike deler av disse næringene, og viser til at dette utvalget også skal se på andre tiltak med positiv klimaeffekt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås at regjeringen skal sette i gang forhandlinger med transportnæringen med sikte på å opprette et CO₂-fond etter modell av NO_x-fondet. Fondet skal omfatte vare- og tungtransporten, og det skal også vurderes om skip og fiskebåter skal omfattes.

Komiteens medlem fra Senterpartiet er kritisk til at det settes i gang en prosess der man vurderer en CO₂-avgift for fiskeri- og landbruksnæring. Dette medlem mener at økt norsk matproduksjon vil være et viktig grep for å redusere CO₂-utslippene globalt. Avgift på f.eks. produksjon av storfekjøtt eller på utslipp ved fangst av fisk vil svekke norsk matproduksjon.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti er glad for at Sosialistisk Venstrepartis forslag om å opprette et CO₂-fond for næringslivet, fremmet i Representantforslag 63 S (2015–2016), for å redusere utslippene fra transportsektoren, har fått flertall gjennom budsjettprosessen. CO₂-fondet for vare- og tungtransporten skal gi tilskudd til merkostnader ved investering i null- og lavutslipps kjøretøy, som går på eksempelvis biodrivstoff, biogass, elektrisitet eller hydrogen. Også buss, anleggsmaskiner, samt andre mobile kilder i vei-transporten, og dessuten skip og fiskebåter bør vurderes innlemmet.

4.4.1 Kap. 1100 og kap. 4100 Landbruks- og matdepartementet

Det foreslås bevilget kr 167 672 000 på kap. 1100 og kr 1 027 000 på kap. 4100.

Post 1 Driftsutgifter

Det foreslås bevilget kr 163 144 000 på post 1 kap. 1100.

Komiteen vil understreke regjeringens særlige ansvar for å sikre norsk matproduksjon gjennom å legge til rette for god dyrevelferd og sikre norske forbrukere ren og trygg mat.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der posten er redusert med 2 mill. kroner. Senterpartiet er opptatt av å redusere byråkratiet i staten.

4.4.2 Kap. 1112 Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet

Det foreslås bevilget kr 95 938 000 på kap. 1112 post 50 Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Veterinærinstituttet.

Komiteen viser til at det er Veterinærinstituttet som omhandles i dette kapitlet i Prop. 1 S (2016–2017). Komiteen er opptatt av at Veterinærinstituttet holder et høyt faglig nivå på kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap.

Komiteen mener at innenfor rammen av regjeringens forslag til statsbudsjett må de økonomiske rammene for Norecopa holdes minst på samme nivå som i 2016.

Komiteen mener det er nødvendig at det sikres midler til en hel stilling til sekretariatet for Norecopa.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der posten er økt med 50 mill. kroner. Senterpartiet er opptatt av å styrke Veterinærinstituttets arbeid med dyrevelferd, antibiotikaresistens og beredskap på matområdet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett, der man øker bevilgningen til Norecopa med 0,2 mill. kroner.

4.4.3 Kap. 1115 Mattilsynet

Det foreslås bevilget kr 1 369 129 000 på kap. 1115.

Komiteen viser til at Mattilsynet har hovedansvaret for å føre tilsyn med at regelverket om mattrygghet, plantehelse, dyrehelse, dyrevelferd og helse, kvalitet og forbrukerhensyn blir etterlevd i hele matproduksjonskjeden. Mattilsynet har også oppgaver knyttet til regelverksutvikling og internasjonalt arbeid. Området er sterkt preget av internasjonale rammevilkår.

Komiteen viser til at Mattilsynet også fører tilsyn med at regelverket blir etterlevd på områder som ikke har direkte sammenheng med matproduksjon. Dette gjelder blant annet regelverk om planter og dyr som ikke inngår i matproduksjon, om kosmetikk og kroppspfleieprodukter, dyrehelsepersonell og om omsetning av reseptfrie legemidler utenom apotek.

Komiteen merker seg at Mattilsynet skal arbeide etter følgende mål:

- Sikre helsemessig trygg mat og trygt drikkevann
- Fremme god helse hos planter, landdyr og fisk
- Fremme god dyrevelferd og respekt for dyr
- Fremme helse, kvalitet og forbrukerhensyn
- Ivareta miljøvennlig produksjon

Komiteen viser til at Mattilsynet ifølge matloven skal sikre forbrukernes helse. Innenfor rammene av målene som er satt, skal Mattilsynet arbeide på en slik måte at hensynet til aktørene i hele matproduksjonskjeden blir ivarettatt, herunder markedstilgang i utlandet. Hovedfokuset i arbeidet er å:

- Utvikle og påvirke regelverk
- Veilede om regelverket
- Håndheve regelverket
- Overvåke status og utvikling på området
- Ha god beredskap for håndtering av hendelser og kriser

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Det foreslås bevilget kr 1 351 510 000 på post 1.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil styrke Mattilsynet for å ruste dem for den viktige rollen de har knyttet til bl.a. trygg mat og god dyrevelferd. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke Mattilsynet med 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man blant annet foreslår økt kontroll med import av kjæledyr og oppfølging av oppdrettsnæringen. Senterpartiet er opptatt av å redusere byråkratiet i staten og kutter derfor noe i driftsutgifter.

Komiteens medlem fra Venstre mener det fortsatt er utfordringer med lus i norsk oppdrettsnæring og viser til at Venstre i sitt alternative budsjett foreslo å styrke Mattilsynets kontrollaktivitet på lus med 10 mill. kroner. Videre ønsker dette medlem å styrke prøveprosjektene med dyrepoliti gjennom å utvide ordningen med to enheter: en i Innlandet (Hedmark) og en i Finnmark. Dette medlem mener dette vil styrke myndighetenes muligheter til å lykkes i arbeidet med å sikre dyrevelferden. Venstre foreslo i sitt alternative budsjett å øke tilskuddet med 2,1 mill. kroner til oppfølging hos Mattilsynet.

4.4.4 Kap. 4115 Mattilsynet

Det foreslås bevilget kr 199 461 000 på kap. 4115.

Komiteen merker seg at forventede inntekter i form av gebyrer m.m. er på 199 461 000 kroner. Inn-

tekten kommer fra tjenester Mattilsynet utfører for konkrete brukere, og gebyr for visse tilsyns og kontrolloppgaver der disse retter seg mot konkrete brukere.

Komiteen registrerer at det for 2017 budsjetteres med en ikke ubetydelig økning i gebyret for kjøttkontroll. Komiteen peker på at denne økningen skjer til tross for at slakterinæringen har overtatt flere av Mattilsynets tidligere oppgaver. Komiteen har registrert at dagsatsene som gebyret beregnes på bakgrunn av, har vært økende fra 2013, noe som har medført at gebyrene næringen har betalt, nær sagt har vært de samme selv om Mattilsynet bruker mindre tid på kontrolloppgavene som følge av at næringen har overtatt en rekke oppgaver.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, er kjent med at kjøttkontrolloppgaver i enkelte andre land i Europa utføres av en uavhengig tredjepart, og at dette har medført lavere kostnader, større fleksibilitet og økt kompetanse i kjøttkontrollen. Flertallet mener en slik løsning bør vurderes også for gjennomføring av kjøttkontrollen i Norge.

Komiteen merker seg at det for 2017 vil bli innført et gebyr for tilsyn med fiskehelse med et budsjettert proveny på 12,5 mill. kroner. Gebyret skal dekke kostnadene Mattilsynet har med å utføre tilsyn med at aktørene har kontroll på fiskehelse i anlegg, med hovedvekt på lakselus.

Komiteen merker seg at gebyr for kontroll med økologisk produksjon og omsetning, som tidligere ble ført utenfor statsregnskapet, blir innarbeidet i 2017 og utgjør ca. 12. mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet er opptatt av at primærnæringene ikke skal belastes med Mattilsynets økte utgifter. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å kutte gebyrene med 30 mill. kroner.

4.4.5 Kap. 1136 og kap. 4136 Kunnskapsutvikling m.m.

Det foreslås bevilget kr 226 646 000 på kap. 1136 post 50, og kr 20 286 000 på kap. 4136.

Komiteen har merket seg sammenslåingen av Bioforsk, Norsk institutt for skog og landskap og Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning til ett institutt – NIBIO (Norsk institutt for bioøkonomi), som var operativt fra 1. juli 2015. NIBIO dekker det langsiktige behovet for kunnskap om bærekraftig verdiskaping innen norsk jordbruk, hagebruk og skogbruk og skal levere kunnskap av høy kvalitet og være nasjonalt og internasjonalt konkurransedyktig.

Komiteen merker seg at kunnskapen og tidsseriene over ressursgrunnlaget i Norge som NIBIO besitter, er viktig for samfunnsplanlegging på flere forvaltningsnivå. Instituttet skal ha en viktig rolle i realiseringen av Norges muligheter innen bioøkonomi. Komiteen ser høyt kunnskapsnivå og forskningsnivå som en helt sentral forutsetning for at Norge skal ligge i forkant innen bioøkonomi, og mer generelt som en sentral forutsetning for en positiv utvikling innen norsk landbruk. Som innenfor alt annet næringsliv vil høy kvalitet på kunnskap og kompetanse gi konkurransekraft til landbruket.

Komiteen støtter omtale og mål for virksomheten. Komiteen mener at NIBIO er et viktig virkemiddel for å skape et kunnskapsmiljø som vil kunne gi Norge gode forutsetninger for å gripe de mulighetene som forventes å komme innen bioøkonomien og «det grønne skiftet».

Komiteen viser for øvrig til Prop. 1 S (2016–2017) og Innst. 2 S (2016–2017) og støtter forslaget til bevilgning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at forslaget i Arbeiderpartiets alternative budsjett om å bevilge 15 mill. kroner på kap. 1136 post 50 er en feilpostering, som skulle vært ført på kap. 496 post 50.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til de pågående omorganiseringer innen NIBIO og vil peke på at selv om virksomheten i Trøndelag samles i og ledes fra Steinkjer, er det viktig at man er i stand til å opprettholde feltforsøk, areal og forskeraktivitet på Kvithamar forsøksstasjon. Alternativet vil etter disse medlemmers mening være at alt feltforsøksarbeid i Trøndelag bortfaller. Når et av målene for NIBIOs feltforsøksaktivitet er å ivareta regionale behov, er det naturlig at også forsøksfasilitetene på Kvithamar videreføres.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til pågående arbeid i NIBIO med å bygge opp en enhet i Steinkjer. Enheten skal ivareta behovet for tung landbruksfaglig, regional tilstedeværelse i Midt-Norge på områder som er viktige for regionen, inkludert feltforsøk. Instituttet har fått mulighet til å benytte dagens forsøksarealer i Stjørdal til og med 2020. Det vil bli etablert egnede arealer for fremtidig forsøksvirksomhet med utgangspunkt i den nye lokaliteten i Steinkjer. Samlokalisering med andre kunnskapsmiljø på dette stedet vil gi betydelige synergier for instituttet og for landbruket i Midt-Norge.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der bevilgningen til forskning på før og gjødsling økes med 2 mill. kroner. Dette flertallet viser til at dette er to områder hvor det er mulig å redusere utslipp i landbruket, og at det trengs mer forskning om hvordan dette kan gjøres mest mulig effektivt gjennom riktig gjødsling og før.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det i Kristelig Folkepartis alternative budsjett foreslås 10 mill. kroner til forskning på gjødsling og 10 mill. kroner til forskning på før. Dette medlem vil peke på at dette er to områder hvor det er mulig å redusere utslipp i landbruket, og at det trengs mer forskning om hvordan dette kan gjøres mest mulig effektivt gjennom riktig gjødsling og før.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man ønsker å styrke NIBIOs arbeid med økt matproduksjon, miljøvennlig produksjon og forholdet klima – matproduksjon. Posten foreslås økt med 50 mill. kroner.

4.4.6 *Kap. 1137 Forskning og innovasjon*

Forslag til bevilgning behandles i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.

Komiteen ser det som viktig å styrke satsingen på forskning og innovasjon innen jord og skog for å legge til rette for fremtidig vekst og verdiskaping.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der det på post 70 bevilges 1 mill. kroner i tilskudd til energi- og klimasatsing ved Mære Landbruksskole.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 10 mill. kroner på neste års budsjett.

Disse medlemmer viser til at utvikling av jord og skog som basis for ny industri står sentralt i det grønne skiftet.

Disse medlemmer ser det som viktig at vi gjennom en aktiv næringspolitikk bidrar til fremveksten av et lønnsomt biobasert næringsliv som grunnlag for nye arbeidsplasser. Disse medlemmer er kjent med at klyngen rundt bioteknologimil-

jøene i Hamarregionen danner et viktig kompetansemiljø som ifølge det regjeringsoppnevnte Innlandsutvalget har et betydelig potensial for næringsaktivitet. Disse medlemmer foreslår å bevilge 5 mill. kroner til den blå-grønne bioteknologiske næringsklyngen på Hamar.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen reduserer bevilgningen til forskningsprogrammet ENERGIX i sitt forslag til statsbudsjett. Dette medlem mener dette er en viktig ordning som bidrar til økt kunnskap om bioøkonomi, og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å reversere regjeringens kutt på 13,5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der posten er økt med til sammen 70 mill. kroner. Senterpartiet vil styrke landbruksforskningen og setter av midler til å gjennomføre konkrete tiltak i den varslede bioøkonomistrategien.

4.4.7 *Kap. 1138 Støtte til organisasjoner m.m.*

Det foreslås bevilget kr 35 760 000 på kap. 1138.

Komiteen viser til Prop. 1. S (2016–2017), hvor det foreslås bevilget kr 35 760 000. Komiteen viser til at bevilgningen går til støtte til organisasjoner, til internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser og til Norsk senter for økologisk landbruk. Komiteen viser til at formålet med posten Støtte til organisasjoner er å holde oppe aktiviteten i organisasjoner som arbeider innenfor landbruks- og matpolitiske satsningsområder. Størrelsen på tilskuddene blir blant annet fastsatt ut fra en vurdering av aktivitetsnivået til organisasjonene, deres finansielle situasjon og annen finansiering som organisasjonene mottar. Komiteen viser til at bevilgningene er fordelt på 30 organisasjoner, mot 33 i 2016. Regjeringen har behandlet søknader fra 42 organisasjoner.

Komiteen viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2016–2017) foreslår å legge om støtten til frivillige organisasjoner over Landbruks- og matdepartementets budsjett fra grunnstøtte til prosjektstøtte. Komiteen mener frivillige organisasjoner er en avgjørende ressurs for å styrke det norske samholdet og den sosiale kapitalen, samtidig som de gjør en viktig arbeidsinnsats for å styrke velferdssamfunnet. Komiteen viser til at det i regjeringserklæringen står at:

«Regjeringen vil bedre vilkårene for frivillige organisasjoner. De økonomiske ordningene må styrkes, reglene bli enklere og byråkratiet mindre.»

Komiteen er enig i dette og ønsker stabilitet og forutsigbarhet i tilskuddet til frivillige organisasjoner som får støtte fra Landbruks- og matdepartementet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, støtter ikke regjeringens forslag om å legge om fra grunnstøtte til prosjektstøtte for disse organisasjonene, og ber regjeringen om å opprettholde dagens ordning med grunnstøtte som kan sikre forutsigbarhet for organisasjonene.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), hvor det er enighet om å videreføre tilskuddsordningen til disse organisasjonene og ikke å gjøre denne om til prosjektstøtte fra 2018.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har merket seg at forslaget om å gå over til prosjektstøtte er stikk i strid med regjeringens egne uttalte målsettinger for frivillighetspolitikken. Disse medlemmer er kjent med at Kulturdepartementet har gitt uttrykk for at de vil bedre vilkårene for frivillige organisasjoner ved å styrke de økonomiske ordningene, forenkle reglene og redusere byråkratiet. De har også gitt uttrykk for at det er et overordnet mål at prosjektstøtte skal utgjøre en mindre andel av overføringene til frivillige organisasjoner. Disse medlemmer viser også til anbefalingene fra KPMG, som i en ny rapport bestilt av Kulturdepartementet skriver følgende:

«Tilskuddsordningene bør åpne for søknader og tildelinger av flerårig støtte i en mye høyere grad enn det som gjøres i dag» og videre: «En mer utbredt bruk av flerårige støtteordninger og avtaler vil redusere ressursbruk på søknader, tilrettelegge for bedre og mer langsiktig planlegging, og legge grunnen for sterkere og mer selvstendige organisasjoner.»

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen opprettholde støtten til frivillige organisasjoner over Landbruks- og matdepartementets budsjett og videreføre ordningen som grunnstøtte.»

POST 70 STØTTE TIL ORGANISASJONER, KAN OVERFØRES

Det foreslås bevilget kr 29 509 000 på post 70.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig

Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der bevilgningen økes med 1 mill. kroner fordelt med 500 000 kroner til henholdsvis Matsentralen i Oslo og til dyrevernorganisasjoner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at Matsentralen i Oslo er viktig for å redusere matsvinn og for å sikre at frivillige organisasjoner får tilgang til overskuddsmat som kan gis videre til mennesker som trenger denne. Disse medlemmer viser til at Matsentralen i Oslo først og fremst finansieres i samarbeid mellom matindustri, dagligvarebransjen og organisasjonene, og at bare en svært liten andel er offentlig støtte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslo i sitt alternative budsjett å øremerke 1 mill. kroner til Matsentralen i Oslo, som er et viktig tiltak for å forhindre matsvinn og fordele overskuddsmat til dem som trenger det mest.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener at Matsentralen i Oslo må opprettholdes og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å bevilge 1 mill. kroner til Matsentralen i Oslo.

Komiteens medlem fra Senterpartiet er opptatt av det viktige arbeidet Matsentralen gjør. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å bevilge 0,5 mill. kroner til Matsentralen i Oslo.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet understreker den viktige rollen frivillige organisasjoner spiller, også innen landbruket. Disse medlemmer viser til partiets alternative budsjett, der det ble foreslått å styrke bevilgningen til frivillige organisasjoner under Landbruks- og matdepartementet med 6 mill. kroner på neste års budsjett.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår å øke støtten til organisasjonene med 5,5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre mener at det i dag gjøres mye bra arbeid med å styrke dyrevelferden i Norge, men at det gjennom blant annet offentlig støtte til organisasjoner kan gjøres mer. For å styrke det offentlige støtte til organisasjoner som arbeider med å styrke dyrevelferden i Norge, foreslo Venstre i sitt alternative budsjett at støtten til NOAH

økes til 1 mill. kroner og at støtten til Dyrevernalliansen økes til 1 mill. kroner i 2017 gjennom LMDs støtteordning til ulike organisasjoner. Venstre mener på den andre siden at tilskuddet til Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk bør avvikles.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor man bevilger 5 mill. kroner til de frivillige organisasjonene.

POST 71 INTERNASJONALT SKOGPOLITISK SAMARBEID – ORGANISASJONER OG PROSESSER, KAN OVERFØRES.

Det foreslås bevilget kr 1 251 000 på post 71.

Komiteen viser til at posten Internasjonalt skogpolitisk samarbeid skal dekke Norges del av finansieringen av internasjonale skogpolitiske prosesser, tilskudd til organisasjoner, kostnader til rapportering og annet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der posten er økt med 5 mill. kroner til et bieprogram for å sikre norske humler til pollinering i norske veksthus samt 2 mill. kroner til fordeling mellom Nord-Norsk Hestesenter, Norsk Fjordhestesenter og sjeldne husdyrarter.

POST 72 STIFTELSEN NORSK SENTER FOR ØKOLOGISK LANDBRUK (NORSØK)

Det foreslås bevilget kr 5 000 000 på post 72.

Komiteen viser til at det for 2016 ble flyttet kr 5 000 000 fra kap. 1136 post 50, som skulle gå til stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk (NORSØK). Fra 2017 er det opprettet en egen post under kap. 1138 post 72 til dette formålet. NORSØK er en privat, selvstendig stiftelse og et nasjonalt senter for tverrfaglig kunnskapsformidling for å utvikle økologisk landbruk.

4.4.8 Kap. 1139 Genressurser, miljø- og ressursregistreringer

Det foreslås bevilget kr 24 019 000 på kap. 1139 post 71 Tilskott til genressursforvaltning og miljøtiltak.

Komiteen mener det er viktig å videreføre arbeidet med å forbedre miljø- og ressurskunnskapene. Komiteen mener videre det er behov for å bedre kunnskapen om truede og sårbare arter, slik at man på best mulig måte kan ta hensyn til slike unike verdier. Komiteen understreker videre at det er nød-

vendig med god kunnskap om og god oversikt over miljøverdier og ressurser for å få til bærekraftig arealbruk, ressursbruk og næringsvirksomhet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), der bevilgningen økes med 1,5 mill. kroner i støtte til hestesentre.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor man øker bevilgningene til regionale hestesentra med 1,5 mill. kroner.

Dette medlem viser til sitt alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke post 71 med 20 mill. kroner for å styrke klimarådgivingen i landbruket.

4.4.9 Kap. 1141 (Nytt) Klimarådgivning

KLIMARÅDGIVNING

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og Sosialistisk Venstreparti viser til at landbruket står for de største utslippene, ved siden av transportsektoren, i ikke-kvotepliktig sektor. Disse medlemmer mener at vi skal ha et sterkt og klimavennlig landbruk i fremtiden.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås 15 mill. kroner til klimarådgivning til gårdene for å sikre at tiltak som settes inn, er tilpasset den enkelte gårds situasjon og dermed blir mest mulig effektive. Dette medlem viser til bevilgningen på kap. 1142 post 75.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås 15 mill. kroner til bedriftsrettet klimarådgivning i landbruket.

4.4.10 Kap. 1142 Landbruksdirektoratet

Det foreslås bevilget kr 439 764 000 på kap. 1142.

Komiteen viser til at Landbruksdirektoratet er det sentrale utøvende landbrukspolitiske forvaltningsorgan, med viktige oppgaver knyttet til de landbrukspolitiske virkemidlene rettet mot primærlandbruket, landbruksbasert næringsmiddelindustri og handel. I tillegg til å administrere de ulike ordningene skal Landbruksdirektoratet være et støtte- og utredningsorgan for Landbruks- og matdepartementet.

Komiteen peker på viktigheten av at Landbruksdirektoratet bidrar til både effektiv og forsvarlig utnyttelse av våre jord- og skogressurser, også som beiteområder. Komiteen viser i denne forbindelse til at det fortsatt er utfordringer knyttet til å tilpasse reindriftens beitetrykk til beitegrunnlaget, og er enig i at arbeidet med å sikre et stabilt reintall må prioriteres også i 2017.

Komiteen registrerer for øvrig at regjeringen legger opp til å styrke tilgangen på tjenester fra dyrehelsepersonell og veterinærdekningen i landets kommuner, og støtter økningen i bevilgningene til dette formål.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Det foreslås bevilget kr 225 564 000 på post 1.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett der posten er redusert med 4 mill. kroner. Senterpartiet er opptatt av å redusere byråkratiet i staten.

POST 60 TILSKOTT TIL VETERINÆRDEKNING

Det foreslås bevilget kr 142 664 000 på post 60.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der posten er økt med 5 mill. kroner til å styrke veterinærordningen.

POST 73 TILSKOTT TIL ERSTATNINGER MV. ETTER OFFENTLIGE PÅLEGG I PLANTE- OG HUSDYRPRODUKSJON, OVERSLAGSLØYVING

Det foreslås bevilget kr 55 610 000 på post 73.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at antibiotikaresistente bakterier er et folkehelseproblem, og at svinebøndene står i fremste rekke for å forhindre smitte i Norge. Dette medlem mener at kompensasjonssatsene ved sanering av svinebesetninger må gjenspeile bøndenes driftstap bedre, og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å øke kompensasjonssatsene med 20 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår 20 mill. kroner for å gi full erstatning til husdyrprodusenter som får MRSA-smitte i besetningen.

POST 75 (NY) KLIMARÅDGIVNING PÅ GÅRDER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S

(2016–2017), der det bevilges 20 mill. kroner til klimarådgivning på gårder i regi av Bondelaget. Flertallet viser til at klimarådgivning på hver enkelt gård er viktig for å sikre at tiltak som settes inn, er tilpasset den enkelte gårds situasjon og dermed blir mest mulig effektive.

4.4.11 *Kap. 1143 post 70 (Nytt) Beredsskapslagring av korn*

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår opprettelse av en ny post på 10 mill. kroner til beredsskapslagring av korn.

4.4.12 *Kap. 1144 Regionale og lokale tiltak i landbruket*

Komiteen merker seg at kap. 1144 post 77 utgår fra 2017. Deler av formålet som tidligere har vært finansiert over posten, vil bli dekket over kap. 1100 post 21.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår å opprette en ny post 78 med en bevilgning på 20 mill. kroner til oppfølging av jordvernstrategien.

4.4.13 *Kap. 1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket*

Det foreslås bevilget kr 137 817 000 på kap. 1149.

Komiteen viser til Prop. 1 S (2016–2017), hvor det foreslås bevilget kr 137 817 000 som skal fordeles som tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket og tilskudd til skog-, klima- og energitiltak.

Komiteen viser til at regjeringen har lagt opp til en økning i midler til å forbedre infrastrukturen i skogbruket i 2017, jf. kap. 1149 post 71. Norge har den laveste skogsveidekningen i Skandinavia, og utbygging av nye skogsveier er derfor en viktig prioritet.

Komiteen viser til at regjeringen nettopp la frem sin Skogmelding som skal legge til rette for en styrket verdiskaping i skog- og trenæringen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at regjeringen vil styrke de klimapolitiske målsettingene i forvaltningen av skog med det mål for øye å føre en aktiv bærekraftig skogpolitikk gjennom tiltak som skal bidra til å øke karbonlageret i skogen. Flertallet viser derfor til regjeringens forslag om en samlet

bevilgning på 42,247 mill. kroner i 2017 til klimatiltak i skog som oppfølging av klimaforliket.

POST 51 TILSKOTT TIL UTVIKLINGSTILTAK I SKOGBRUKET

Det er ikke foreslått bevilgninger på post 51.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017).

Flertallet ønsker at beløpet på post 51 Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket, opprettholdes i budsjettet for 2017 noe tilsvarende saldert budsjett for 2016. Flertallet ber derfor om at det trekkes 3,5 mill. kroner fra post 71 Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, til dette formålet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til merknader under post 72 og foreslår å bevilge 3,5 mill. kroner på post 51 Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket, da det er viktig at fondet kan videreføres.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår å reversere regjeringens kuttforslag på 3,6 mill. kroner til Utviklingsfondet for skogbruk.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor man øker bevilgningen til Utviklingsfondet for skogbruket med 4 mill. kroner.

POST 71 TILSKUDD TIL VERDISKAPINGSTILTAK I SKOGBRUKET, KAN OVERFØRES

Det foreslås bevilget kr 95 570 000 på post 71.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom de fire samarbeidspartiene og Innst. 2 S (2016–2017), hvor tilskudd til tømmerkaier og skogsveier økes med 11,5 mill. kroner, og mener dette er viktig for skognæringens utvikling.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti peker på at Norge nå har 900 millioner kubikkmeter med skog – dobbelt så mye som på 60-tallet. Allikevel avvirket det kun omtrent 11 millioner kubikkmeter skog i året, og mye av det som står igjen, vil nå råtne. Disse medlemmer peker på at det er avgjørende å ha tilgang til ressursene for å få nytte av det store lageret av skog vi har. Disse

medlemmer deler derfor regjeringens mål om at det må satses mer på infrastruktur og veier. Dette gjelder blant annet skogsbilveger, kaier og jernbaneterminaler. Disse medlemmer mener det er behov for i større grad å styrke skognæringen for å legge til rette for overgangen fra ikke-fornybare energikilder til fornybare energikilder. Disse medlemmer mener bioøkonomi har et stort potensial i Norge og kan legge grunnlaget for nye grønne arbeidsplasser.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til merknader under post 72 og foreslår å bevilge 16 mill. kroner til post 71 for å styrke satsingen på infrastrukturiltak knyttet til skogen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås et flaskehalsprogram over fem år for å effektivisere tømmertransporten, som starter med 30 mill. kroner i 2017 utover regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår å bevilge 50 mill. kroner utover regjeringens forslag til skogsbilveier og tømmerkaier.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative budsjett, der det ble foreslått å kutte bevilgningene til bygging av skogsbilvei med 20 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor man foreslår å avvikle miljøskadelige subsidier i skogbruket ved å redusere denne posten med 25 mill. kroner.

POST 72 TILSKOTT TIL TREBASERTE INNOVASJONS-PROGRAM, KAN OVERFØRAST

Det er ikke foreslått bevilgninger på post 72.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, mener det trebaserte innovasjonsprogrammet er viktig for å skape utvikling og nye kunnskap i skognæringen. Flertallet viser til at norske skogressurser er viktig i fremtidens bioøkonomi, og at det derfor er viktig å opprettholde Trebasert innovasjonsprogram.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til dette fler-

tallets merknad under kap. 2421 post 50, der det fremgår at Trebasert innovasjonsprogram skal opprettholdes med dagens mandat som en del av bioøkonomiordningen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2016–2017) fremhever Trebasert innovasjonsprogram, og at det har gitt gode resultater:

«iflg en undersøkelse fra SSB for 2015 har ført til økt verdiskaping, vekst i antall ansatte og økt omsetning for bedriftene som deltok.»

Disse medlemmer viser videre til Skog- og tremeldingen, Meld. St. 6 (2016–2017), der det vises til en rekke konkrete utviklingsprosjekter som har vært realisert på grunn av programmet. Jf. s. 62 i meldingen:

«trebasert innovasjonsprogram» som forvaltes av Innovasjon Norge, har de siste 15 årene gjennom over 1000 prosjekter vist til at treet har egenskaper som gjør at det kan brukes i lange spenn, høye hus, urbane bygg og ikoniske praktbygg med særskilte arkitektoniske kvaliteter. Utviklingsprosjekter de siste årene har gjort det mulig å bygge tre på måter som oppfyller krav til brannsikkerhet, lydgjennomgang og evnen til å motstå råteskader som følge av fukt. På grunn av mangel på norske leverandører har en del av produktene som har blitt brukt i disse prosjektene, som for eksempel massivtre, vært basert på utenlandske leveranser fra blant annet Tyskland og Østerrike. Prosjektene har imidlertid vist at det er markedet for disse produktene i Norge og at det er grunnlag for norsk produksjon.»

Disse medlemmer merker seg at regjeringen i meldingen fremhever at det skal prioriteres å stimulere til økt industrialisering av treprodukter gjennom virkemidler bl.a. i Innovasjon Norge, og undrer seg over at det virkemidlet som er opprettet for å bidra til nettopp dette, foreslås avvirket.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2016–2017) foreslo å avvikle ordningen Trebasert innovasjonsprogram, men at det i budsjettforliket ble enighet om å videreføre programmet under Innovasjon Norge på NFDs budsjett, som en del av bioøkonomisatsingen. Disse medlemmer støtter dette og viser til Arbeiderpartiets merknader under rammeområde 9, og at det i partiets alternative budsjett ble foreslått å bevilge 50 mill. kroner til et verdiskapingsprogram for landbasert bioøkonomi i regi av Innovasjon Norge. Disse medlemmer foreslo derfor i sitt alternative budsjett å overføre 16 mill. kroner fra post 72 til post 71 for å styrke satsingen på

infrastrukturtiltak knyttet til skogen, og 3,5 mill. kroner til post 51 Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket, for å opprettholde fondet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å reversere regjeringens kutt på 19,5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der man foreslår å reversere regjeringens forslag til kutt samt styrke Trebasert innovasjonsprogram ytterligere. Til sammen foreslår man å øke posten med 25 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til regjeringens forslag om å avvikle tilskuddet til økt bruk av tre som en del av verdiskapnings- og utviklingstiltak i skogbruket. Som en del av det grønne skiftet og som del i innsatsen for å skape bedre rammevilkår for innovasjon, økt sysselsetting og økt eksport innenfor bruk av skogens ressurser, ønsker dette medlem å videreføre dette tilskuddet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil støtte aktivt opp om skognæringa og legge til rette for at skog ikke bare sendes ut av landet, men kan videreføres og bidra til å skape flere arbeidsplasser her i landet. Dette medlem mener at Trebasert innovasjonsprogram er et sentralt tiltak dersom man vil støtte opp om skogindustrien. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor man øker tilskuddet til Trebasert innovasjonsprogram med 55 mill. kroner.

POST 73 TILSKUDD TIL SKOG, KLIMA- OG ENERGITILTAK, KAN OVERFØRES

Det foreslås bevilget kr 42 247 000 på post 73.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at gjødsling av skog øker trærnes vekst og opptak av CO₂. I motsetning til andre mulige klimatiltak innenfor skog, fungerer gjødsling raskt. En økt bevilgning til dette vil være et viktig tiltak for å redusere mengden klimagasser i atmosfæren. Flertallet viser til at dersom mer CO₂ tas opp og lagres i skogen og i treprodukter med lang levetid, vil dette ha svært positiv klimaeffekt og være blant de mest kostnadseffektive klimatiltakene.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene som øker bevilgningene til gjødsling av skog med 6 mill. kroner

til totalt 15 mill. kroner i budsjettet for 2017. Flertallet understreker at dette er et svært godt klimatiltak.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser videre til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås 10 mill. kroner til planteforedling. Dette medlem viser til at det er potensial for økt kvalitet og produksjon av for eksempel tømmer ved bruk av planteforedling, og at man ved slike foredlingsgevinster kan redusere klimautslipp.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås en økning av posten på 50 mill. kroner. Treplanting, skoggjødsling og planteforedling er eksempler på viktige tiltak for å kunne øke karbonlageret i norsk skog.

Komiteens medlem fra Venstre mener det er behov for å sette i verk særskilte klimatiltak i landbruket og ønsker å støtte næringens eget arbeid med dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative statsbudsjett, hvor man bevilger 5 mill. kroner til tiltak for industriell bruk av biomasse på post 74.

4.4.14 Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.

Det foreslås bevilget kr 14 579 932 000 på kap. 1150.

Komiteen viser til at det ble inngått en avtale mellom Norges Bondelag og staten i årets jordbruksoppgjør som ble behandlet i Stortinget, jf. Prop. 133 S (2015–2016) Jordbruksoppgjøret 2016 m.m. og Innst. 412 S (2015–2016). Det vises til de merknader og anførsler som er gjort i denne forbindelse.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til at økt bruk av drenering/grøfting er et av tiltakene som ifølge rapporten «Landbruk og Klima» har størst klimaeffekt. Disse medlemmer vil peke på at dette tiltaket dermed bør brukes mer der hvor det er mulig og hensiktsmessig, men at dagens sats er for lav.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å doble satsen for drenering fra 1 000 kroner per dekar til 2 000 kroner per dekar, og der det foreslås å bevilge 70 mill. kroner til dette.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative budsjett, der det ble foreslått å kutte bevilgningene til bygging av skogsbilvei med 52 mill. kroner.

POST 50 TILSKOTT TIL LANDBRUKETS UTVIKLINGSFOND (LUF)

Det foreslås bevilget kr 1 148 053 000 på post 50.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der posten er økt med til sammen 252 mill. kroner til investeringsmidler for landbruket, økt grøftetilskudd og støtte til matfestivaler.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative budsjett foreslo å kutte bevilgningene til eksporttiltak med 12,9 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ber Landbruks- og matdepartementet stille klarere krav til kommuner og fylkesmenn om å kanalisere ulike miljøtilskudd slik at de målrettes mot størst mulig nytte for det mest verdifulle og sårbare kulturlandskapet, de utvalgte naturtypene og levestedene til truede arter. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor man avviker miljøskadelige subsidier i skogbruket under denne posten med 120 mill. kroner.

4.4.15 Kap. 1151 Til gjennomføring av reindrifftsavtalen

Det foreslås bevilget kr 114 500 000 på kap. 1151.

Komiteen viser til at det ble inngått avtale mellom partene i årets forhandlinger om reindrifftsavtale som ble behandlet i Stortinget, jf. Prop. 77 S (2015–2016) Reindrifftsavtalen 2016–2017 og endringer i statsbudsjettet 2016 m.m. og Innst. 278 S (2015–2016). Det vises til de merknader og anførsler som er gjort i denne forbindelse.

4.4.16 Oppsummering av fraksjonenes bevilgningsforslag

I tabellen nedenfor er det laget en oversikt over de ulike partienes forslag til bevilgning innenfor rammeområde 11 på kapittel- og postnivå.

I henhold til Stortingets forretningsorden § 43 femte ledd kan det i fagkomiteene ikke utformes forslag til bevilgningsvedtak som avviker fra de rammer Stortinget har vedtatt.

Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 11

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF, V
Utgifter (i tusen kroner)				
1100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Driftsutgifter	163 144	162 676 (-468)
	21	Spesielle driftsutgifter	1 545	1 542 (-3)
	50	Større utstysanskaffelser og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	290	289 (-1)
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet		
	50	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Veterinærinstituttet	95 938	95 661 (-277)
1115		Mattilsynet		
	1	Driftsutgifter	1 351 510	1 347 945 (-3 565)
	22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	13 419	13 379 (-40)
1136		Kunnskapsutvikling m.m.		
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap, Norsk institutt for bioøkonomi	226 646	227 979 (+1 333)
1138		Støtte til organisasjoner m.m.		
	70	Støtte til organisasjoner	29 509	30 509 (+1 000)
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer		
	71	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak	24 019	25 519 (+1 500)
1142		Landbruksdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	225 564	224 905 (-659)
	50	Arealressurskart	7 617	7 594 (-23)
	75	Tilskudd til klimarådgivning på gårder	0	20 000 (+20 000)
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket		
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	0	3 500 (+3 500)
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	95 570	107 070 (+11 500)
	73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak	42 247	48 247 (+6 000)
1161		Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn		
	70	Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver	14 215	14 173 (-42)
	75	Tilskudd til oppsyn i statsallmenninger	10 156	10 126 (-30)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF, V
		Sum utgifter	17 384 548	17 424 273 (+39 725)
Inntekter (i tusen kroner)				
4115		Mattilsynet		
	1	Gebyr m.m.	193 764	193 293 (-471)
	2	Driftsinntekter og refusjoner m.m.	5 731	5 714 (-17)
4142		Landbruksdirektoratet		
	1	Driftsinntekter, refusjoner m.m.	41 496	41 374 (-122)
		Sum inntekter	262 304	261 694 (-610)
		Sum netto	17 122 244	17 162 579 (+40 335)

5. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen revurdere de nye journalføringskravene etter landingsforskriften.

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen legge frem en helhetlig gjennomgang av det næringspolitiske virkemiddelapparatet, med fokus på å sikre sømløse virkemidler langs hele innovasjonskjeden.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen vurdere om det er rom for å styrke og utvide nettolønnsordningen innenfor rammen for tiltak til sysselsetting av sjøfolk.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen utrede muligheten for å stille krav om norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann og på norsk sokkel.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med behandling av plan for utbygging og drift av petroleumsutbygginger sette som krav at standardkontrakter tas i bruk.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen om å utrede muligheter for en statlig lånegarantiordning for fastlandsindustrien etter mal fra GIEK.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen utrede om det eventuelt kan opprettes nye eksportstøtteordninger for små og mellomstore bedrifter i regi av Eksportkreditt og GIEK.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen opprettholde Investinors egenkapital og ikke lukke mandatet for nyinvesteringer.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen gjennomgå avkastningskravene til Investinor for å sikre at de ikke er til hinder for fornuftige og samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen opprettholde støtten til frivillige organisasjoner over Landbruks- og matdepartementets budsjett og videreføre ordningen som grunnstøtte.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen utrede muligheter for mineralletting til havs.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen utrede et nasjonalt selskap for industrisamarbeid knyttet til norske biobanker og helseregistre.

Forslag fra Arbeiderpartiet:*Forslag 13*

Stortinget ber regjeringen utrede en fondsordning for investeringer i klimatiltak i landbruket.

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 14*

Stortinget ber regjeringen utrede mulighetene som ligger i å flytte Norsk Romsenter til Andøya, eventuelt andre steder i Nord-Norge.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 15*

Stortinget ber regjeringen lage en kartlegging av arbeidskraftbehov og en strategi for å heve kompetansen blant arbeidstakerne og i utdanningssystemet til det nivået som trengs i det digitale samfunnet.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag og innretning på et investeringsfond for Nord-Norge.

6. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding til romertall I under rammene 9, 10 og 11 fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Komiteens tilråding til romertall II–XII, samt XIV under ramme 9 fremmes av en samlet komité.

Komiteens tilråding til romertall II under ramme 10 fremmes av en samlet komité.

Komiteens tilråding til romertall XIII, pkt. 5 under ramme 9 fremmes av en samlet komité unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti.

Komiteens tilråding til romertall XIII, pkt. 4 under ramme 9 fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre. Resten av punktene under XIII fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Komiteens tilråding til D, fremmes av en samlet komité.

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

Rammeområde 9**(Næring)****I**

På statsbudsjettet for 2017 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
900		Nærings- og fiskeridepartementet.....		
	1	Driftsutgifter	430 248 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	87 601 000	
	30	Miljøtiltak Søve, <i>kan overføres</i>	20 200 000	
	60	Overføring til fylkeskommunene for tilskudd til regional næringsutvikling	15 400 000	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	38 925 000	
	71	Miljøtiltak Raufoss	3 200 000	
	72	Tilskudd til beredskapsordninger	3 600 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	73	Tilskudd til Ungt Entreprenørskap	27 100 000	
	74	Tilskudd til Visit Svalbard AS	2 200 000	
	75	Tilskudd til særskilte prosjekter, <i>kan overføres</i>	12 900 000	
	76	Tilskudd til Standard Norge	31 900 000	
	77	Tilskudd til sjømattiltak, <i>kan overføres</i> ...	8 750 000	
	78	Tilskudd til Akvariet i Bergen	4 200 000	
	79	Tilskudd til Mechatronics Innovation Lab	30 000 000	
	81	Tilskudd til nasjonalt program for leverandørutvikling	10 000 000	
	82	Tilskudd til Laboratorium for undervannsteknologi i Lindesnes	1 500 000	
902		Justervesenet		
	1	Driftsutgifter	122 788 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	349 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 600 000	
903		Norsk akkreditering		
	1	Driftsutgifter	50 876 000	
904		Brønnøysundregistrene		
	1	Driftsutgifter	320 019 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 440 000	
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen, <i>kan overføres</i>	215 994 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	172 000 000	
905		Norges geologiske undersøkelse		
	1	Driftsutgifter	171 253 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	72 387 000	
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	1	Driftsutgifter	43 496 000	
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	6 900 000	
	31	Miljøtiltak Løkken, <i>kan overføres</i>	24 600 000	
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk		
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	2 100 000 000	
910		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	379 862 000	
911		Konkurransetilsynet		
	1	Driftsutgifter	108 015 000	
912		Klagenemndssekretariatet		
	1	Driftsutgifter	17 676 000	
915		Regelrådet		
	1	Driftsutgifter	8 569 000	
922		Romvirksomhet		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	50	Norsk Romsenter	67 601 000	
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	211 950 000	
	71	Internasjonal romvirksomhet	419 280 000	
	72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
	73	EUs romprogrammer	280 200 000	
	74	Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, <i>kan overføres</i>	40 300 000	
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer		
	70	Tilskudd	48 616 000	
930		Norsk design- og arkitektursenter		
	70	Tilskudd	71 700 000	
935		Patentstyret		
	1	Driftsutgifter	237 301 000	
936		Klagenemnda for industrielle rettigheter		
	1	Driftsutgifter	7 779 000	
940		Internasjonaliseringstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 600 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap		
	21	Spesielle driftsutgifter	23 329 000	
	51	Tapsavsetning, egenkapitalinnskudd til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS ...	144 000 000	
	54	Tapsavsetning, investeringskapital Investinor AS	35 000 000	
1473		Kings Bay AS		
	70	Tilskudd	41 573 000	
2421		Innovasjon Norge		
	50	Innovasjon - prosjekter, fond	593 500 000	
	51	Så Kornfond IKT-næringer, tapsavsetning	37 200 000	
	53	Så Kornfond IKT-næringer, risikoavlasting	18 800 000	
	70	Basiskostnader	166 489 000	
	71	Innovative næringsmiljøer, <i>kan overføres</i>	116 500 000	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres</i>	278 700 000	
	74	Reiseliv, profilering og kompetanse, <i>kan overføres</i>	514 900 000	
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	534 500 000	
	77	Tilskudd til pre-så Kornfond	50 000 000	
	78	Administrasjonsstøtte for distriktsrettede så Kornfond	4 400 000	
2429		Eksportkreditt Norge AS		
	70	Tilskudd	107 698 000	
	71	Viderefakturerte utgifter	200 000	
2460		Garantiinstituttet for eksportkreditt		
	24	Driftsresultat:		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
		1 Driftsinntekter	-169 000 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	169 000 000	0
		Totale utgifter		8 640 664 000

Inntekter

3900	Nærings- og fiskeridepartementet	
1	Ymse inntekter og refusjoner knyttet til ordinære driftsutgifter	172 000
2	Ymse inntekter og refusjoner knyttet til spesielle driftsutgifter	100 000
3902	Justervesenet	
1	Gebyrinntekter	38 188 000
3	Inntekter fra salg av tjenester	16 351 000
4	Oppdragsinntekter	349 000
3903	Norsk akkreditering	
1	Gebyrinntekter og andre inntekter	45 094 000
3904	Brønnøysundregistrene	
1	Gebyrinntekter	473 512 000
2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	30 510 000
3	Refusjoner og inntekter knyttet til forvaltning av Altinn-løsningen	83 953 000
3905	Norges geologiske undersøkelse	
3	Oppdragsinntekter og andre inntekter	76 270 000
3906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard	
1	Leie av bergrettigheter og eiendommer ...	100 000
2	Behandlingsgebyrer	748 000
3910	Sjøfartsdirektoratet	
1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR	185 569 000
2	Maritime personellsertifikater	13 830 000
3	Diverse inntekter	400 000
4	Gebyrer for skip i NIS	44 370 000
86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	4 800 000
3911	Konkurransetilsynet	
3	Refusjoner og andre inntekter	199 000
86	Lovbruddsgebyr	100 000
3912	Klagenemndssekretariatet	
1	Klagegebyr	1 097 000
2	Refusjoner og andre inntekter	199 000
87	Overtredelsesgebyr	100 000
3935	Patentstyret	
1	Inntekter av informasjonstjenester	5 085 000
2	Inntekter knyttet til NPI	4 088 000
3	Gebyrer immaterielle rettigheter	72 003 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3936		Klagenemnda for industrielle rettigheter		
	1	Gebyrer	698 000	
3961		Selskaper under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning		
	70	Garantiprovisjon, Statkraft SF	2 100 000	
	71	Garantiprovisjon, Eksportfinans ASA	2 700 000	
5325		Innovasjon Norge		
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	32 500 000	
	70	Låneprovisjoner	59 000 000	
5329		Eksportkreditt Norge AS		
	70	Gebyrer m.m.	30 000 000	
5460		Garantiinstituttet for eksportkreditt		
	71	Tilbakeføring fra Gammel alminnelig ordning	10 400 000	
	72	Tilbakeføring fra Gammel særordning for utviklingsland	7 100 000	
5629		Renter fra eksportkredittordningen		
	80	Renter	1 800 000 000	
Totale inntekter				3 041 685 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 1	kap. 3900 post 1
kap. 900 post 21	kap. 3900 post 2
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3 og kap. 5574 post 75
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 4
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 904 post 22	kap. 3904 post 3
kap. 905 post 21	kap. 3905 post 3
kap. 910 post 1	kap. 3910 post 3
kap. 912 post 1	kap. 3912 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 71 Miljøtiltak Raufoss, for miljøtiltak innenfor gitt garantiramme på 124 mill. kroner.

2. overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.
3. overskride bevilgningen under kap. 905 post 21, kap. 925 post 21, kap. 926 post 21 og kap. 927 post 21 i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene i 2018 under henholdsvis kap. 3905 post 3, kap. 3925 post 3, kap. 3926 post 1 og kap. 3927 post 1. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2018 under de nevnte utgiftsbevilgninger, skal alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter regnes med, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.

IV

Fullmakt til å utgifts- og inntektsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
2421		Innovasjon Norge	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter	300 mill. kroner
	76	Miljøteknologi	300 mill. kroner

2. gi tilsagn om tilskudd på 44,4 mill. euro i tillegg til eksisterende bevilgning for å delta i de frivillige programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 81,24 mill. euro.

VI

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan:

1. inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger og lignende ut over bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.
2. foreta bestillinger ut over gitt bevilgning under kap. 904 Brønnøysundregistrene, post 22 Forvaltning av Altinn-løsningen, men slik at ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 50 mill. kroner.

1. utgifts-/inntektsføre ut-/innbetalinger knyttet til garantiansvar overfor Eksportfinans ASA uten bevilgning, under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 70 Utbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA, og kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap, post 87 Innbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA, innenfor gitt garantiramme på 225 mill. kroner.
2. utgiftsføre/inntektsføre uten bevilgning valutakurstap og valutakursgevinst i eksportkredittordningen under henholdsvis kap. 2429 Eksportkreditt Norge AS, post 89 Valutatap, og kap. 5329 Eksportkreditt Norge AS, post 89 Valutagevinst.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

VII

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan gi:

1. Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 40 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 165 mill. kroner.
2. Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 145 000 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning.
3. Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 3 150 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland, men likevel slik at rammen ikke overstiger syv ganger det til enhver tid inntående beløp på ordningens grunnfond.
4. Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 5 000 mill.

kroner ved byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien.

5. Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme på 20 000 mill. kroner ved etablering av langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri.

VIII

Dekning av forsikringstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 000 000 euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

IX

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 900 mill. kroner.
2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 2 500 mill. kroner.
3. gi Eksportkreditt Norge AS fullmakt til å gi tilsagn om lån i tråd med selskapets og eksportkredittdordningens formål uten en øvre ramme.

X

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til miljøtiltak

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken.

XI

Fullmakt til å bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan bortfeste hjemfalte gruveeiendommer til museale formål vederlagsfritt.

XII

Fullmakt til å erverve og avhende aksjer og opsjoner

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan gi Garantiinstituttet for eksportkreditt anledning til å erverve og avhende aksjer og opsjoner med formål å få dekning for krav i misligholds- og gjenvinningssaker. Eierskapet skal være midlertidig.

XIII

Endring i statlige eierposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner kan:

1. redusere eierskapet i Ambita AS helt eller delvis.
2. redusere eierskapet i Baneservice AS helt eller delvis.
3. redusere eierskapet i Entra ASA helt eller delvis.
4. redusere eierskapet i Mesta AS helt eller delvis.
5. redusere eierskapet i SAS AB helt eller delvis.
6. redusere eierskapet i Veterinærmedisinsk Oppdragssenter AS helt eller delvis.
7. redusere eierskapet i Telenor ASA ned mot 34 prosent.

XIV

Salgsfullmakt og nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan avhende eiendom på Raudsand i Nesset kommune i Møre og Romsdal. Utgifter knyttet til eventuell avhending kan trekkes fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 3900 post 30.

B.

Rammeområde 10

(Fiskeri)

I

På statsbudsjettet for 2017 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
917		Fiskeridirektoratet		
	1	Driftsutgifter	409 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 469 000	
	22	Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i>	67 800 000	
919		Diverse fiskeriformål		
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	8 000 000	
	71	Tilskudd til velferdsstasjoner, <i>kan overføres</i>	2 200 000	
	72	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	2 100 000	
	74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	1 930 000	
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	36 200 000	
	76	Tilskudd til fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	22 100 000	
	79	Tilskudd til informasjon om ressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	820 000	
		Totale utgifter		560 719 000
Inntekter				
3917		Fiskeridirektoratet		
	1	Refusjoner og diverse inntekter	100 000	
	5	Saksbehandlingsgebyr	17 446 000	
	13	Inntekter vederlag oppdrettskonsesjoner	10 000 000	
	22	Inntekter ordningen fiskeforsøk og utvikling	4 388 000	
	86	Forvaltningssanksjoner	1 000 000	
		Totale inntekter		32 934 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2017 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 917 post 1	kap. 3917 post 1
kap. 917 post 21	kap. 3917 post 22

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

- overskride bevilgningen under kap. 919 post 60 med 50 pst. av merinntekt under kap. 3917 post 13.
- overskride bevilgningen under kap. 917 post 22 og kap. 919 post 76 slik at summen av overskri-

delser under kap. 917 post 22, kap. 919 post 76, kap. 925 post 22 og kap. 927 post 22 tilsvarer merinntekter under kap. 5574 post 74.

C.

Rammeområde 11

(Landbruk)

I

På statsbudsjettet for 2017 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Driftsutgifter	162 676 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 542 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold - ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 693 000	
	50	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold - forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	289 000	
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet		
	50	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Veterinærinstituttet	95 661 000	
1115		Mattilsynet		
	1	Driftsutgifter	1 347 945 000	
	22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	13 379 000	
	71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	4 200 000	
1136		Kunnskapsutvikling m.m.		
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap, Norsk institutt for bioøkonomi	227 979 000	
1138		Støtte til organisasjoner m.m.		
	70	Støtte til organisasjoner, <i>kan overføres</i>	30 509 000	
	71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid - organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	1 251 000	
	72	Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk (NOR-SØK)	5 000 000	
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer		
	71	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	25 519 000	
1142		Landbruksdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	224 905 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 299 000	
	50	Arealressurskart	7 594 000	
	60	Tilskudd til veterinærdekning	142 664 000	
	70	Tilskudd til fjellstuer	808 000	
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	4 400 000	
	72	Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, <i>overslagsbevilgning</i>	302 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	73	Tilskudd til erstatninger mv. etter offentlige pålegg i plan- te- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i>	55 610 000	
	74	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	1 000 000	
	75	Tilskudd til klimarådgivning på gårder	20 000 000	
	80	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i>	500 000	
1148		Naturskade – erstatninger		
	71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	169 000 000	
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket		
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 500 000	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	107 070 000	
	73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, <i>kan overføres</i>	48 247 000	
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	21 500 000	
	50	Tilskudd til Landbrukets Utviklingsfond	1 148 053 000	
	70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	315 100 000	
	71	Tilskudd til erstatninger m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	43 000 000	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	3 298 535 000	
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	7 965 410 000	
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	246 380 000	
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 541 954 000	
1151		Til gjennomføring av reindriftsavtalen		
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	31 600 000	
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	6 100 000	
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	74 200 000	
	79	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	2 600 000	
1161		Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn		
	70	Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver	14 173 000	
	75	Tilskudd til oppsyn i statsallmenninger	10 126 000	
		Totale utgifter		<u>17 424 273 000</u>
Inntekter				
4100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Refusjoner m.m.	117 000	
	30	Husleie	910 000	
4115		Mattilsynet		
	1	Gebyr m.m.	193 293 000	
	2	Driftsinntekter og refusjoner m.m.	5 714 000	
4136		Kunnskapsutvikling m.m.		
	30	Husleie, Norsk institutt for bioøkonomi	20 286 000	
4142		Landbruksdirektoratet		
	1	Driftsinntekter, refusjoner m.m.	41 374 000	
		Totale inntekter		<u>261 694 000</u>

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2017 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1115 post 1	kap. 4115 post 2
kap. 1137 post 54	kap. 5576 post 70
kap. 1142 post 1	kap. 4142 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom. Ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2017 kan overskride bevilgningen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 1 Driftsutgifter, med inntil 0,5 mill. kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2017 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade, erstatninger	40,5 mill. kroner
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	75,0 mill. kroner

V

Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2017 kan selge innkjøpt og opprinnelig stats-eiendom for inntil 25 mill. kroner.

D.

Rammeuavhengige vedtak

Stortinget ber regjeringen utrede muligheter for fiskeindustri på Svalbard.

Oslo, i næringskomiteen, den 8. desember 2016

Geir Pollestad

leder og ordf. for kap. 900, 1100,
3900 og 4100

Frank Bakke-Jensen

ordf. for kap. 903, 922, 1142, 3903 og 4142

Sivert Bjørnstad

ordf. for kap. 902, 935, 3902 og 3935

Else-May Botten

ordf. for kap. 950, 2429, 2460, 3950, 3961,
5329, 5460 og 5629

Pål Farstad

ordf. for kap. 905, 1112, 1139, 1148 og 3905

Ingunn Foss

ordf. for kap. 1115, 3904 og 4115

Torgeir Knag Fylkesnes

ordf. for kap. 912, 919 og 3912

Oskar J. Grimstad

ordf. for kap. 909, 917 og 3917

Gunnar Gundersen

ordf. for kap. 911, 1136, 3911 og 4136

Ingrid Heggø

ordf. for kap. 936, 940 og 3936

Line Henriette Hjemdal

ordf. for kap. 910, 915, 1161, 3910 og 4162

Morten Ørsal Johansen

ordf. for kap. 1138 og 1149

Odd Omland

ordf. for kap. 906, 1473, 2421, 3906 og 5325

Knut Storberget

ordf. for kap. 1150 og 1151

Ove Trellevik

ordf. for kap. 904, 924 og 930

